

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

stran 3

UBIJA NAS SIVO POVPREČJE

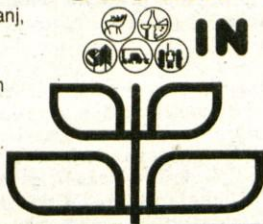
Osebnih dohodkov nam že deset let upadajo, s podatki je moč dokazati, da smo s plačami padli na raven leta 1966...

- vsejugoslovanski in mednarodni pregled kmetijske in gozdarske mehanizacije
- predstavitev prehrabene industrije
- mikavni nakupi za gospodinjstvo, opremo stanovanj, hiš ter vsakdanjih potrebščin

NE PREZRITE: na kranjskem sejmu prisotnost tržnih zakonitosti v ponudbi, kakovosti, popustih

LOVSKI PROGRAM: obravnava visoke divjadi; lovška oprema in pripomočki

27. MEDNARODNI SEJEM GOZDARSTVA IN KMETIJSTVA KRANJ,



14. - 20. 4. '89

Temeljna banka Gorenjske



Ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA



Trenutek streznitve

Kranj je še donedavna veljal za trdo industrijsko mesto, tovarne so imele na stečaj odprta vrata za krepke delovne roke od drugod, trda je bila tudi politika, ki se je najraje ponašala z metri in tonami, sloviti Ibi je bil dolgo tako rekoč le izjema tega pravila. Kakor nobeno pretiravanje ni dobro, tudi enostranski razvoj Kranja ni, toliko bolj, ker so se razblinile utvare o propulzivnih industrijskih panogah, "stara" industrija pa se je zaradi metanja denarja v te jame brez dna že krepko upehala.

V trenutku streznitve razmišljanja hite tudi v smerih, ki so bile še donedavna neprimerne, da ne rečem kar prepovedane. Danes ni več bogokletno pripovedovati, da je bil Kranj včasih, zaradi svoje lege, cvetoče trgovsko središče, zmehčana politika ne gleda več srepo, če vlečemo primerjave s tridesetimi leti in ugovorimo, da je imel Kranj tedaj 36 gostiln, ki so uspešno poslovale, in nekaj hotelov, banko Ministrstvo za trgovino in industrijo pa je decembra 1936 Kranj razglasilo za letoviško mesto s klimatskim (planinskim) značajem. To jim je uspelo, ker so marsikaj storili, da je

Kranj postal "vrtno mesto, s številnimi lepimi parki, vse od novozgrajenega Narodnega doma pa do kanjona reke Kokre... ko bodo dovršeni še novi parki in zvezani z drevoredi do gozdov in ko bodo spravljani v medsebojno zvezo vsi krasni izprehodi, ki se nahajajo v kranjski okolici, bo kranjsko vrtno mesto letovišče, kakršnih imamo malo v naši domovini..."

Žal ga je prehitela vojna, po njej pa so štiri desetletja v Kranju gradili le tovarne, turizem je bil pahnjen na skrajni rob družbene pozornosti. Šele v trenutku streznitve so se spomnili tudi nanj in občinska konferenca socialistične zveze je za sredo sklicala problemsko konferenco o turizmu, pripravila zajetno gradivo in povabila širok krog ljudi. Za Kranj je res morda že prepozno, saj nikoli več ne bo vrtno mesto, toda če ne letoviški, bi lahko postal vsaj izletniški kraj. Veliko možnosti za razvoj turizma pa imajo manjši kraji v kranjski občini, spomnimo se le na zaspano Jezersko, nedograjen Krvavec, neizkoriščeno Brdo...

M. Volčjak

Kadrovska merila in zveza komunistov

Kdo hoče biti sekretar

Ko je Drago Rozman, predsednik komisije za kadrovska vprašanja pri občinskem komiteju ZKS Radovljica, na četrtkovni seji komiteja "predstavil" merila za kadrovske evidentiranje v Zvezi komunistov Slovenije, je eden od članov komiteja na pol v šali na pol zares pripomnil, da bo v tostranstvu težko najti tako bo v vsestransko popolne ljudi. Kot piše v "kriterijih", naj bi pri kadrovanju upoštevali predvsem znanje, sposobnosti, strokovnost, avtoriteto osebnosti, doslednost (pri uveljavljanju samoupravljanja in uresničevanju politike ZK), politično odgovornost, ugled, ki ga ima kandidat v okolju, zaradi dela, moralnih in človeških lastnosti... Še strožja so "posebna merila". Kandidati naj bi bili strokovnjaki na svojem delovnem področju (tudi zato, da bi se lahko po končani politični karieri vrnili na delovno mesto), prepričljivo opredeljeni

za razvoj ZK ter demokratičnih in pluralističnih odnosov, za pravo državo ter organizacijsko in idejno odprtost ZK, demokratične in odprte osebnosti, pripravljene za sodelovanje in skupinsko delo, sposobne za javno nastopanje, vztrajne in zavzete za ustvarjalnost, za inovativnost, za moč argumentov... S kadrovanjem naj bi zagotovili tudi dobre delavce iz proizvodnje, znanstvene in kulturne delavce, mlade in ženske.

Če bo zveza komunistov vzela te kriterije kot merila za vsakdanjo prakso (in ne le kot dolgoročni cilj), potem se bo pri svojem delu še večkrat kot doslej ubadala z vprašanjem - kje, denimo, dobiti sekretarja v osnovni organizaciji, ki šteje vsega pet, sedem, deset ljudi... V takšnih organizacijah - in takšnih je resnica na ljubo čedalje več - bo namreč odpadlo "preštevanje" po merilih, ampak se bo

do vsa merila strnila v vprašanje - kdo hoče biti sekretar, kdo je pripravljen prevzeti to funkcijo. Časi, ko so se ljudje topli za funkcije, so namreč minili in v marsikaterem kraju morajo po dolgem in po čez pregledati kadrovske spiske, preden dobijo partijskega sekretarja, predsednika SZDL, predsednika sveta krajevne skupnosti...

Merila, kakršna so pripravili v CK ZKS, so lahko le cilj, ki naj bi se mu skušali čim bolj približati, sicer pa naj bi jih prilagodili posameznim ravnam. Za kadrovske šibke osnovne organizacije bi bila dovolj že najosnovnejša merila, za občinsko raven bi bila lahko že strožja, za republiško še strožja.

C. Zaplotnik

Kurirčkova pošta v Kranju

Kranj, aprila - Včeraj, 10. aprila, je letošnja kurirčkova pošta, ki je šla na pot 21. marca iz Ljubljane od Muzeja NOB, prispela v kranjsko občino. Zaključna prireditev bo 20. maja na Zboru pionirjev Slovenije v Mariboru.

Lani so pionirji prvič v torbica prenašali namesto pisma konkretne naloge sosednjemu pionirskemu odredu, ki so mu prinašali torbico. Najzanimivejše so zadolžitve, ki jih pionirji sami oblikujejo: organizacija srečanj z nekdajnimi partizani, urejanje spomenikov, iskanje podatkov o posameznih dogodkih ali osebah v knjigah, muzejih. Pa ne le naloge iz časa NOB, zastavljajo si tudi sodobnejše naloge, med njimi so tudi iz ekologije. Tako raziskujejo črna odlagališča, smetišča, deponije. Rezultate posredujejo naprej, tudi sredstvom javnega obveščanja.

18. aprila bo v Domu JLA v Kranju občinska pionirska konferenca, na kateri bodo vsi pionirski odredi poročali o svojem delu, o poteku letošnje kurirčkove pošte. 20. maja pa bo v Mariboru slovesen zaključek, katerega se bo iz kranjske občine udeležilo 10 delegatov.

D. D.



TVD Partizan Duplje je vzorno organiziral prvi suhi tek Po poteh koroškega odreda. Pod pokroviteljstvom DO Slovenije trgovina je nastopilo nad 1200 tekačev in tekačic iz vse Slovenije. Nastopili so v devetindvajsetih starostnih kategorijah. Borci pa so opravili spominski pohod. Foto: F. Perdan

Sejem gozdarstva in kmetijstva

Trg že deluje

Kranj, 10. aprila - V petek se bodo v Savskem logu v Kranju spet odprla sejemska vrata. Letošnje sejemsko leto v Kranju, za katero prireditelji tovrstnih prireditev pričakujejo oziroma napovedujejo precej drugačno delovanje trga kot doslej, bo začel 28. sejem gozdarstva in kmetijstva, ki bo trajal od 14. do 20. aprila.

Zanimanje za to prvo letošnje sejemsko prireditev na Gorenjskem je bilo med razstavljalci oziroma proizvajalci veliko. Sejmski prostor na 30.000 kvadratnih metrih oziroma 7.500 kvadratnih metrih pokritih razstavnih površin je razprodan, na njem pa se bo tokrat predstavilo okrog 700 razstavljalcev. Domala vsi razstavljalci oziroma proizvajalci gozdarske in kmetijske mehanizacije in opreme napovedujejo predstavitev novosti, veliko bo tudi reklamnih prodaj in prikazov posameznih strojev in orodij. Čeprav gre tokrat za specializirano sejemsko prireditev, bo na sejmu tudi precejšnja izbira izdelkov za široko potrošnjo.

V sejemskih dneh pa bo tudi bogat spremljajoči program. Tako bo na primer v soboto dan lovcev, v okviru sejma pa bo v soboto in v nedeljo organizirana tudi prodaja rabljene kmetijske in gozdarske mehanizacije. V ponedeljek, 17. aprila, bo dan KŽK Gorenjske, torek pa si je za svoj dan izbrala Mesna industrija Primorske. Zadnji dan sejma, v četrtek, 20. aprila, bo dan gozdarjev...

Na sejmu pa bo tokrat tudi več zanimivih razstav. KŽK Gorenjske bo prikazal 25 let semenarjenja s semenskim krompirjem, Splošno združenje gozdarstva Slovenije bo pripravilo ekološko razstavo o varstvu gozdov, Zadruga zveza Slovenije pa razstavo o opremljanju prostora za kmečki turizem in čebelarstvo razstavo...

A. Ž.

Gorenjski gledališki utrip

Tržič - Zavesa se je spustila nad letošnjim gorenjskim gledališkim srečanjem. Iz letošnje gledališke ustvarjalnosti je selektorica Barbara Hieng izbrala osem predstav, dve sta sodelovali izven konkurence - zamejci in domača igralska skupina iz Loma. Žal je bolezen v skupini GČC Kranj pre-

prečila, da bi gledalci videli tudi Flisarjevo Kostanjevo krono.

Vendar pa - kot se je v zaključnem razgovoru za okroglo mizo pokazalo, revija gledaliških skupin ni namenjena izključno občinstvu. V enaki meri je namenjena tudi primerjanju, opazovanju in ne nazadnje tudi učenju gledališčnikov samih. Toda ljubiteljskim gledališčnikom iz vseh gorenjskih občin pač ni mogoče ogledati vseh na pet dni porazdeljenih gledaliških predstav. Zato bi kazalo upoštevati predlog, ki ga je bilo slišati ob zaključku gorenjskega gledališkega srečanja, naj bi ga v prihodnje skrčili na dva dni. Takšnega stališča je že nekaj časa tudi gorenjsko gledališko združenje, vendar pa se je vselej zaustavilo pri denarnih problemih. Naj bo tako ali drugače, škoda, da si gorenjski ljubiteljski gledališčniki že letos niso mogli ogledati vseh predstav svojih kolegov, še posebej, ker je večino predstav selektorica ocenila zelo dobro. — Na sliki: Turinjevi Najbolji nori dan v izvedbi DPD Svoboda Predoslje. L. M. - Foto: G. Šinik



Jože Školč spet na Gorenjskem

Škofja Loka, 6. aprila - V četrtek se je v Škofji Loki na povabilo tamkajšnje občinske konference mladine, mudil predsednik slovenske mladine Jože Školč. Širok naslov, ki so ga za »okroglo mizo« izbrali organizatorji, »ZSMS za danes in ZSMS za jutri ter družbenopolitične razmere v SFRJ« je napovedoval dokaj zanimivo debato. Školč je okrog sto prisotnim v predavalnici šolskega centra »Boris Zihler« odgovarjal na njihova vprašanja o (ne)profesionalizmu v družbenopolitičnih organizacijah, o predvidenih temah za prihodnji mladinski kongres, o vlogi ZSMS v zvezi z razmerami na Kosovu, o ZSMS znotraj morebitnega večstranskega sistema, celo o različnih oblikah sožitja med jugoslovanskimi narodi je bilo govora... Več na naslednji strani.

I. K.

Zvišanje stanarin

Kranj, 10. aprila - Kaže, da so se izvršni sveti gorenjskih občinskih skupščin ob aprilskem zvišanju stanarin znašli v dokaj neprijetnem položaju. Tokrat namreč niso odločali zgolj o povišanju stanarin, marveč tudi o povečanju cen komunalnih storitev. Prav zaradi tega oziroma zaradi nenehnega zviševanja življenjskih stroškov odločitve niso bile ravno lahke in soglasne.

Tako so v kranjski, radovljški in škofjeloški občini sklenili, da se stanarine povečajo aprila za 65 odstotkov. V tržički je izvršni svet odločil, da 65-odstotno zvišanje uveljavijo prihodnji mesec (maja), medtem ko so se v jesenjski občini odločili za postopno zvišanje stanarin v prihodnjih treh mesecih. Ta mesec (aprila) se bodo stanarine v jesenjski občini zvišale za 27,2 odstotka, za enak odstotek pa potem še maja in junija.

A. Ž.

Jovanu in Grilcu kolajne

Kranj, 10. aprila - Za konec smučarske sezone so z dobrimi uvrstitvami razveselili naši mladinci. Na svetovnem prvenstvu na Aljaski so osvojili tri kolajne.

V super veleslalomu je bil Radovljčan Matej Jovan tretji, v kombinaciji pa je osvojil srebrno kolajno. Član kranjskega Triglava Grega Grilc je svoji lanskim zmagi na svetovnem prvenstvu v veleslalomu na Aljaski v nedeljo dodal še srebro v slalomu.

D. H.

Kakšen bo decembrski kongres jugoslovanske partije

Slovenija je za predčasen kongres

Ljubljana, 7. aprila - Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je sklenil, da bo 11. kongres ZKS novembra letos. Kdaj in kje bo odločeno dva meseca pred kongresom. Priprave na slovenski kongres so zaupali predsedstvu cekaja. Glede zveznega kongresa in pobude vojvodinskih komunistov, da bi bil kongres izreden, pa je slovenski ceka ponovil in potrdil svoje, že znano stališče: 14. kongres Zveze komunistov Jugoslavije naj bo reden, vendar predčasen, kar je slovenska partija med prvimi predlagala. Vojvodina ima sicer pravico predlagati, naj bo kongres izreden, vendar so njeni argumenti vsaj za nas nepričljivi, saj nalogo, ki bi jo imel izredni kongres, lahko opravi redni in predčasni. Prevlada naj argumentacija, sicer pa je najvažnejše, kako bo jugoslovanska partija izkoristila čas do kongresa. Če bomo odšli na kongres skregani in jezni drug na drugega, bo kongres kvečjemu poglobljanje razcepa v jugoslovanski partiji, ne pa pot k sintezi poslanstva Zveze komunistov v družbi. Ob izrednosti, ki se grozeče spreha po Jugoslaviji, nove izrednosti ne sprejemamo, posebej če je v ozadju bistveno spreminjanje odnosov v Jugoslaviji in Zvezi komunistov. Slovenski ceka je še posebej ostro zavrnil trditve vojvodinskih komunistov, da je vodstvo ZKJ nesposobno, zbirokratizirano, odtrgano od ljudi, skorumpirano. Če to za koga velja, potem ne za slovenske člane v cekaju in predsedstvu.

J. Košnjek

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

IGOR GUZELJ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

CoCom
in Coca Cola

V Parizu se danes začena zasedanje organizacije CoCom, širši javnosti manj znanega telesa, ki pa ima izredno velik vpliv na mednarodne gospodarske tokove in na svetovno menjavo. CoCom je kratica za Nadzorno komisijo, katere članice so vlade vseh držav znotraj zahodne vojaške zveze (NATO) in vlada Japonske. Komisija je pravzaprav neke vrste hladne vojne oziroma otrok nezaupanja, porojenega v obdobju blokovske razklanosti planeta Zemlja. Ponaša se z izjemnimi pristojnostmi, čeprav drži, da le-te obsegajo razmeroma oziroma področje visoke tehnologije in znanja, ki sta podvržena strogim izvoznim omejitvam.

Poslanstvo CoComa, je torej kontrola nad vrhunskimi tehničnimi dosežki in iznajdbami zahodnega porekla, kar pomeni, da prepoveduje in preprečuje prodajo indeksiranih izdelkov in patentov v vzhodnoevropske ter druge socialistične države. Na omejitvenem seznamu, ki je po trditvah zahodnoevropskih podjetnikov odločno predlog in ki ne sledi vojaško-politični otopitvi med obema taboroma v zadnjih letih, so zlasti stvari, uporabne v oborožitvenih namene, a tudi blago strateškega in prestižnega značaja. Namen je jasen: ohraniti tehnološko prednost »svobodnega sveta« v posameznih ključnih panogah, kakršne so računalništvo in mikroelektronika, biotehnologija, komunikacije, radarske naprave, kompozitni materiali in še kaj.

Zanimivo je, da celo najhujši kritiki iz dežel — ustanoviteljice ne zahtevajo CoComove ukinitve, namreč zgolj tolerantnejše kriterije, ki jih lahko zrahlja edinole dogovor na najvišji ravni. Takšen dogovor naj bi prinesel sestanek voditeljev osmih najbolj razvitih držav, sklican letos poleti. Vendar je končni razplet v mnogočem odvisen od sedanjega zasedanja strokovnjakov in od stališč ZDA, že po tradiciji glavne nasprotnice popustljivosti do kupcev iz »sovjetske interesne sfere« in onih drugih, katerih nejasni status dovoljuje sum, da bi mogli igrati vlogo posrednika, vlogi mešetarja v kočljivih poslih. (Jugoslavija, denimo, že ne more računati s kakšno posebno naklonjenostjo CoComa).

Seveda je zadržanost Združenih držav Amerike razumljiva; ob Japonski so še vedno večinski producenti novosti, ki naj bi bile dostopne zelo ozkemu krogu zaveznikov. Lojalnost slednjih jamči podreditev načelom, katerih spoštovanje (in sankcioniranje) je domena Nadzorne komisije. Hkrati pa obča odjuga, zajeta v pojmu detanta, obeta prinese Washingtonu bistveno manj ekonomskih koristi kakor Bonnu, Parizu, Bruslju, Londonu, Rimu ali Ottawi. Se pravi, da ne bo brez odpora pristal v reševanje omejitev, ki preprečujejo vsaj legalno odtekanje skrivnosti na secirne mize potencialnih nasprotnikov. Že tako jih menda po ilegalnih poteh dosti preveč uide čez črto ločnico, kajti odprtost zahodnih družb bistveno olajšuje delo vojaškim in industrijskim vohonom, podkupovalcem in vohlačem.

In dejansko strašljiva previdnost Američanov ni čisto brez podlage. CoCom je nastal in raste iz grenkih izkušenj, spočeli in krepili so ga »propusti« v zadnjih dveh, treh desetletjih. Treba je upoštevati, da najmanj ducat after in diplomatskih zapletov, ki jim je tudi naš tisk posvetil ustrezno pozornost, gre na račun prepovedanih kupcij, v katerih je »občutljivo« blago padlo v roke napačnih odjemalcev — kajpak gledano z oči zahodnih generalov, strategov in politikov. Sredi šestdesetih let je, vzemimo, ZRN dobavila Sovjetski zvezi blizu 2000 kilometrov brežinskih jeklenih cevi, namenjenih gradnji plinovoda in naftovoda iz Sibirije. Sovjeti tedaj še niso obvladali proizvodnega postopka zanje, iz česar je Pentagon logično sklepal, da je nemška industrija prihranila Rusom obilo truda in jih rešila ogromnih stroškov. (Mimogrede: danes brezšivne cevi izdelujejo tudi v Jugoslaviji).

Spet drugič je kanadska firma prodala domnevnoemu grškemu ladjarju dva super tajna žiroskopa. Toda v resnici so ju kupili Sovjeti. Žiroskop pa je nepogrešljiva sestavina »možganov« sleherne medcelinske rakete. In če je ameriške projekte do tistega časa odlikovala tri do štirikrat večja natančnost zadevanja kakor podobne sovjetske izstrelke, so ob poizkusnih lansiranjih novih inčie smrtonosnih cigar z rdečo zvezdo na boku — bilo je kakih osem mesecev kasneje — Pentagonovi analitiki zgroženi ugotovili, da treskajo le še v akcijskem radiju do 250 metrov okrog tarč v Tihem oceanu, medtem ko je prejšnji najmanjši odklon znašal 900 metrov. V raketah je očitno tičal izpolnjen center za ravnotežje, ki se mu reče žiroskop.

CoCom je skoraj čez noč dobil stokrat večje pristojnosti: v Parizu so morali nenadoma hoditi prosit za dovoljenja tudi trgovci z dehidrirano hrano. Ampak vseeno se je zgodilo, da je po krivdi japonske tvrdke Toshiba konec prejšnjega desetletja Moskva »posvojila« tehnologijo izdelave neslišnih ladijskih vijakov. In posledice? Kot vlak glasne sovjetske jedrske podmornice so kmalu postale nezaznavne za sistem ameriških sonarjev in akustičnih tipal; mornarica ZDA ni nič več vedela, kje natanko plovejo podvodni arzenali tekmeča.

Spodrsilaj najbolj svežega datuma pa je že dokazano sodelovanje zahodnonemških koncernov pri opremljanju libijske »tovarne zdravlja« v Rabti, ki je v resnici potencialna tovarna kemičnega orožja. Bonnski predstavniki na shodu v Parizu ne bodo mogli ravno prepričljivo propagirati krčenja nevščnih seznamov z vročimi artikli, čeprav njihov obstoj samo ZRN baje stane okoli 4 milijarde dolarjev zasluzka na leto. Libijski greh je spet okrepil položaj skrajnežev v CoComu, zaradi česar so najbrž umestne napovedi, da se ne posebej svetle perspektive dežel v razvoju, željnih sodobne tehnologije, še dodatno mračijo. Vsaj do nadaljnjega. Civilizirana Evropa in Amerika sta jim pripravljenei odstopiti kvečjemu zastarelo, napol odpisano, prepotratno in ekološko sporno tehniko, ki so ji domača okolja odpovedala gostoljubje.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržica

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Žlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Volžić (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Slabe plače so tudi znak, da s podjetjem ni vse v redu

Trg delovne sile
je predvsem trg ustvarjalnosti

Ljubljana, 7. aprila - Motivacija ljudi v tržnem socializmu je bila osrednja tema petkove seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Motivacija za delo in nagrajevanje ustvarjalnosti je nasploh središnji problem socialističnih družb, tudi naše. Preveč se namreč zanašamo samo na to, da človek pač rad dela in da se po tem razlikuje od drugih živih bitij, kar pa ni dovolj. Biti mora denarno stimuliran, predvsem pa tudi moralno, kar je za nas še poseben problem. S tem v zvezi je vprašanje, koliko bo ostalo nam in koliko bomo dali drugim. To je problem sedanje Jugoslavije, bratstva ali samo skupnega življenja. Vse skupaj nas tepe inflacija, ki pa ni nič drugega, kot dokaz neuspešnega gospodarjenja in kraja v korist zadolženih.

Nad dve leti je minilo, da je v organih Zveze komunistov Slovenije, ob sodelovanju nekaterih zunanjih strokovnjakov, političnih in javnih delavcev, nastalo gradivo na temo "Usmeritve in stališča o motivacijah v samoupravnem tržnem socializmu". V petek je o gradivu razpravljala centralni komite Zveze komunistov Slovenije, opozoril na pozitivne in negativne plati gradiva, čeprav je pobuda doživela soglasno podporo, in sklepal, da gre v javno razpravo. O stališčih se mora še pred počitnicami izreči centralni komite. Razpravo na petkovi seji je "poživil" prispevek na beograjski televiziji, v katerem je bilo med drugim rečeno, da v Sloveniji znaša mesečni družinski proračun tudi dve stari milijardi, če sta zaposlena oba zakonca. Nekateri člani centralnega komiteja, med drugim tudi Vlado Klemenčič, Marko Bulc in Dušan Šinigoj, so beograjsko trditev

zanikali in dokazovali, da plače v Sloveniji že dve leti realno padajo, da pa so nekateri pokazatelji gospodarjenja v Sloveniji boljši kot v državi, je zasluga prilaganja novim pogojem gospodarjenja. Delež Slovenije v jugoslovanskem izvozu dosega skoraj tretjino, v prednosti pa smo po dohodku na delavca, po dohodku na porabljeni sredstva in po akumulaciji.

Polemčnost se je razvila po razpravi člana predsedstva centralnega komiteja ZKJ dr. Stanke Radmilovića iz Vojvodine, ki je dejal, da ne kaže graditi na pluralnosti lastnine, ampak predvsem na družbeni lastnini, čeprav je pluralnost tudi ustavno zajamčena. Po jasnem vprašanju Andreja Marince in Janeza Kocjančiča je Radmilović odgovarjal, da je za pluralnost lastnin, vendar mora biti družbena enakopravna, kar pa mora sama, v tekmovanju z drugimi oblikami lastnine, dokazati.

Uvodničar Vlado Klemenčič je v uvodu k razpravi med drugim dejal: osebni dohodki tudi letos ne love inflacije, plače naj uravnava tržna logika, stalnost in pretirana zavarovanost delovnega mesta kaže slabosti, zato kaže oblikovati specifičen trg delovne sile, drugačen, stimulativnejši mora biti sistem nagrajevanja, ki naj bi bil deljen in bolj odvisen od uspešnosti podjetja in posameznega delavca, socialna politika pa mora poskrbeti za ljudi, ki bodo ob produktivnem zaposlovanju in konkurenci za delovna mesta ostali na cesti, politiko osebnih dohodkov pa kaže še naprej uravnavati z družbenim dogovarjanjem, v smislu kolektivne pogodbe. Kategorijo najnižjega osebnega dohodka kaže obdržati, saj je to po eni strani socialni mehanizem, po drugi strani pa znak, da v takem podjetju nekaj škripa. Zaposlovanje in nagrajevanje pa morata upoštevati dolgoročni in-

teres za dobro poslovanje in s tem povezano nagrajevanje in delovno mesto.

Kako praktično izpeljati tak sistem vključno s trgom delovne sile, je sedaj še preuranjeno govoriti. Pogledi so različni, skupna pa je ugotovitev, da je sedanja delovna zakonodaja vključno s sistemom nagrajevanja padla na izpitu, in je treba graditi na tako imenovanem "samoupravnem samolastništvu", kot pravi dr. Matjaž Mulej. Opisi del in nalog utegnejo postati vprašljiva zadeva in so upravičeni le, če so v funkciji dolgoročnega proizvodnega procesa. Predvsem pa se bomo morali nehati bati ljudi z znanjem, voljo do dela in temu primernimi plačami. Če bomo uvedli trg delovne sile, se ta ne sme zožiti le na trg delavcev, ampak predvsem v trg ustvarjalnosti, tudi v nekakšno borzo, kdo v tej družbi kaj ve in zna.

Zveza komunistov Slovenije se je očitno lotila žgočega problema. O njem bo na cekaju in njegovih organih še govora. Napak pa bi bilo, če bi se s tem ukvarjala samo partija, ampak mora v delo vključiti zbornico, sindikat, skratka stroko.

J. Košnjek

Radovljiški komunisti o gospodarskih rezultatih

Znanja ni tako malo,
kot je slabo izrabljeno

Radovljica, 6. aprila - Občinski komite ZKS Radovljica je v osrednji točki četrtkove seje obravnaval gospodarske rezultate v minulemu letu. Kot je dejal Pavel Žerovnik, predsednik občinskega izvršnega sveta, je radovljiško gospodarstvo lani doseglo rezultate, ki so v glavnem boljši od gorenjskega in slovenskega povprečja in celo boljši od napovedi ob tritretletju.

Gospodarstvo je kar četrtino prihodka ustvarilo s izvozom, število zaposlenih se je v primerjavi z letom prej malenkostno zmanjšalo (za pol odstotka), izguba pa je znašala šest milijard dinarjev in so jo Veriga Lesce, Sukno Zapuže, KŽK-tok Radovljica, smučarska

centra Kobla in Vogel, Jelplast Kamna gorica in Kompas Bled pokrili z lastnimi rezervami ali s pomočjo drugih. Delež akumulacije v dohodku je bil približno enak kot predlani, vendar spet predvsem na rovaš osebnih dohodkov, ki so bili lani v radovljiškem go-

Ali kranskemu sindikatu ni
usojeno začeti na novo

Vse kaže, da je v kranskih sindikatih postala že tradicija, da letne seje sindikalnega sveta ne morejo izpeljati v prvem zamahu. Tudi letos se je namreč primerilo, da se je ni udeležilo dovolj članov, da bi lahko veljavno sklepala. Tudi to je eden od dokazov, da pojema vera v sindikat, kakršne je zdaj in kakršnega so se namenili spremeniti. To pot namreč ni bil ponujen formalni dnevni red, temveč dokaj domišljen in konkreten program prenove kranskih sindikatov, ki obeta nov veter v jadrih te organizacije.

Kaže pa, da sindikatu ni usojeno začeti po novem. Tisti, ki so se nameravali v razpravi oglasti s kakih konstruktivnim predlogom, kako v prihodnje zastopati razredne interese, so lahko le negodovali nad nepripravljenostjo delegatov za udeležbo na seji s tako usodnim dnevnim redom. Iz tega je moč izpeljati tudi grenko ugotovitev, da interesov delavcev v teh organih doslej očitno niso zastopali pravi ljudje. Tako se je, denimo, pridušal doslej neuradni sindikalist Lado Bevk, znan sicer kot vodja stavkovnega odbora v Kibernetiki. Modrovati o kadrovske prenovi v tako ozkem krogu kajpada ni imelo pravega smisla, zlasti ker ni bilo zraven vseh tistih, ki so pri delavcih padli v nemilost. Navzoči konec koncev tudi niso hoteli kršiti za zdaj zveličavnega pravila o dvotretjinski udeležbi. Resda v sindikalni prenovi snujejo gibljivejša organizacijska pravila, a ta naj bi obveljala šele po seji, ko naj bi zanje dobili privolitev širšega kroga ljudi. Ta začarani krog je seveda svojevrstna ironija. Zato tudi ni bilo pomislekov, ali letno sejo občinskega sindikalnega sveta sklicati vnovič. V upanju na polnejšo udeležbo jo sklicujejo za 19. april.

D. Z. Žlebir

Zasedanje kranske skupščine

Kranj, aprila - V sredo, 19. aprila, ob 15. uri se bodo sestali vsi trije zbori kranske občinske skupščine, osrednja točka dnevnega reda je informacija o gospodarskih rezultatih v kranski občini v lanskem letu.

Poročilo o gospodarjenju v lanskem letu je občinski izvršni svet že obravnaval in rezultate nič kaj spodbudno ni ocenil, saj se je v Kranju lani nazadovanje gospodarstva nadaljevalo. Izjemno suha zima je povzročila katastrofalno sezono na Kravacu, ki je bilo štiri leta zapored ocenjeno kot naše najboljšje smučišče, zato bodo delegati glasovali o pomoči, RTC Kravac naj bi iz občinskega proračuna dobil 150 milijonov dinarjev nepovratnih sredstev.

Delegatom je v sprejem predložen odlok o ureditvenem načrtu depozicije odpadkov v Tenetišah, in odlok, ki podaja celovit pregled območij in imen naselij ter ulic v kranski občini. Poslušali bodo poročilo o reševanju problematike borcev v lanskem letu in o varnosti cestnega prometa v lanskem letu.

Med kadrovskimi zadevami velja omeniti, da je za direktorja Geodetske uprave kranske in tržiške občine predlagal Aleš Seliškar, za podpredsednika občinskega izvršnega sveta Jože Pešak, sedaj predsednik občinskega komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, na njegovo mesto pa Miha Perčič iz Gradbinca.

M. V.

Kranska mladina

Še vedno nič

Kot je bilo na tihem pričakovati, se na Volilni konferenci II (nadaljevanje neuspele marčevske volilne konference OK ZSMS Kranj) ni primerilo čisto nič tistega, kar bi se moralo. V prostorih kranske občine, v sobi številka 14 se je zbralo le 47 (z besedo sedeminštirideset) delegatov in ker je za potrebni kvorum zaželen prisotnost vsaj 73 delegatov-volilcev, smo se za izvolitev vrhovnih organov kranske občinske konference mladine lahko obrisali pod nosom. Tako kljub naporom začasnega predsedstva ni bilo mogoče zagotoviti dovolj mladincev, ki bi dvigali roke oziroma obkrožali kandidate. Statut sicer dopušča še eno možnost, saj je v roku petnajstih dni mogoče sklicati še eno volilno konferenco (Volilno konferenco III). Tako bodo okrog dvajsetega aprila volitve tretjič in če se ravnamo po logičnem zaporedju, bo prišlo kakih 25 do 30 delegatov (prvič je prišlo slabih 80, drugič pa 47 delegatov). Sicer pa v tretje gre rado, kot pravi očitno že prastar pregovor.

Kakorkoli že, začasno predsedstvo bo moralo sesti za mizo in preštudirati, kako privabiti mladince in mladinke na volišče, na tak način, da ti ne bodo imeli občutka, oprostite izrazu, da jih kdo nateguje. Mimogrede je bilo prisotnim povedano, s kakšnimi aktivnostmi se je v zadnjih dneh ukvarjalo začasno predsedstvo, prisotni pa so tudi potrdili predlog delovne predsednice, da v času brezvladja honorarno, za 25 % predsedniške plače, na OK zaposlijo človeka (organizatorja), ki se bo ukvarjal za zadevami tehnične narave.

Priče pa smo bili novemu rekordu, vse skupaj se je namreč končalo v neverjetnih petnajstih minutah. Kako bo naslednjič, se nam obeta kakšen drug rekord?

Igor Kavčič

Po desetih letih realnega padanja osebnih dohodkov

Ubija nas sivo povprečje

Kranj, 10. aprila - Osebnih dohodkov nam že deset let zapored upadajo, s podatki je moč prikazati, da smo s plačami padli na raven leta 1966. Sicer pa vsi to bolj ali manj občutimo na svojem žepu, kaj ni dandanes prav tako težko kot sredi šestdesetih let kupiti nov avto? Poleg tega pa nas ubija sivo povprečje, uravnilovka, ki se je pri nas tako razbohotila, da marsikje s posebnimi oblikami nagrajevanja skušajo zadržati strokovnjake. Med posameznimi dejavnostmi pa prihaja pri enakem delu celo do 44 odstotnih razlik, zato postaja bolj pomembno, kje si zaposlen, ne kako delaš.

V vse bolj zaostreno problematiko osebnih dohodkov je zdaj dregnila zveza komunistov, centralni komite ZKS je na zadnji seji minuli petek obravnaval motivacije v samoupravnem tržnem socializmu in izluščil razporeditev med socialno pravičnostjo in priznavanjem različnih sposobnosti ljudi, drugače povedano med uravnilovko in boljšim vrednotenjem najbolj ustvarjalnih, razprava pa naj bi dorekla stališča in usmeritve. Prvi razgovor o tej temi je medobčinski svet ZKS za Gorenjsko pripravil že minuli četrtek, že v pripravah na sejo CK ZKS so gospodarstveniki nanizali kopico problemov, ki so toliko bolj boleči, ker so osebni dohodki zelo občutljiva stvar.

Uravnilovka krni inovacije

Posledice sivega povprečja, uravnilovke, ki ubija ustvarjanost je moč najbolje ponazoriti s primerjalnimi podatki o inovacijah. Pri nas na sto zaposlenih pride letno od 1,5 do 2 inovacij, v Zahodni Nemčiji 10, na Japonskem 100, torej v povprečju na vsakega delavca ena inovacija, v najboljših japonskih tovarnah pa celo ena inovacija na delavca mesečno. Kakšna je razlika med uspešnostjo naše in japonskega gospodarstva seveda ni potrebno pripovedovati.

Zanimiv je tudi podatek, da je pri kar 95 odstotkov inovacij prispevajo strokovnjaki, inovativnost torej še zdaleč ni množična. Toda tudi strokovnjaki imajo malo materialnih motivov za dobro delo, saj je običajno osebni dohodek dobrega inženirja le za 20 odstotkov večji od osebnega dohodka slabega inženirja, stimula-

cije se namreč sučejo od minus 10 do plus 10 odstotkov. V razvitem svetu so te stimulacije seveda povsem drugačne, saj ima uspešen inženir lahko petkrat večjo plačo od manj uspešnega.

Strokovno delo vse manj vrednoteno

V razvitem svetu se je tehnična nagrada prid nagrajevanja uspešnega dela, drugače povedano v prid različnih sposobnosti ljudi, pri nas pa je že dolgo pretirano nagnjena v prid socialne pravičnosti, ki je do neke mere seveda opravičljiva, nikakor pa ne do tako skrajne meje, ki nas vodi v revščino.

Nagnjena je celo vse bolj, saj so razlike med najvišjimi in najnižjimi plačami manjše, kot so bile pred dvajsetimi leti. Leta 1966 je visokoizobražen delavec zaslužil 2,74 krat več kot nekvalificiran, lani pa le 2,24 krat več.

Padajo, padajo...

Lani so nam v Sloveniji osebni dohodki realno padli za 11,4 odstotka, v zadnjih dveh letih so padli za 16 odstotkov, realno pa upadajo že deseto leto zapored, padle so že na raven leta 1966, padcu pa še ni videti konca... Problem torej ni zgolj v sivem povprečju, ubijajo na že posledice pretirane uravnilovke.

V zadnjih desetih letih je v Sloveniji delež čistega dohodka v dohodku upadel s 54,8 na 38,3 odstotka, zmanjšal se je tudi delež akumulacije, vsa ostala zajemajo pa so narasla.

Enega meni, enega tebi

Zaradi nenehnega spreminjanja obračunskega sistema je primerjave težko potegniti, zato so pri podružnici SDK v Kranju prikazali, koliko so znašale obremenitve glede na 100 dinarjev čistega dohodka. Tako so leta 1974 obremenitve za skupno in splošno porabo znašale v Sloveniji 54,4 dinarja, na Gorenjskem pa 58,2 dinarja, leta 1984 (zadnje leto vladavine Milke Planinc) so v Sloveniji znašale 63,1 dinarja, na Gorenjskem 61 dinarjev, lani pa tako v Sloveniji kot na Gorenjskem 78,4 dinarja. Ostale obveznosti so narasle v Sloveniji na 16,7 dinarja, na Gorenjskem na 16,6 dinarja. Prispevek na nerazvite pa se je lani povzpela v Sloveniji na 6,4 dinarja, na Gorenjskem na 6,9 dinarja, leta 1979 pa je v Sloveniji znašal 6,3 dinarja, na Gorenjskem 6,8 dinarja. Prispevek za nerazvite se torej ni tako povečal, seveda pa so v to všteta le direktna vlaganja, ki ga počasi le zamenjuje sovlaganje.

Če torej seštejemo 78,4 dinarja za skupno in splošno porabo, 16,6 dinarja za ostale obveznosti in 6,9 dinarja za nerazvite dobimo 102 dinarjev. Na 100 dinarjev čistega dohodka je torej lani prišlo 100 dinarjev obremenitev čistega dohodka. V naših podjetjih torej takole štejejo čisti dohodek: enega meni, enega tebi...

V Sloveniji plače polovico večje

Drugod po Jugoslaviji najbolj bodejo večje slovenske plače, toda pri tem zamiže pred drugimi podatki. Lani so bili v Sloveniji osebni dohodki za 50,3 odstotka na jugoslovanskem povprečjem (na Hrvaškem za 9,6 odstotka), dohodek na delavca pa je bil za 65,2 odstotka in akumulacijska stopnja za 71,9 odstotka nad jugoslovanskim povprečjem. Dodati pa velja, da so navkljub temu lani osebni dohodki v Sloveniji realno bolj padli kot v Jugoslaviji, saj je bil pri nas realni padec 11,4 odstoten, v vsej državi pa 8,1 odstoten.

M. Volčjak

Skupščina samoupravne interesne skupnosti za ptt promet Kranj

Neučinkovita, zgolj formalna vloga

Kranj, 10. aprila - Položaj območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet Kranj je bilo rečeno presplošno in nedorečeno. Zaradi takšne formalne tvorbe bi se bilo treba v prihodnje odločiti, ali naj takšen Sis še obstaja ali ne. Prenekateri upravičeni, pa tudi neupravičeni, kritiki pa bi se izognili, če bi del denarja, ki se združuje v samoupravni interesni skupnosti, dobile tudi krajevne skupnosti...

Skupščina območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet Kranj je v četrtek minuli teden na redni seji sprejela program oziroma plan investicij za letos in namesto Toneta Polajnara izvolila za novega predsednika skupščine Franca Žagarja iz škofje-loške občine.

Po programu bodo letos 686,5 milijona dinarjev združenih sredstev namenili za nabavo in montažo vozliščne avtomatske telefonske centrale v Radovljici. V jeseniški občini bodo 396,6 milijona dinarjev namenili za investicije na mejnem platoju na Hrušici, v kranjski 751,6 milijona za kable za razdelilno avtomatsko telefonsko centralo v Strazišču, v Škofji Loki 183,7 milijona dinarjev za medkrajevni kabel Škofja Loka - Gorenja vas in v Trzinu 31,6 milijona za odplačilo posojila za ATC Križe. Svoje del sredstev v višini 238,8 milijona dinarjev pa bodo za vozliščno avtomatsko telefonsko centralo namenili tudi v Radovljici.

Prva zasebna trgovina s signalnovarnostnimi napravami v Jugoslaviji

Bo tatovom odzvonilo?

Kranj, 6. aprila - V petek sta v Tomšičevi ulici v Kranju Zdenka in Alojz Podgoršek iz Naklega odprla prvo zasebno trgovino s signalnovarnostnimi napravami pri nas. V ALARMU se bo dobilo prav vse naprave iz Podgorškove delavnice pa tudi Radikovičeve specialne ključavnice in signalnovarnostne naprave drugih priznanih proizvajalcev.

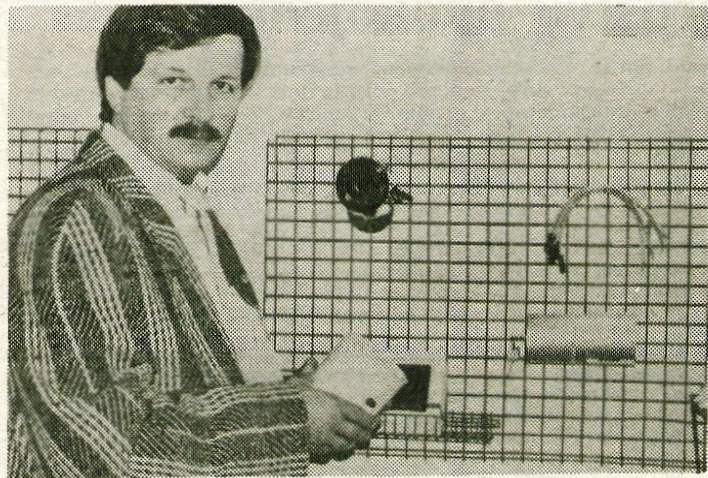
Devet let je že, kar se je Alojz Podgoršek v svoji elektromehaniški specializaciji izdelavo signalnovarnostnih naprav vseh vrst. Vsa ta leta je največ delal za Varnost Ljubljana, da pa bi svojo dejavnost in proizvode kar najbolj približal občanom, se je odločil za svojo prodajalno, kjer bodo napredaj njegovi proizvodi pa tudi proizvodi drugih priznanih proizvajalcev varnostnih naprav, med drugim se bo to dobilo tudi znane specialne ključavnice kranjskega mojstra Radikoviča.

Le kratek pregled številnih varnostnih naprav zagotavlja, da skorajda ni stvari, ki bi se je ne dalo zavarovati. V ALARMU, kot se prodajalna imenuje, bodo napredaj jekleni zidni trezorji,

detektorji loma, stekla, vse vrste siren, stanovanjske alarmne naprave, senzorji proti vdoru vode, avtoalarmne naprave, centrale za hišne alarmne naprave, eno- in večkabelske, naprave za vklop in izklop luči, mali tajni trezorji, ki jih lahko skrijemo v steno kar pod električno stikalo, bliskavke, sirene in podobno. Morda bo posebej za ženske, ki jih je rado strah, prišla prav sirena v obliki spreja.

Posebna zanimivost pa je nedvomno kovček za prenašanje denarja. Zavarovan je z barvno bombo. V kolikor vam ga kdo hoče izpuliti iz rok, se aktivira alarmna naprava v obliki barvne bombe. Ta eksplozija in obarva denar in tatu.

ALARM pa ne bo le prodajal-



na, tu bo enkrat mesečno dajal pojasnila in nasvete strokovnjak Varnosti Ljubljane, dogovarjajo pa se tudi, da bi občasno tu dajal napotke glede zavarovanja zasebnega in družbenega premoženja strokovnjak - krimi-

nalist. Prodajalna ALARM, sosedna prve kranjske komisijske prodajalne v starem delu mesta, bo odprta vsak dan od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 15. do 18. ure.

D. Dolenc

Lačni milijarderji

Če bo inflacija tako hitela in plače z njo, bomo konec leta vsi milijarderji.

Inflacija je sedla na dirkalnega konja, plače so se urno zavihale na domačega žrebca, rekoč, bolj kot nič, da nam divja jahalka ne uide izpred oči. Tako vse bolj drvita oba, razdalja med njima pa se je daljša, lani za 11,4 odstotka, v zadnjih dveh letih za 16 odstotkov, v zadnjih desetih letih pa smo prijezdili nikamor drugam kot v leto 1966. Kdor se spomni tedanjih razmer, ve, kako težko je bilo tedaj kupiti avto, približno tako težko kot danes, s to razliko seveda, da smo tedaj vsi pričakovali izboljšanje življenjske ravni in smo se zato upali zadolžiti, danes pa gre pot navzdol in kdove, kje se bo ustavila, tega nihče ne ve.

Kakorkoli obračamo stvari, poglaviti problem naših plač je, da so najmanj za polovico premajhne, najsi so številke na plačilnih kvantitah vse višje. Že tako visoke so, da bomo konec leta vsi milijarderji. Kajti, če bo inflacija galopirala s sedanjo hitrostjo, bo konec leta tisti, ki je januarja zaslužil 150 starih milijonov, konec leta dobil 800 starih milijonov. Ker pa se hitrost nenehno pospešuje in verjetno jo bo še naprej, bomo konec leta vsi po vrsti milijarderji, resda v starih dinarjih, ki so pogovorno še vedno v uporabi, čeprav jih že dolgo ni več, sicer pa tudi novega dinarja že nekaj časa ni več.

Kmalu bo torej resničnost postala šala, ki je pred kratkim krožila med ljudmi, pripovedovala pa je, kako se dva delavca pogovarjata, koliko kdo zasluži. Prvi pravi, da milijardo in pol, drugi pa dve milijardi, nakar olajšujoče ugotovita, da razlika le ni tako velika, saj znaša le tri marke.

Šala ima dvojni pouk. Prvi pravi, kako pomembno je dandanes, da plače sledijo inflaciji, vsi drugi motivi so manj pomembni, če ne že povsem obratno. Drugi pa pove, kako nas ubija sivo povprečje, kako pri nas pretiravamo z uravnilovko, ki nas poleg vsega drugega ne vodi v svetle čase popolne socialne pravičnosti, temveč v revščino.

Problematika plač torej ni več razrešljiva s popravki, potreben je korenit zasuk k priznavanju različnih sposobnosti ljudi, najsi je še tako težak in na prvi pogled nemogoč. Vsaj cilj bi si morali zastaviti takšen, za njegovo dosego pa najprej zbiti inflacijo, saj bomo sicer kmalu lačni milijarderji.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Japonska prva trgovinska sila sveta

Japonska je imela lani 94,8 milijarde dolarjev zunanjetrgovinskega presežka, kar je bil rekord v njeni zgodovini. Japonska pa je bila seveda zaradi tega prva trgovinska sila na svetu. Januarja letos je bil presežek nekaj manjši, februarja pa je spet porasel, saj je znašal 6,8 milijarde dolarjev, izvoz pa so februarja povečali za 10 odstotkov, kar verjetno je bilo ostalo brez odmeva v Ameriki in Evropi. Ob teh številkah le globoko vzdihnemo, ko se spomnimo, kakšne težave imamo pri nas.

V DELOVNI HALJI

Drago Rogelj:

Staro obnavljati je zamudno

Kranj, aprila - Po svoje je človek kar vesel, da gradbinci nimajo toliko dela, kot nekoč. Zdaj imajo vsaj čas še za kaj drugega. Če bi s tako hito gradili bloke, kot smo jih na primer na kranjski Planini, bi zagotovo še vedno ne prišla na vrsto obnova starih hiš v mestu. Zdaj pa se jih letovalje, druge za drugo, v Tomšičevi in Tavčarjevi ulici, na Pungratu, pod mestom, Kranj pa dobiva vse bolj zlahkno podoba.



Ena od Gradbinčevih delovnih skupin pravkar obnavlja staro Zorčovo hišo na Vodopivčevi, v Mohorjevem klancu. Tu je bila nekoč ena najstarejših kranjskih gostiln, pri Kumru se je reklo. Ob živinskih sejmih je bilo tu najbolj živahno. Več kot 200 let stara hiša je resnično potrebna prenove. Delovodjo Draga Roglja smo povprašali, s kakšnimi težavami se ubada jo pri svojem delu, saj je splošno znano, da je staro popravljati najtežje in najdražje.

"Velik problem v vseh starih hišah je vlaga. Omet moramo odstraniti, osušiti, poskrbeti,

da ga po nepotrebnem ne moči. Uporabljamo bolj suhe materiale, apno namesto cementa. Na celo vrsto problemov naletimo pri popraviljanju take hiše, ki jih moramo sproti reševati. Najhuje je z betoniranjem plošč. Pri novogradnji armaturno železo pač sproti polagaš, tule smo pa vse armaturne mreže morali spraviti pod ostrešje hiše, jih tam zgoraj privezati, potem pa smo jih po potrebi spuščali na plošče. Z navadnim betonskim železom bi ne bilo problema, skozi vsako okno ga spraviš, mreže pa ne. A statiki na take stvari še pomislijo ne.

Hudo je tudi na začetku, ko odstranjujemo stare stropne, praznimo podstrešja. S podstrešja te hiše so morali delavci najprej spraviti dvesto let star gnoj golobov, vrsto krame. Vsak stanovalec je kaj pustil. Nobene tehnike ne moreš uporabiti, vse je treba ročno. Vso malto je treba z vedri znositi, na novem objektu ti jo priinese dvigalo. Ogromno je zamudnega ročnega dela, ki bi ga morali pri obračunu osebnih dohodkov delavcev bolj upoštevati. Z visokim faktorjem tu nič ne rešiš.

Moti me, da se, če se že lotimo tako zahtevnega dela, ne damo v plan res vsega, da bo za dolga leta mir. Lokal v hiši in več stanovanj bodo potrebovali močnejšo elektriko, več števecv za vodo, pa taka malenkost nastane problem. Pri obnovi vse hiše nismo zamenjali kritine, ker je pač tako naročeno. Pa bi bila potrebna in tudi vse druge hiše iz gledala. Tudi Kranj. Ko sem danes gledal na mesto s Šmarjetne - naslednje naše delo bo gradnja ploščadi za kabelsko TV - sem, ugotavljal, da je kar okrog 10 odstotkov kranjskih streh na novo prekritih. Lep pogled je na mesto, kako izstopajo obnovljene hiše! Posebno Kieselstein in Delavski dom. Podobno kot zanj bi se morali arhitekti potruditi za vsako staro hišo v mestu. Posebej za njen zunanji izgled. Ne le Zavod za spomeniško varstvo, tudi kakšen strokovnjak od turističnega društva bi po moje moral sodelovati. Zunaj obnavljanje starih mestnih hiš jemljejo z veliko večjo mero pozornosti in odgovornosti."

D. Dolenc

KRATKE Z GORENJSKE



Vsak četrtek od 1. februarja naprej so se gospodinje iz Šenčurja skupaj z Zalko Jovanovič učile, kako hitro pripraviti okusno kosilo in druge jedi...

15-letnica TD Šenčur

Ročna dela in kulinarika

Šenčur, 10. aprila - Turistično društvo Šenčur bo konec tedna slovesno proslavilo 15-letnico delovanja. Že v petek ob 17. uri bodo z Gorenjskim muzejem v Mestni hiši v Kranju pripravili Večer šenčurskih domačih jedil, v soboto pred občinim zborom pa bodo v domu Kokrške čete v Šenčurju odprli dve priložnostni razstavi.

Uspehi, ki jih je v petnajstih letih delovanja doseglo turistično društvo Šenčur, niso ravno majhni. Spomnimo se samo, da so si z velikim prizadevanjem in delom uredili prostore, v katerih se danes odvijajo različne dejavnosti. Vedno pa so v društvu skrbeli tudi za podmladek.

Zadnje leto, ko so se pripravljali na praznovanje jubileja in na občni zbor, so dejavnost v društvu še posebno poživili. Tako so pozimi organizirali večere pletenja. Kaj so se naučili to zimo, bodo tokrat prikazali tudi na razstavi pred občinim zborom. Prvič pa so letos v društvu organizirali tudi kuharski krožek, ki ga je od 1. februarja naprej vsak četrtek v tednu vodila kvalificirana kuharica Zalka Jovanovič.

»To ni bil začetni tečaj, marveč neke vrste izpopolnjevalni,« je minuli teden v četrtek, ko so se udeležence tečaja, mlade in starejše, zadnjikrat srečale v prostorih turističnega društva pred razstavo, ki jo bodo pripravile za občni zbor društva, povedala Zalka Jovanovič. »Vseh 15 udeleženk tečaja moram pohvaliti, saj so z velikim zanimanjem sodelovale na vseh srečanjih. Sicer pa je bil ta tečaj neke vrste izmenjava izkušenj. Učile smo se in delale tisto, kar danes gospodinje, ki je zaposlena, največkrat najbolj obremeni, če tako rečem. To pa je, kako po rednem delavniku hitro pripraviti dobro, okusno, kalorično dovolj bogato in raznoliko kosilo oziroma jed. Vesela sem, da smo se veliko naučile; saj je bil ta tečaj tudi zame bogata izkušnja.«

Ob 15-letnici delovanja bo turistično društvo najprej v petek, 14. aprila, ob 17. uri skupaj z Gorenjskim muzejem v Mestni hiši v Kranju pripravilo Večer šenčurskih domačih jedil. Po strokovnem ogledu razstave Hrana v Šenčurju, ki je v Mestni hiši že od junija lani, bodo v sobi pred poročno dvorano ponudili šenčurski budel, godlo s krompirjem, domače flancate in medeno žganje. V soboto, 15. aprila, pa bodo v Domu Kokrške čete najprej odprli ob 19. uri razstavo ročnih del in tečajnik kuharskega krožka, ob 19.30 pa bodo potem na občnem zboru pregledali delo in sprejeli program za letos in prihodnje leto. Ob tej priložnosti bodo ob 15-letnici društva podelili tudi več priznanj.

A. Žalar

Vabilo radovljjskih naturistov

Radovljica, 7. aprila - Pred dobrim letom so v Radovljici ustanovili Društvo naturistov Triglav, v katerem je povezan okrog 40 ljubiteljev naravnega življenja, predvsem družin. Srečujejo se ob rednih dnevih za rekreacijo v kopališču in savni, skupnih izletih v gore in športnih prireditvah na snegu. Posebna dejavnost radovljjskih naturistov je poletno taborjenje ob Savi, zato v bližini Radovljice grade prostor za kampinganje in športno rekreacijo.

Kot ljubitelji potovanja bodo ljubitelji naturizma prav gotovo veseli povabila radovljjskega društva na 5-dnevni izlet v najbolj južno naturistično naselje Ada Bojana pri Ulcinju med prvomajskimi prazniki. Tja se bodo popeljali z vlakom iz Ljubljane 27. aprila zvečer, si vmes ogledali okoliško Skadarskega jezera in Ulcinj, domov pa se bodo vrnili 2. maja popoldan. V društvu bodo sicer sklenili zbiranje prijav že 10. aprila, a bo predsednik Cene Globočnik (tel. 70123) najbrž vseeno odgovoril interesentom, če se lahko še pridružijo na izletu.

Krožek za ročna dela

(S)

Lesce - Pri krajevnem odboru Rdečega križa v Lescah že od 1982. leta uspešno deluje krožek za ročna dela, ki se ga redno udeležuje okrog 30 žena iz krajevnega skupnosti Lesce. Krožek vodi učiteljica Anka Medja, ena glavnih pobudnic za redno delo v krožku pa je predsednica krajevnega organizacije RK Jožica Rauch. Na srečanjih v krožku se članice seznanjajo z različnimi deli in oblikami, si izmenjujejo izkušnje in utrjujejo medsebojno prijateljstvo ter zaupanje. Vsako leto (razen lani) pred dnevom žena pa izdelke prikazujejo tudi na razstavi. Na letošnji razstavi od 4. do 6. marca je svoja dela predstavilo 36 članic in med drugim prikazalo kar 35 namiznih garnitur v raznih pestrovezanih izvedbah s slovenskimi in drugimi motivi, ki krasijo namizne prte, serviete in prtice, zavese in brisače. Razen tega pa je bilo na razstavi tudi več drugih izdelkov vezenja, pletenja in kvačkanja. Leške članice krožka zaslužijo za svojo pridnost in domiselnost, s katero pestrijo vsebinsko dejavnost krajevnega organizacije Rdečega križa, priznanje in pohvalo. (jr)

Delavni gasilci

Kranj - Člani Industrijskega gasilskega društva Sava v Kranju ne varčujejo z močmi. 16 prostovoljnih gasilcev v tem društvu se je usposobilo za delo in pomoč poklicnim gasilcem. Tako bodo zdaj lahko namesto poklicnih gasilcev dežurali ali pa se vključevali tudi v druga tovrstna poklicna dela. Sicer pa je v gasilskem društvu v Savi tudi nekaj deklet in žena. Že leta 1950 je imelo to društvo tri ženske desetine, ki so redno sodelovale tudi na različnih društvenih tekmovanjih. (ip)

Obnavljajo postajo

Radovljica - Železniška postaja v Radovljici je imela včasih pomembnejšo vlogo kot danes. Nekdaj je ta postaja imela odprmišče, kjer so nakladali in razkladali vagoni. Zdaj pa je namenjena v glavnem potnikom. Lepo postajno poslopje pa je z leti začelo izgubljati bogat in privlačen videz. Zato so se v Železniškem gospodarstvu odločili, da ga obnovijo. Delavci iz Kranja naj bi prenovno poslopje končali do maja letos. (bb)

ureja ANDREJ ŽALAR

Vsi lanski načrti OCKS Škofja Loka uresničeni

Gospodarstvo ve, da brez cest ne gre

Škofja Loka, 10. aprila - Danes teden je zasedala skupščina občinske cestno komunalne skupnosti Škofje Loke. Ocenila je uresničevanje lanskega programa cestnih in komunalnih del, hkrati pa sprejela tudi program za letos. Glede lanskega programa, je bila na skupščini podana nedeljena ocena, da so bili po zaslugi obeh odborov (za ceste in komunalno dejavnost), izvajalcev, krajevnih skupnosti in občanov pa tudi upravnih organov in strokovne službe načrti uresničeni in predvsem glede cest na nekaterih področjih celo preseženi. Seveda takšne ocene danes nedvomno ne bi bilo, če se ne bi že na začetku tega srednjeročnega obdobja, ob sprejemanju programa, gospodarstvo oziroma združeno delo v občini s samoupravnim sporazumom dogovorilo, da bo prispevalo na primer za ceste kar 1,8 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Ta stopnja je zdaj sicer zmanjšana na 1,31 odstotka, vendar pa še vedno zagotavlja ob velikem deležu k posameznim akcijam v krajevnih skupnostih uspešno uresničevanje programskega načrta, pa tudi želja in posameznih potreb v občini, v prihodnje.

Lanski program, so glede cest, pa tudi komune, na nekaterih področjih celo presegle. Predvsem je pri cestah pomembno, da je občinska cestno komunalna skupnost zagotovila v celoti vsa sredstva tudi za skupni program oziroma za sofinanciranje del na regionalnih cestah. Če ne bi bilo denarnih težav v Skupnosti za ceste Slovenije, bi v občini lahko naredili še kaj več. Vendar pa so v odboru za ceste z narejenim in predvsem z začetimi deli, ki obljublajo tudi na regionalnih uresničitvah srednjeročnega programa v tem obdobju, zadovoljni.

»Dokončno je bila lani končana sanacija regionalne ceste Trebija-Ziri, kjer je občinska skupnost sofinancirala dela prejšnji dve leti,« ugotavlja predsednik odbora ceste Lado Bernard. »Žal po planu ni bila uresničena ureditev ceste Sovodenj-občinska meja, vendar smo z denarjem občinske skupnosti lani z deli vseeno začeli. Letos naj bi z njimi nadaljevali in sicer v drugem polletju. Začeli pa smo lani v občini tudi skupno akcijo na modernizaciji ceste skozi Studeno, kjer prav zdaj potekajo dela v polnem zamahu. Rok za dokončanje v dolžini 1,2 kilometra je 15. maj. Marca pa so se začela tudi dela na Ljubljanski cesti na prvem odseku Lipce-Škofja Loka. Tudi na tem odseku je rok za dokončanje 15. maj letos.«

Regionalni in tudi lokalni program z njim, ki so se ga lotili na tem odseku v občini pa je precej široko zastavljen. V skupnosti za ceste Slovenije so se uspeli dogovoriti, da bo še v tem srednjeročnem obdobju urejen najtežji prometni problem v občini na odseku Lipce-Stari dvor-Grenc skupaj s križiščem za Kranj in Ljubljano. Začeli so že s

postopkom za pridobivanje zemljišč in v odboru za ceste upajo, da po sprejetem lokalnega načrta pri lastnikih zemljišč ne bo težav.

»Zares škoda, da ne rečem neprijetno, bi bilo, če bi se zdaj zapletlo pri soglasjih, saj bi to lahko zelo otežilo dinamiko, da ne rečem celo izvedbo tega programa, po katerem bi glede denarja in vsega ostalega lahko končali do konca tega obdobja. Že tako smo pri teh prometnicah v občini kar predolgo odlašali, zato bi zdaj, ko je vse pripravljeno, morali načrt speljati do kraja. Tako nam za naslednje obdobje ostane le še rešitev glavnega problema v mestu; to je vzhoda v Poljanjsko dolino. Pričakujem torej, da bo prihodnje leto glavno gradbišče na odseku Lipce - Stari dvor - Grenc. Še letos pa naj bi bil po programu uresničen tudi načrt uredi-



1200 metrov dolg odsek skozi Studeno mora biti po programu in pogodbi končan do 15. maja...

Napet dialog

Zaradi delegatskega vprašanja Iskre Telematike o stanju oziroma težavah kranjskega umetnega drsališča v Savskem logu je bil pred nedavnim v prostorih Poslovno prireditvenega centra Gorenjski sejem širši sestanek, ki se ga je poleg predstavnikov sejma, Iskre Telematike, Telesno kulturne skupnosti in še nekaterih udeležil tudi predsednik izvršnega sveta občinske skupščine. Bolj kot sklep, da je treba najti štiri stare milijarde dinarjev za pokritje minule drsalne sezone, je bila prav gotovo pomembna odločitev, da je treba do jeseni v vprašanje drsališča (obratovanja, ureditve in vzdrževanja) razrešiti, sicer se drsalna sezona sploh ne bi smela začeti.

Svetovanju v razpravi s tem v zvezi, in glede opredelitve Savskega loga oziroma tega prireditvenega prostora v Kranju, da bi bilo treba napete sedanje dialoge umiriti, ne gre oporekati. Vendar pa bi veljalo iz vsega izluščiti še eno ugotovitev. Kranja, ki si je v preteklosti pridobil sloves bogatega mesta, se takšna patina še vedno drži. In tako se, kar recimo zadeva športnih panog (predvsem vrhunskih), še vedno (rad) obnaša. Vendar pa je današnja resnica bogatega blišča zelo revna in zato tudi ni čudno, da prihaja pogosto do napetih dialogov; pa ne samo pri drsališču... Najbrž bodo zato morali v Kranju tisti, ki jim je bolj in tudi manj mar za šport in rekreacijo drugače sestiti skupaj. Najprej se bo treba resno dogovoriti, da je treba vse sedanje (in bodoče) športne objekte enakovredno vzdrževati. In če potem ne bo dovolj denarja za vse profesionalne športe, bo najbrž potrebna selekcija ali pa »množičnost«. Najbrž bo potem v tej celoti tudi (Savski) log lahko »strpneje deloval«.

A. Žalar

Pridružite se društvu upokojencev

Kranj, aprila - Številni upokojenci se včlanijo v društvo upokojencev, ki v Kranju skrbi za dobro počutje ljudi v tretjem življenjskem obdobju. Nespametno se je namreč zapirati med štiri stene, se odkrati aktivnosti in čakati, da se kaka bolezen naseli v organizem.

Da je tudi na stara leta nujno nekaj početi in krepiti organizem s športom in rekreacijo, so že davno dognali tisti, ki tvorijo številno članstvo Društva upokojencev v Kranju. V vrsti njegovih sekcij dela veliko število članov. Organizirane imajo sekcije za zimske športe, kolesarjenje, strelstvo, kegljanje, balinanje, plavanje, planinske izlete in pohode ter šahiranje, člani pa se lahko razvedre tudi v ljubiteljskih dejavnostih, kot so gobarjenje, ročna dela, kulturna dejavnost, dopisništvo, pevski zbor...

Veliko odziva ima izletniška dejavnost. V društvu prirejajo številne izlete, lani so jih 17, letos jih bodo 20. Organizirajo razna srečanja upokojencev, pa tudi predavanja, za katera je veliko zanimanja. V klubskem prostoru se člani družijo pri igranju šaha, ženske se srečujejo vsak torek popoldne pri ročnih delih. Tudi v okrepčevalnici, kjer je na voljo raznovrstna izbira pijač po zmernih cenah, je veliko obiska. Vsako soboto in nedeljo lahko starejši plešejo ob živi glasbi.

Društvo upokojencev Kranj pa bi rado svoje vrste pomnožilo z vrstniki, ki se doslej še niso včlanili, da bi tudi njim omogočili poti do pravic, ki jim pripadajo z minulim delom. Kdor namreč postane član društva, ima pravico do regresa za letovanje v Počitniškem domu upokojencev v Izoli; v Rogaški Slatini in Zirovnici, do regresa pri stroških izletov in še nekaj drugih ugodnosti. Tisti, ki se bodo odločili postati člani društva, jih vabijo v ponedeljek, sredo ali petek ob 8. do 12. ure v društveno pisarno na Tomšičevi 4, kjer bodo opravili formalnosti ob sprejemu.

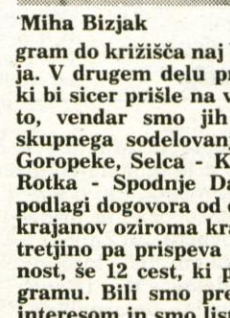
tve pločnikov v Žireh in že dolgo načrtovana ureditev ceste od mostu do Dobrave v Gorenji vasi. Žal pa bo prav tako potrebna prometnica od rudnika proti Lučinam morala počakati naslednje srednjeročno obdobje,« je povedal Lado Bernard.

Največ pa je bilo doslej v tem srednjeročnem obdobju, in tako tudi lani, narejenega v občini na lokalnih cestah. Že lani je občinska cestno komunalna skupnost poskusno začela uresničevati zamisel o skupnem financiranju posameznih cestnih odsekov v krajevnih skupnostih. Letos so se odločili, da to obliko še bolj utrdijo.

»Poskus skupnega financiranja je presegel vsa pričakovanja,« ugotavlja Miha Bizjak, strokovni delavec v občinski cestni komunalni skupnosti. »S sredstvi občinske skupnosti ter krajanov oziroma krajevnih skupnosti smo lani uredili kar 19 cest v občini. Letos smo ta lokalni program razdelili na tri dele. Na prvem mestu je sedaj vsekakor nadaljevanje že lani začete obnove in urejanja Kidričeve ceste. Letošnji program do križišča naj bi bil gotov do 30. junija. V drugem delu programa so štiri ceste, ki bi sicer prišle na vrsto šele prihodnje leto, vendar smo jih uvrstili letos zaradi skupnega sodelovanja. To so ceste Žiri - Goropeke, Selca - Kališe, Selca - Lajše in Rotka - Spodnje Danje. Potem pa je na podlagi dogovora od dve tretjinskem deležu krajanov oziroma krajevnih skupnosti, eno tretjino pa prispeva občinska cestna skupnost, še 12 cest, ki pravzaprav niso v programu. Bili smo presenečeni nad velikim interesom in smo listo morali zapreti. Upamo pa, da bomo, če ne bo posebnih finančnih presečenj, tudi ta program uresničili. Edina težava, ki se trenutno že kaže, je želja, ker bi vsi radi začeli takoj, denar pa se bo pač natekal skozi celo leto.«

Kaj pa dolgoročni program? Že lani je bil izdelan idejni projekt od Praprotnega do Selc, letos pa bo od Gorenje vasi do Trebije. Na obeh glavnih prometnicah v dolini postopno pripravljajo tudi že zemljišče oziroma traso. Zato so v cestno komunalni skupnosti skoraj prepričani, da jim bo ob takšni zavzetosti, kot je bila doslej, uspelo uresničiti ta pomembni cestni program v občini.

A. Žalar



Miha Bizjak

V soboto na Primskovem

Že šesto družabno srečanje

Primskovo, 10. aprila - Krajevna organizacija Rdečega križa Primskovo bo v soboto, 15. aprila, ob 16. uri v Zadrudnem domu pripravila za vse upokojeince in starejše krajanje iz krajevnega skupnosti tradicionalno srečanje. Tudi tokrat člani odbora obljublajo, da bo spet veselo in lepo...

Če letos odbor krajevnega organizacije Rdečega križa Primskovo pri Kranju ne bi pripravil tradicionalnega srečanja, bi bilo to prav gotovo veliko razočaranje za nekaj sto upokojeincev in starejših krajanov v krajevnih skupnosti Primskovo. »O tem, da srečanja ne bi bilo, nismo v odboru krajevnega organizacije RK niti za trenutek pomislili. Nasprotno, že 7. januarja letos smo se začeli pripravljati na letošnje že šesto srečanje, ki bo v soboto popoldne v Zadrudnem domu. In čeprav so bila vsa dosedanja srečanja v minulih letih zanimiva, nepozabna, vesela, skratka uspešna, smo vsi v odboru prepričani, da bo takšno, pravzaprav upamo, da bo še lepe, tudi to v soboto,« je pred dnevi napovedal predsednik krajevnega organizacije RK Primskovo in hkrati predsednik občinskega odbora RK Jože Eljón.

Tudi tokrat so v odboru sledili cilju, da mora biti vsako srečanje boljše od prejšnjega. To pa bi jim prav gotovo težko uspelo, če že dosedanja srečanja ne bi potrjevala ideje in zamisli, da se vsi starejši krajanje v okviru organizacije Rdečega križa vsaj enkrat na leto srečajo, pogovorijo in poveselejo. Tako pa so tudi letos odboru oziroma prirediteljem rade prisločile na pomoč številne delovne organizacije iz Kranja in obrtniki s Primskovega. Tokrat so poslali okrog 700 vabil za sobotno popoldne v Zadrudnem domu na Primskovem. Če ga morda kdo ni dobil, naj vseeno pride. Za veselo razpoloženje bo skrbel ansambel Fantje z vseh vetrov iz Novega mesta, v kulturnem delu programa pa bodo nastopili Obrtniški pevski zbor Kranj, Kvintet bratov Zupan, na citre bo igral Aleksander Prime, nastopil bo tudi ansambel Veseli srčki, manjkala pa ne bo tudi smeha, saj bo prišel tudi humorist Marjan Roblek-Matevž. Torej sama bolj ali manj znana imena, ki jih bo v sporedu povezoval Janez Dolinar. Seveda pa ne bo manjkalo tudi tradicionalnega, tokrat še posebno bogatega, srečelova.



Ansambel Fantje z vseh vetrov, zadnje čase dobro znan z Lojtrce domačih, bo v soboto popoldne popestril družabno srečanje Zadrudnem domu na Primskovem...

»Vsem, ki so do sedaj prireditev podprli, še posebej pa delovni organizaciji Petrol v Kranju, se v imenu odbora že sedaj zahvaljujem, hkrati pa še enkrat vabim vse upokojeince in starejše krajanje z območja naše krajevnega organizacije Rdečega križa, da se dobimo v soboto popoldne na vselem družabnem srečanju,« je povedal Jože Eljón. A. Žalar

Srečanje gledaliških skupin Gorenjske

ŠARM LJUBITELJSKEGA GLEDALIŠČA

Tržič - V nedeljo se je zaključil letošnji pregled gledališke ustvarjalnosti na Gorenjskem. Za tržiško prireditev je bilo izbranih osem predstav, dve izven konkurence, žal pa je zadnja Kostanjeva krona odpadla zaradi bolezni v ansamblu. Srečanje se je zaokrožilo z razgovorom za okroglo mizo.

Ne, ne gre za nobeno laskanje, čeprav je selektorica letošnjega gorenjskega srečanja odraslih gledaliških skupin režiserka Barbara Hieng postavila gorenjski gledališki amaterizem nenavadno visoko. Seveda je vmes tudi nekaj izjem, vendar gledano v celoti vsekakor izjemna raven. In kaj je takega, kar izstopa? Vsekakor je to po mnenju Barbare Hieng določena doslednost, enovitost, disciplina, že kar profesionalna moč pri ustvarjanju gledaliških predstav. Že res, da pri marsikateri predstavi sodeluje po eden ali več včasih tudi več poklicnih gledališnikov, vendar predstavam nikakor ne bi mogli odvzeti pečata ljubiteljske ustvarjalnosti. Toda prav gotovo ni ta vpliv stroke, ki se pri delu nekaterih skupin res pokaže, prevzel letošnje selektorice, saj je podobno laskavo ocenila tudi predstave, ki so jih postavili na oder tudi »čisti« ljubitelji. Vendar je tudi te predstave, delo izključno gledaliških ljubiteljev, odlikovala velika stilna dovršenost, nekakšna zvestoba zastavljenemu konceptu, osnovni ideji uprizoritve. Takšna ocena je prav gotovo na mestu tako za Turrinjev Najbolj nori dan v izvedbi DPD Svobode iz Predoselj, takšna je Kostanjeva krona kranjskega Gledališča čez ceto, takšen je Molier, kot so ga zaigrali jeseniški gledališniki, takšna je predstava kranjskega Teatra ante portas, takšen je Linhart, kot so ga znali v Pustem otoku predstaviti igralci z Boh. Bele... V razgovoru ob zaključku srečanja naj bi bilo vse jasno, vse znano: pa ne ravno to, kdo zna dobro igrati, kje je bila režija izvrstna, kakšne so šibke točke v tej ali oni predstavi; pač pa je bil znan gledališki vtis, ki ga prinašajo gledališke skupine. Kajti gledališče se dogaja ali pa se ne dogaja in so samo predstave. Toda tako, kot je težko ljubiteljskemu igralcu povedati, zakaj hodi na naše porne vaje, izgublja popoldneve in večere v



Matija Milčinski, ZKO Radovljica: »Zdi se mi, da bi bilo za amatersko gledališko srečanje primernejše, če bi se odvijalo v krajšem času, vsega v dveh dneh. To si sicer Združenje gledaliških skupin Gorenjske že nekaj časa prizadeva. Gledališniki bi lahko videli tudi vse ostale predstave - in se ob vsem učili, tudi ob razgovorih.«



Jože Basaj, DPD Svoboda Predoselje: »Kakor ni vsak tekst dober za vsako skupino, tako tudi vsaka predstava ni primerna za vsako občinstvo. Pri nas ne bi uspeli s kakšnim avtorskim teatrom, pač pa se skušamo prilagajati tako igralcem, ki so na voljo. Če se čuti pri naši predstavi, da imamo dolgoletno igralsko zaledje, potem tem bolje.«

pripravah na predstavo, doživlja predpremierno vročico, dočaka bučen ali šibek aplavz, tako je gledališkemu ustvarjalcu težko ugotoviti, kje, kako in zakaj se je ob nekem besedilu za gledališče rodila osnovna ideja. In ta ideja je bila »kriva«, da je nastala takšna



Iztok Alidič, Teater ante portas: »Predstava je res skupinska igra, toda ni vedno najlažje prepričati igralce za kakšne novosti. Vse, kar se dogaja prej, pa je trda in lahko bi rekel huda priprava na predstavo, ki včasih traja pol leta ali dlje.«



Miran Kenda, Gledališče Tone Čufar: »Zanimanje za gledališče je treba pri občinstvu vzdrževati na trdnem, in pri tem posegati tako po lažjih bulvarkah kot po resnih klasičnih gledaliških delih. Pri tem zori tako gledališka skupina kot občinstvo. Kakšno pa je gledališče na Gorenjskem, pa se zdi, da je stvar take ali drugačne presoje, velikih nihanj prav gotovo ni. Če je letošnja ocena tako zelo dobra, potem jo seveda z veseljem vsi sprejemamo.«



Barbara Hieng, gledališka režiserka: »Z nekaj izjemami bi gledališko dogajanje med gorenjskimi gledališkimi skupinami zelo visoko ocenila. Gre za neko doslednost v izpeljavi zamisli, za veliko sproščenost nastopajočih, predstave so bile daleč od hotenj za vsako ceno ugajati občinstvu. Prav zato so tudi uspele, tako jih je sprejelo tudi občinstvo in tudi kritika. No, nekaj izjem je bilo vendarle, toda teh tudi ni na tem gorenjskem pregledu dogajanja.«

Razstave v Prešernovi hiši

NARAVA V SLIKAH

Kranj — Naravne znamenitosti Soških in Tolminskih korit in doline Nadiže ne privlačijo samo ljubitelja narave, temveč tudi slikarke, kot je Jana Dolenc.

Skalnate tesni, skozi katere se preko nešteti ovir prebija reka, skrivajo v sebi nekaj dramatičnega in nehoti spominjajo na človekovo življenje, na njegove stiske in boje. Ta vtis slikarka še potenciira z barvo in izbiro najbolj impresivnih detajlov ter jih prilagaja svojim izpovednim smotrom.

Dramatičnost motiva stopnjuje oble, plastično močno poudarjene oblike skal in ostelij, ki grozijo, da se bodo zdaj

zdaj zrušile na nas. Monumentalen vtis panoramskega posnetka narave se pogosto umika izbranimu detajlu, ki pa vendar ohranja značilnosti celote: razgibano silo vode in grozečo negibnost skalnatih gmot. Prav poudarjanje nasprotij med dinamičnim in negibnim, med fluidnim in trdnim ustvarja v sliki napetost, ki so osnova tistemu ekspresivno poudarjenemu razpoloženju, ki je tako sklenjeno prisotno v slikarkinih delih.

Detajlni izrez zgubi včasih stik s svojo celoto in njenimi lastnostmi in dobi videz abstraktne kompozicije. Toda ker ohranja svojo naravno oblikovno izhodišče, se ni bati, da bi prestopil usodni prag. In tudi če

bi ga, bo bogati domišljijski svet slikarkine mladosti še naprej ostajal nevidni navdihovalec njenih oblikovnih in vsebinskih iskanj.

Cene Avguštin

Lepi uspehi učencev Glasbene šole v Kranju

MLADI GLASBENIKI

Kranj — Učenci, ki obiskujejo Glasbeno šolo, imajo različne možnosti, da s svojimi nastopi pokažejo, kaj so se pri tem pouku naučili. Kranjska Glasbena šola je poleg nastopov v svoji dvorani letos pripravila več programov, s katerimi je sodelovala na novoletnih prireditvah, ob kulturnem prazniku, dnevu žena, itd.

Najboljši učenci, ki so se izkazali na omenjenih nastopih, imajo možnost, da nastopijo na zaključnih javnih koncertih, pa tudi na tekmovanjih učencev glasbenih šol na republiškem, zveznem in na mednarodni ravni. Naši učenci so pred kratkim sodelovali na dveh tekmovanjih: 18. tekmovanju učencev glasbenih šol SRS, ki je bilo letos v Novi Gorici, in na mednarodnem tekmovanju mladih violinistov v Gradišču (Italija). Nastopajoči so na obeh prireditvah dostojno predstavili kranjsko Glasbeno šolo in s tem tudi naše mesto. Na republiškem tekmovanju sta Gregor Mavčič (violina iz razreda Branke Marčun) in Petra Mohorčič (klavir iz razreda Jasmine Pogačnik) prejela III. nagrado, Katja Frelih (klavir iz razreda Sabire Hajdarevič) pa je prejela pohvalo. Katja Klančnik (violina iz razreda Dušana Vodiška) se je med dvajsetimi mladimi prvotekalniki iz Avstrije, Italije in Jugoslavije uvrstila v tekmovanje v Gradišču tudi v skupino nagrajenih (5. mesto).

Nekatere nagrade učence vseh gorenjskih glasbenih šol pa smo imeli priložnost slišati na zelo uspelem Srečanju Glasbenih šol Gorenjske, ki je bilo 7. aprila na Jesenicah.

Peter Škrjanc



KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši razstavlja akad. slikarka **Jana Dolenc**. V Kletnem razstavišču iste hiše pa so na ogled slikani objekti **Jiříja Kočice**.

V galeriji **Kavka** razstavlja tihožitja **Emilija Erbežnik** (mentor Savo Sovre) iz Ljubljane.

Prešernovo gledališče Kranj gostuje danes, v torek, ob 20. uri s Filipčičevo Božansko tragedijo v Cankarjevem domu v Ljubljani. Predstavo bodo ponovili tudi v sredo, ob 17. in ob 20. uri ter v četrtek ob 20. uri.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je odprta razstava **Slovenski nemi film 1905 - 1938**. Razstavo je pripravil Slovenski gledališki in filmski muzej Ljubljana.

V razstavnem salonu Viktorja Gregorčiča v delavskem domu na Javorniku razstavlja slikarka **Helca Krasnik**.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je odprta razstava akad. slikarja **Daniela Demšarja**.

V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine **Justi Fink** razstavlja fotografije na temo Valujoča polnokrvni barv.

ŠKOFJA LOKA - V petek, 14. aprila, ob 17. uri bo na osnovni šoli Ivana Tavčarja v Gorenji vasi **revija pevskih zborov** občine Škofja Loka.

Jutri v sredo, ob 18. uri bo v knjižnici Ivana Tavčarja Robert Gortnar ob diapozitivih predaval o Portugalski. V četrtek, ob 18. uri bo v Fotokinu klubu predavanje z diapozitivi o lepota loške pokrajine.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja slike na steklo **Niko Ahačič**.

LUTKOVNI ČETRTEK

Kranj - Zanimiva lutkovna predstava bo ta četrtek, 13. aprila, ob 17. uri v Domu JLA, Nazorjeva ulica. Kranjska lutkovna skupina Čačke bo v govorniki lutk, ob živi glasbi in malo tudi ob govorniki besedi zaigrala Zvonimirja Baloga Nagajivo hruško.

Mednarodni festival amaterskega filma

FESTIVALSKE JESENICE

Jesenice - Konec minulega tedna je petčlanska mednarodna žirija pregledala filme, ki so jih na letošnji mednarodni festival amaterskega filma poslali iz petnajstih dežel. Izbor filmov bo predstavljen na festivalu, ki bo potekal od 20. do 22. aprila v dvorani Gledališča Tone Čufar.

Letos je na razpis festivala prispelo rekordno število filmov - kar 60. Poslali so jih filmski amaterji iz Alžirije, Avstrije, Belgije, Bolgarije, ČSSR, Finske, Italije, Kanade, Madžarske, NDR, Nizozemske, Španije, Švice, ZRN in Jugoslavije. Med jugoslovanskimi filmskimi ustvarjalci so na festival poslali filme črnogorski, madežonski, srbski in slovenski filmski amaterji. Med filmi prevladujejo animirani filmi, igrani in dokumentarni filmi, bolj malo pa je eksperimentalnih filmov. Festival organizirata ZKO Jesenice in Filmska skupina Odeon.

L. K.

Otvoritev v Moderni galeriji

TRANSLIMINA

Ljubljana - Danes, v torek, ob 19. uri odpirajo v ljubljanski Moderni galeriji razstavo likovnih izdelkov mladih iz treh dežel: Furlanije - Julijske krajine, Koroške in Slovenije.

Z likovnimi deli se predstavlja 24 umetnikov iz treh mejnih dežel. Vsi razstavljalci so mlajši od 35 let, njihova dela pa so bila pred ljubljansko predstavitevjo že na ogled v galeriji Luigi Spazzapan v Gradišču; po ljubljanski predstavitvi pa se razstava seli še v Celovec. Umetnost mladih slovenskih likovnikov predstavljajo dela Mirsada Begića, Sandija Čerke, Igorja Fističa, Bojana Gorčena, Marjana Gumilarja, Matjaža Počivavška, Zmaga Posege in Braneta Severja.

PLANŠARSKI MUZEJ BODO OBNOVILI

Stara Fužina - Zdaj kaže, da bodo po dolgi letih brezuspešnih prizadevanj letos končno obnovili Planšarski muzej. Stanovanjska skupnost občine Radovljica se je odločila, da bodo hišo, v kateri je muzej, povečali za tri stanovanja. V sodelovanju z Gorenjskim muzejem Kranj pa bodo uredili tudi muzejske prostore. V obnovljeni hiši bo tudi manjši lokal za prodajo sira ter izdelkov domače obrti.

Planšarski muzej v Bohinju so lani znova zaprli, Gorenjski muzej pa je odpeljal razstavljen predmete na varno, sicer bi jih vlaga popolnoma uničila. Republiško kulturno skupnost so prosili za 25 milijonov din pomoči pri obnovi planšarske zbirke, finančno pomoč pa bi potrebovali tudi prihodnje leto. Kljub obnavljanju pa že letos prostori Planšarskega muzeja ne bodo prazni. Gorenjski muzej naj bi predstavil dve razstavi in sicer Gorenjski kraji in ljudje po drugi svetovni vojni ter razstavo Gradovi na Gorenjskem.

Gradbeno podjetje Bohinjski naj bi z obnovo zaključilo v juliju.

Vlasta Felc

SREČANJE ZBOROV SLOVENSКИH POKRAJIN

Zagorje ob Savi - Konec tega tedna, to je 15. aprila, bo v Zagorju prvi od štirih koncertov zborovske pesmi, ki jih ZKO Slovenije in Slovenska pevska zveza organizirata kot »odpiranje prostora srednji plasti slovenskega zborovstva«. Najboljši slovenski zbori namreč nastopajo na prireditvi Naša pesem v Mariboru, tu gre tudi za tekmovanje. Združevalni namen pevcev in petja predstavlja Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Svoj »prostor« pa potrebujejo tudi tisti pevski zbori, ki jim je domači in celo območni okvir že pretesen in bi radi svoje programске in izvajalske dosežke predstavili širše in tudi primerjali z drugimi zbori. Na prvem od koncertov se bo v Zagorju predstavil tudi kranjski mešani pevski zbor KUD Primskovo, ki ga vodi Nada Kos. Na četrtem koncertu, ta bo 22. aprila v Titovem Velenju, pa bo med osmimi pevske zbori nastopil tudi Komorni zbor Peko Tržič, ki ga vodi Jože Močnik.

ureja LEA MENCINGER

PREJELI SMO

ZASTONJ
TELEFONSKI
PRIKLJUČEK

Kako je mogoče krasti pa obenem ne krasti? Vse je mogoče, vam pravim. In to za denar. Le garsonjero s telefonom morate najeti, potem... Malo prehitvam. Oprostite.

Pred dnevi sem v časopisu bral oglas, vreden zlata: »Garsonjero s telefonom oddam najboljšemu ponudniku.« Takrat sem pomislil, kako srečen bo lahko najemnik te garsonjere, ko bo zastonj prišel do svojega lastnega telefonskega priključka. Saj je dandanes telefonski priključek zelo iskana dobrina in tudi vse skupaj ni poceni. Malo spretnosti boste potrebovali in dobili ga boste zastonj. Zato ne vihajate nosu nad zasojeno ceno lastnika garsonjere.

Raje ga vprašajte, kje stanuje. Če ne stanuje v hiši, kjer oddaja garsonjero, mu hitro plačajte zahtevano ceno, najbolje za celo leto vnaprej. Tudi za plačevanje telefona se vestno domenite. Ko ste to uredili, ste že na pol poti do uspeha. Sedaj na pristojnem uradu prijavite novo bivališče in pričnite živeti v novi garsonjeri. Vse mora biti narejeno uradno in s čim več podpisi in stampiljkami. Trud ne bo zaman. Vse kar ste »preveč« plačali za najem garsonjere, se vam bo več kot povrnilo. Ko boste odšli iz stanovanja, boste s seboj vzeli poleg potovalke in zobne ščetke tudi telefonski priključek in ga namestili v svojem novem stanovanju in to, kot smo že rekli večja zastonj.

Tega »izuma« me je naučil moj prijatelj roletar.

»Znajdi se,« mi je rekel »in pomagali ti bodo PTT, policija in sodnija.« Ko sem ga trapasto pogledal, je zmajal z glavo nad mojo nevednostjo, a mi na koncu dovolil, da sem izvedel za njegov izum:

»Kot mlad roletar sem se moral znajti,« je pričel svojo pripoved in me ošinil s pogledom kot slabo dojemljivega učenca, se odkašljal in nadaljeval. Če sem hotel delati na terenu, nisem mogel biti doma. Doma pa še telefona nisem imel. Zato so me stranke neprestano iskale, jaz pa nisem imel dovolj dela. Pa sem se domislil: najel sem garsonjero s telefonom. Bolj kot garsonjero sem potreboval telefon. Iz Nemčije sem prinesel (seveda nimo carine) telefonsko napravo za snemanje telefonskih klic. Nasomestila mi je tajnico. Zvečer sem poslušal telefonska sporočila mojih strank in posel je pričel cveteti. Telefon je bil na ime lastnika garsonjere. To je bilo pravzaprav najpomembnejše: moji telefonski računi so bili znatno cenejši, ker nisem plačeval telefona kot obrtnik, po

drugi strani pa sem z imenom svojega gazde naredil pravi biznis, pri čemr mi je pomagal PTT in naši predpisi. Gazda je stanoval drugje. Včasih je prišel malo pogledat naokoli. To je bilo tudi vse, kar je imel z menoj. Seveda do konca najema. Potem pa... Zopet prehitvam.

Nekega dne sem šel na PTT pokazat potrdilo o bivanju in zahteval, da dajo telefon na moje ime. O tem nisem govoril ničesar povedal. Le zakaj bi ga po nepotrebnem razburjal. Potem sem vestno plačeval telefonske račune. Prijahali so v moj poštni nabiralnik, na moje ime. Tudi nov telefonski imenik še ni izšel. Tako ni nihče vedel za nojo domistiko. Po letu dni sem končal najem in se izselil iz garsonjere. Preden pa sem odšel, sem na PTT zaprosil za prenos sedeža telefonskega priključka. In tako je iz garsonjere odšel telefonski priključek naravnost v mojo novo delavnico.

Lastnik garsonjere je pridrvel v mojo delavnico in vpil: »Tat, ukradel si telefon!« Da me bo tožil, je še kričal, da bo šel na policijo in podobne neumnosti. Mimo sem ga poslušal. Vedel sem, da se bo umiril, ko bo bolj natančno proučil predpise o telefonskih priključkih. Kot sem predvideval, je zdrvel naravnost na PTT, kjer so mu pojasnili: »Vse je v redu. Kupili ste garsonjero s telefonom in jo sedaj oddajate, pa še v njej ne stanujete? Kako ste to mogli? Nihče ne more prodajati ali oddajati telefonskega priključka. Saj je last PTT. Le uporabnik stanovanja je njihov trenutni lastnik, ne pa vi. Ali je vaš roletar stanoval v vaši garsonjeri? Vidite, zato je lahko dobil vaš priključek na svoje ime in tudi prenesel ga je lahko v svojo novo delavnico. Preselil je svoj sedež podjeteja.« Gazda je vse bolj lezel v dve gubi. »Kradel je, vi pa mu pomagajte,« je tarnal. Ni vedel več kam. »Kako naj pridem do svojega telefona?« je končno izdaval iz sebe. »Preprosto, plačajte nov telefonski priključek in vse bo zopet v redu.« Ko so mu povedali, koliko to stane, ga je zvilo. »Saj to je toliko kot najem garsonjere.« Plačati, da bom dobil, kar je moje, plačati namesto tistega, ki je kradel. Ogojufali so me, je tarnal, a nič ni pomagalo. »Tu ni pravice: ne na PTT, ne na policiji, ne na sodišču...« je skrušeno rekel in odšel domov. »Ne vem pa, ali je razumel, da so predpisi vendar predpisi,« je končal svojo pripoved moj znane roletar.

Ojunačil sem se in ga vprašal: »Ali si res izmaknil tisti telefon?« Seveda,« je rekel, »samo brez domiselnih predpisov ne bi šlo. PTT ni bil prav nič oškodovan. Namesto mene je plačal lastnik garsonjere.«

Torej kradše in ne kradše — obenem?« sem ga previdno vprašal. Nasmejale se je. »Ti bi

lahko bil še kaj velikega, na pa navaden roletar,« sem mu na koncu občudujoče rekel. Njegovi »izumi« je dobro prestal preizkušnjo. Izkoristite ga.

Vaš Zalar Aleksander

POSVETOVANJE
OBČINSKIH
VODSTEV ZZB
NOV
GORENJSKE

Na pobudo Medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko je predsednik Ivan Košir povabil 16. marca v Kranj predstavnike predsedstev odborov ZZB NOV vseh petih gorenjskih občin.

Zavoljo vse večjega političnega vrenja v naši družbi, ki je pogojeno z različnimi družbenimi pojavi, od kriznega stanja v gospodarstvu do nasprotujočih pojmovanj in stališč o nadaljnjem razvoju in ravnanja za izhod iz nakičenih težav, se vse več govori o tem problemu tudi na krajevnih in občinskih ravneh v borčevski organizaciji. Povod za kranjski posvet je bil tudi v ustavnih spremembah, pojava različnih alternativnih gibanj, zvez in združenj, na katere je treba objektivno gledati v okviru vse bolj očitnih prizadevanj za uveljavitev političnega pluralizma. Razgovor sta vodila član CK ZKJ Vinko Hafner in sekretar MS ZKS za Gorenjsko Boris Bavdek.

Razumljivo je, da so udeleženci želeli tako rekoč iz prve roke zvedeti kaj več o ocenah 17. in 20. seje CK ZKJ ter pripravljenem konceptu prenove ZKJ, pa tudi o razhajanjih in razlikah v pogledih na razvoj ZK, ki so prisotne v posameznih delih ZK. Te razlike so še najbolj očitne med srbskih in slovenskim vodstvom, in zaenkrat ni videti, da bi se zmanjšale. Dejstvo, da smo imeli po osvoboditvi 20 uspešnih let 25 let pa stagnacije in celo nazadovanja, terja po mnenju udeležencev posveta nove organizacijske in politične prijeme, niso pa se strinjali, da bi to mogli opraviti že kar letos z izrednim kongresom ZKJ, ki ga predlaga ZK Vojvodine. Izrekli so podporo slovenskemu političnemu vodstvu in odločno zavrnili podtikanja, da je krivo za slabšanje mednarodnih odnosov. Pri tem imajo odločilne zasluge sredstva javnega obveščanja, zlasti beograjska, ta pa si lahko mirne duše podajo roke tudi z nekaterimi slovenskimi časopisi in revijami.

Omenjena je bila Mladina, ki z raznimi pamfleti in ironičnimi domislicami upravičeno izživa revolt v jugoslovanskem prostoru, njeno pisanje močno žali posebej udeležence NOB, ki jim je iz kdove katerih pobud v marčevski številki posvetila kar štiri in pol strani žaljivih natolevanj o borčevski organizaciji pod naslovom Vojne je konec. Svoboda tiska še ne pomeni sle-

herno pomanjkanje odgovornosti in tudi dobrega okusa njihovih avtorjev, četudi jim to dviga naklado (in finančno uspešnost), ker hoče biti čimbolj šokantna!

Namesto takšnih pisarij bi bilo bolj koristno najti skupni jezik za premagovanje vsakdanjih resnih težav, ki jih čutijo predvsem mladi. Ko je tekla beseda o izgledih za prihodnje, ki jih je Vinko Hafner slikovito primerjal z barko, ki jo zapuščajo podgane, ki pa bo kljub temu še dolgo plula in se vzlic vsemu ne potopila. V tej zvezi so spregovorili tudi o političnem (strankarskem) pluralizmu, o katerem so bila mnenja precej deljena, vsekakor pa enotna v tem, da je treba podpreti demokracijo v naši družbi in zlasti predvidevanja za vse reformne spremembe, za katere je po mnenju večine, novi predsednik ZIS Ante Marković pravi mož, ki ga je treba podpreti.

J. R.

14. aprila
ob 10. uribomo v Stražišču na Delavski c. 19 odprli novo
samopostrežno prodajalno

ZAPRAVLJIVČEK

Trgovina bo odprta od ranih jutranjih ur (6.30) do večera (22.) ter v soboto do 20. ure in v nedeljo do 17.30 ure. Obiščite nas, izbira je izjemna.

IZ ZGODOVINE
NOB

Ivan Jan

(51)

Preurejeni in novi bataljoni
Gorenjskega odreda

Pomlad 1943 bi upravičeno lahko imenovali partizanska pomlad, kajti po hudih izgubah tako na terenu kot med partizanskimi enotami je tako OF kot partizanske enote začelo oživljati. Nemška mobilizacija se je vse bolj spreminjala v partizansko, dasiravno ne še v taki meri, kot je bilo pričakovati. K temu je še vedno svoje doprineslo okupatorjevo nasilje, malostevilnost partizanov in slabe zveze. A vztrajno delovanje najbolj predanih političnih in vojaških delavcev, je bil priliv novincev v partizane postopoma vedno večji. Majhne prvotne bataljone so začeli preurejati ter ob njih in iz njih začeli sestavljati nove.

Najhuje je bilo, ker je primanjkoval kolkortoliko usposobljen poveljniški kader, ki je bil 1942 domala uničen. Vendar je 1. marca 1943 uspešno postaviti najprej novo poveljstvo Gorenjskega odreda. Za komandanta je bil (drugič) imenovan Franc Biček—Bruno, za politkomisarja Evgen Matejka—Peme, njuna namestnika pa sta postala Stane Kersnik—Jelovčan in Stane Bizjak—Kosta, zdravnik pa je bil še vedno dr. Edvard Pohar, da ostalih ne naštevamo. Ti voditelji so veliko prispevali, da je gorenjsko partizanstvo spet začelo oživljati.

Kako je bilo najprej s preurejanjem dotedanjih štirih bataljonov: Cankarjevega, Pokljškega, in Kamniškega?

Cankarjev ali 1. bataljon GO, ki je oktobra 1942 izpod Stola prešel na območje Jelovice in Mohorja in je bil zelo skrčen, je bil v začetku januarja 1943 preimenovan v Gregorčičevega. Vse bolj je postajal kadetovska enota, ki je dajal ljudi novim bataljonom.

Pokljški ali 2. bataljon GO je še vedno deloval na prvotnem območju, a v istem času kot 1., je bil preimenovan v Stražišarjevega. Spomladi 1943 je naglo naraščal in iz njega je v aprilu postal **tudi Uradni vod**, ki je bil pod neposrednim poveljstvom odrednega štaba.

Kebetov ali 3. bataljon GO je bil ob novem letu 1943 preurejen iz dotedanjega Poljanskega, kar pove, kje je deloval.

Kamniški bataljon, ki je bil do konca 1942. leta v sestavi Kokrškega odreda, je prišel pod poveljstvo 4. operativne cone — Stajerske, na območju Storžiča in Kravca pa je ostala oslabljena Kokrška skupina, ki je izmed vseh najpočasneje (razmere še vedno hude) nastajal nov, **Kokrški ali 5. bataljon (14. maja) GO**.

Novi bataljoni GO pa so bili: **Selški ali 4. bataljon GO**, ki je bil ustanovljen v začetku marca. Začetno moštvo in poveljstvo je dal Gregorčičev, 1. bataljon GO.

6. ali Koroški bataljon GO je začel nastajati v aprilu 1943, vendar zaradi ostalih napadov v Karavankah tedaj ni mogel biti razvit. Največ moštva je dal 2. bataljon.

Kranjski ali 7. bataljon je bil osnovan sredi maja 1943. Kader in moštvo sta dala predvsem Poljanski in Začetno moštvo in ponovljeno je del Gregorčičev, 1. bataljon OG.

6. ali Koroški bataljon GO je začel nastajati v aprilu 1943, vendar zaradi ostalih napadov v Karavankah tedaj ni mogel biti razvit. Največ moštva je dal 2. bataljon.

Kranjski ali 7. bataljon je bil osnovan sredi maja 1943. Kader in moštvo sta dala predvsem Poljanski in Gregorčičev bataljon, vanj pa je prišlo tudi več novincev iz Selške doline in iz južne okolice Kranja.

Loški ali 8. bataljon ter **9. ali Dražgoški** sta bila ustanovljena v začetku maja, oz. junija 1943. A o tem več kdaj prihodnjič.

Tako je Gorenjski odred do začetka junija 1943 narasel na 9 bataljonov, kar je bilo nekaj izjemnega.

Prihodnjič: Uničenje tehnike v Mišacah

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC
ZVEZNEGA RAZREDA

Prevedla S. P. in E. T.

Vse to, kar se je dogajalo v zadnjem času, šepetanja pozno v noč, nedorečenosti, namigovanja — vse to je vzbujalo mojo radovednost in me vznemirjalo.

Skozi vrata ni bilo mogoče več slišati, o čem je govora, pa tudi nisem hotel, da bi ostal v vlogi prisluškovalca. »Konec koncev pa se me to nič ne tiče,« sem si rekel in odšel na teraso.

Na desni strani je bilo osvetljeno okno kabine, ta in skozi steklo je bilo videti tri moške postavbe okoli telefonskega aparata. Videl sem, da je zdaj pri slušalki Titov. Njegov glas je bilo slišati dobro, medtem ko je bilo besede le težko razločiti.

Zelo sem si želel slišati, o čem se pogovarjajo s Podgorcem tako skrivnostno. Ignjatov se je sicer rad postavljal s tem, kako blizu si je s člani Prezidija CK in je glasno vpil v slušalko: »Zdravo, Lenja!« ali »Pozdravljen, Kolja!«

Komaj sem odšel s terase, sem opazil postavbo, ki se mi je bližala po stezi.

»Vasja, kje je Nikolaj Grigorjevič?« me je nagovalil neznanec.

Bil je Trubilin. Ni opazil, kdaj so izginili Ignjatov, Titov in Vorobjev in jih je zdaj iskal po parku.

»Tam so vsi zbrali,« sem pokazal Trubilinu na razsvetljeno okno kabine.

Odhitel je v hišo, a se je takoj vrnil.

»Skrivajo se. Vse vedo, jaz pa nič...«

»O kom to?«

Trubilin se je zdrnil:

»Nočem govoriti, naj jih. Tudi brez njih vse vem, saj gredo vsi ukazi preko mene...«

Godrnjaje si nekaj sam zase pod nos, se je izgubil v temi.

Iz kabine so prišli Ignjatov, Titov in Vorobjev. Polglasno so o nečem govorili, očitno so pretresli pogovor s Podgorcem.

Ko so me opazili na terasi, so utihnili in se začeli poslavljati. Krasnodarci so ostali, da bi prenočili v sosednji dači, drugi pa so se odpravili na svoje domove.

Zjutraj, ko je pospremil Krasnodarce domov, me je Nikolaj Grigorjevič povabil na sprehod. Pogovarjala sva se o včeršnjem sprejemu.

»Si videl, nihče mu niti nazdravil ni. To je dobro!« je zadovoljno rekel Ignjatov.

»Komu?« nisem razumel.

»Nikitu.«

Brez očitne zveze s tem, kar je pravkar rekel, je še dodal:

»Titov je dober človek.«

To je bila njegovo običajno ocenjevanje ljudi, ki so ga obkrožali: tisti, ki se strinjajo z Ignjatovom in ga podpirajo so dobri ljudje, vsi ostali pa so slabi ljudje v raznih niansah.

»Nič, Vasja,« me je pomiril, »počakaj malo, tudi zate je prihodnost in perspektiva. Ne vznemirjaj se.«

Nisem vztrajal na tem, da zvem, kaj ima v mislih in beseda je stekla o ribolovu.

PRAV JE, DA VEMO

VITAMIN B3

Ta vitamin vpliva ugodno na kožo in rast las. Potreben je za razvoj centralnega živčevja in sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov. Znaki pomanjkanja so vnetje kože, pleša, mravljinčavost, diareje (driske). Je v drobovini, gobah, rumenjaku, arašidih, soji, v ovojnicah in kalčku žitaric. Uživajmo črn kruh, ker vsebuje več vitaminov kot bel.

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

KOPEL IZ BOROVIH IGLIC

Naberite sveže borove iglice, ki zelo prijetno dišijo. Posušite jih na vetru in jih shranite na hladnem kraju. Ko si pripravljate vodo za kopanje, uporabite tudi te dišeče iglice.

Uporaba: v kad dajte najprej vrečko s posušeni borovimi iglicami in jih pustite v vodi kakšnih deset minut, nato dodajte še jedilno sodo. Potem pa uživajte v prijetno dišeči osvežilni vodi. Koža bo postala žametna, sveža in rožnata.

Pred nami je

POMLADANSKO ČIŠČENJE

Se je tudi vam nabralo čez zimo papirjev, navlake pa seveda tudi prahu sem in tja, in zdaj nas sonce izdaja. Hočemo ali ne, morali se bomo lotiti spomladanskega čiščenja. Kako naj se ga lotimo, da bo delo čim manj naporno?

Najprej naredimo načrt. Predvsem ni potrebno, da postavimo vse stanovanje na glavo v enem dnevu. V enem dnevu, morda ob koncu tedna, očistite samo en prostor. Po vrsti se lotimo najprej spalnice, otroške sobe, dnevnice, kuhinje, predsobe in kopalnice.

Za začetek snamemo zavese in jih operemo. Nato očistimo okna, okvire in stekla. Na omelo napremo mehko krpo in z njim obrišemo strop in stene. Z vlažno krpo obrišemo hladne radiatorje, obrišemo slike. Nato pridejo na vrsto vrata: če so iz naravnega lesa, jih zbršimo s suho krpo in očistimo s sredstvom za čiščenje lesa. Očistimo lestence. Izpraznimo omare, jih zbršimo z vlažno krpo, posušimo in garderobo oz. perilo zložimo nazaj. Knjige čistimo s sesalnikom za prah. Tla očistimo, kakor pač zahtevajo: nelakiran parket ostrugamo, namažemo in osvetlimo, lakiranega obrišemo z vlažno krpo, tapisom in preproge očistimo s sesalnikom, če so zelo zamazane, jih očistimo še s peno, posušimo in posesamo. Oblazinjeno pohištvo temeljito posesamo in jih ne stepamo, pač pa temeljito prezračimo.

Pri čiščenju obvezno uporabljamo lesteve, električnih aparatov ne prijemamo z vlažnimi rokami! Med čiščenjem nosimo nizke pete, kratka krila, najboljše pa je trenirka, dolge lase spnemo v čop. Čistilna sredstva po čiščenju takoj pospravimo, da do njih ne pridejo otroci.

Svetovni dan zdravja

Vsak človek ima veliko želja, vendar je največja zdravje, kajti če tega ni, vse drugo ni pomembno.

Zdravje je stanje popolne fizične, duševne in socialne blaginje. Velikokrat razmišljamo, kako naj človek živi, da bo dočakal starost zdrav in čil. Odgovor pa je samo eden. Vsakdo bi moral za svoje zdravje skrbeti sam, da bi prenašal telesne in duševne obremenitve današnjega časa. Mnogim ljudem dandanes pomeni pehanje za denarjem več, kakor sprostitev v naravi in sprehod po svežem zraku. Prav gotovo pa nam krojijo življenje tudi bolezni današnjega časa. To so: AIDS, rak, vsa vrsta obolenj, ki so posledica nepravilne prehrane in razvade, kot so kajenje, alkohol in uživanje mamil. Vse to pa ni prizadelo le odraslih, temveč tudi otroke. Vsaj na svetovni dan zdravja bi se moral vsak zavedati svojega početja in opustiti vsakdanje razvade, na katere nas bo opozarjalo zdravstveno stanje v zrelih letih.

Spominjam se pregovora, ki se glasi: Bolj občutimo kapljico bolezn, kot pa sod zdravja.

Miha Zupan, 5. a r. OŠ Staneta Žagarja Kranj

Zakaj so žvečilci najslajši med poukom?

Žvečilce radi žvečimo, še posebno v šoli teknejo. Iz njih radi balone delamo, da živce s tem masiramo.

Tovarišice nas okregajo, da žvečilce naše zbegajo, saj zletijo nam v koš in niso nam nič več v ponos.

Le zakaj grejo odraslim prav žvečilci v nos?

Mina Kunstelj, 6. b r. OŠ bratov Zvan Gorje

Plonkalni recept

V četrtek, ko smo pisali spoznavanje družbe, sem napisal plonk listek. Lep listek je bil to. Vse od ena do dve je pisalo na njem. Ko je tovarišica delila naloge, sem ga skril pod klop. Ko smo pisali, je malo manjkalo, da mi tovarišica ne bi odkrila listka. Seveda sem zaradi pridnega listka dobil odlično oceno. Slišal sem, da nisem bil edini, da je plonkal cel razred. Vsi smo se smejali. Tovarišica je rekla, da se nam bo maščevala.

Listek sem shranil, da ga bom uporabil še kdaj drugič.

Gašper Gaber, 5. b r. OŠ Matije Valjavca Preddvor



Zbiranje odpadnega papirja je lahko tudi zelo zabavna stvar.
- Foto: F. Perdan

ZA DOM IN DRUŽINO, IZ ŠOLSKIH KLOPI



ČE NAS NAPENJA

Odlični prašek proti motnjam v prebavi, napenjanju in koliki je zmes 10 g janeža in 10 g zdrobljenih brinovih jagod. Pred vsakim obedom vzamemo po eno noževko konico na žlički vode. Dalje dobimo zelo dobro zdravilo v prahu iz enakih delov arnike, koprive, hrasta, lešnika, žajblja, trpotca (zdrobljeni listi) in bezgovega cvetja. Za izboljšanje krvi in poživljenje želodca ga vzamemo trikrat na dan na juhi ali na kavi.

POSKUSIMO ŠE ME

ZDROBOVI ŽLIČNIKI Z GOVEJIM MESOM

Včasih nam ostane kuhano goveje meso, ki ga je premalo za mostojno jed, zato naredimo žličnike.

Košku kuhane mrzle govedine odstranimo maščobo in kite in jo zmeljemo na mesoreznici, posolimo, dodamo 1 ali 2 jajci, nastrgan muškato orešek ali drobno narezan peteršilj in toliko belega zdroba, da je masa primerno gosta. Hitro dobro zmešamo in z žličko oblikujemo žličnike, ki jih zakuhamo v vreli goveji ali juhi IZ KOCKE. Masa ne sme stati, da žličniki niso trdi. Tudi mesa ne sme biti preveč, da nam žličniki med kuho ne razpadejo.

Pa še majhen nasvet: Včasih je goveja juha brezbarvna in blede. Če nočemo spremeniti okusa z Magijem, si pomagamo s starim preprostim načinom. Ko je juha že zakuhana, v vrelo spustimo ščepec Franckove cikoriije in pomešamo. Vendar res samo ščepec, da dobi barvo, a okus ostane.

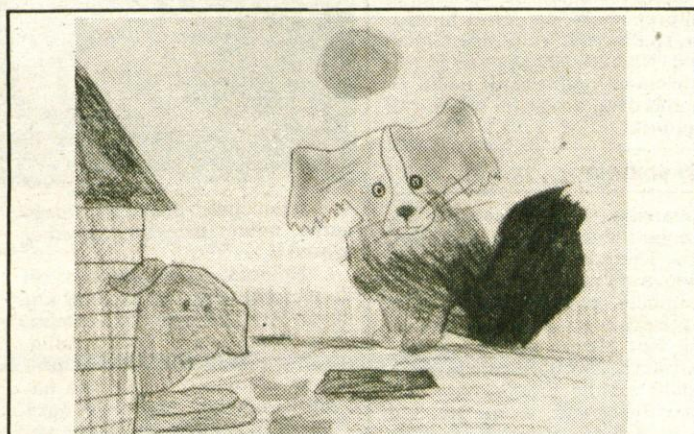
PALAČINKE S SKUTO MALO DRUGAČE

25 dag skute, 25 dag moke, 1/2 l mleka, 4 jajca, 2 žlici sladkorja, sol po okusu, sladkor za posipanje, maščoba za peko.

Gladko vmešamo skuto in mleko, osolimo, dodamo rumenjake in moko, nazadnje pa še sneg iz beljakov. Spečemo približno 1/2 cm debele palačinke, jih posipamo s sladkorno moko in serviramo.

Nasvete za zdrobove žličnike z govedino in o "polepšanju" juhe nam je napisala naša bralka in pridna dopisovalka Ivana B. od Zgornjih Gorij, o malo drugačnih skutinih palačinkah pa Slavica P. s Kokrice. Obema prisrčna hvala in oglasita se še!

IZ ŠOLSKIH KLOPI



Mufek in Pufek

Mufek Pufku se baha, da on svoboden je, a Pufek mu obrne rep in z gospodarjem raje gre.

Zvečer pa Pufek je meso, povrhu še kosti, postrani Mufek gleda ga in nos mu k tlom visi.

Tedaj pa Pufek vpraša ga, zakaj tako je len, a Mufka bilo tako je sram, da raje molčal je.

Alenka Šmid, 5. a r. OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

Vsako soboto imamo plesne vaje. Učimo se plesati različne plesne. Vsak ima svoje plesalce ali plesalko. Dobro poslušam tovarišice, ki vodi krožek. Včasih vzamem s seboj tudi brata, ki gleda, kako plesamo. Martina Ropret, 2. b r. OŠ J. in S. Mlakarja Senčur

Na Jezersko kuka pomlad

Na naša okna že trka pomlad. V našo vas bo prišla čisto tiho. S seboj bo prinesla tudi rože. Po naši lepi domovini bodo zacveteli zvončki, mačice, teloh, vijolice in polno dišečih rož. Vse bo ozelenelo. Postal bo bolj toplo in že bodo cvetela sadna drevesa. Ko bo prišla pomlad, bo sonce toplje grelo. Vsi se je že veselimo.

Špela Šemrov, 2. r. OŠ Jezersko

Kako je s prostim časom?

Ker hodim v glasbeno šolo in na roko, mi ostane zelo malo prostega časa. Največkrat ga porabim za branje knjig in za lenarjenje. Laura Špič, 6. b r. OŠ heroja Bračiča Trzin

Sonce in dež

Kaj bo zdaj, ko sonce sije? Kaj bo zdaj, ko dež prši?

Nič ne bo, nič za to, sonce nam ogreva polje, dež hladi nam travnike.

Justi Barle, 5. b r. OŠ Franceta Prešerna Kranj

TA MESEC NA VRTU

April je najprimernejši mesec za sajenje grmastih in stebelnih (debelnih) vrtnic. Pred saditvijo vrtnic nekoliko skrajšamo korenine in močno obrežemo nadzemne dele. Na vsakem lanskoletnem poganku naj ostane le 3 do 5 oces. Pogankje spenjajk porežemo na 8 do 10 oces. Slabotne pogankje popolnoma odstranimo. Rastline sadimo 40 do 50 cm narazen. Če sadimo vrtnice na grede, naj bodo vrste 60 cm druga od druge. Stebelnim vrtnicam damo 75 do 100 cm visok kol, spenjajkam pa 1 do 2 m visokega, odvisno pač od tega, kje rastline rastejo. Grmaste vrtnice so posajene prav, če je mesto cepljenja tik pod površino tal.

Stebelne vrtnice sadimo posevno, ne navpično. Navpično sajenje vrtnice moramo jeseni upogibati za 90 stopinj. To se posreči le, če smo zelo previdni. Zato sadimo stebelne vrtnice tako, da dela steblo s tlemi kot 60 stopinj. Vsaki vrtnici moramo dati kol, obenj pa jo privežemo v navpično lego. Jeseni moramo potem premagati samo kot 60 stopinj, s tem pa ni nikakršnih težav. Razen tega moramo vrtnice posadi-

ti tako, da jih lahko upognemo pri koreninskem vratu.

Spenjavke moramo dobro razredčiti, pogankje, ki ostanejo, pa enakomerno razdeliti in privezati. Ko vrtnice redčimo, odstranimo razen slabotnejših tudi nekatere najstarejše pogankje. Enoletne pogankje privežemo kolikor mogoče vodoravno na oporo, da lahko poženejo popki po vsej dolžini. Teh pogankjov ne krajšamo.

Takoj ko začno vrtnice brsteti, pazimo, da jih ne napadejo listne uši. Iz jajčec, ki so prezimila, se ob toplem vremenu uši razvijejo že aprila. Pri tem gre za ženske živali, ki dajejo mlade brez oploditve. Mlade živali zrastejo in se enako zelo hitro množijo. Zato je pomembno, da uničimo že maloštevilne matere. Najbolje je, da že mlade pogankje naprašimo. Z rastjo pogankjov pa moramo popraševati vedno znova.

Če sadimo vrtnice spenjajke nanovo, dajemo prednost ponavljajim. Čeprav ponavljave spenjajke nimajo naenkrat tako lepega cvetja, kot enkrat cvetoče, so s svojim celoletnim cvetenjem vendarle zelo dragocene.

EN SAM CVET

Aranžiranje šopkov je v svetu, posebej na Japonskem, prava umetnost. Za lep šopek ni potrebna množina cvetja, veliko lepši je lahko s polno mero občutka za lepoto aranžiran en sam cvet. Presenečeni boste: lepo bo, pa še poceni boste prišli do šopka. - Foto: D. D.



ureja DANICA DOLENC

REZERVIRANO ZA ZVEZDE



avgusta 1961) in njegov brat Dick, ki ni več pri skupini, ter Larry Mullen (rojen 31. oktobra 1961). Bono je pevec in včasih poprime za kitaro, Dave je vodilni kitarist, Adam igra bas kitaro, Larry pa na bobne.

V mladih letih niso imeli večjega uspeha, leta 1980 pa so posneli prvi album Boy, ki jim je prinesel uspeh in znano pesem A day without me, ki se je uvrstila na lestvico britanskih hitov. Proti koncu leta 1980 so odšli na gostovanje v ZDA in doživeli velikanski uspeh. Ko so se po nekaj mesecih vrnili domov, so posneli še štiri nove albume, najpomembnejši je Unforgettable fire. Po triletnem odmoru so leta 1987 posneli nov album The Joshua tree. Njihove pomembnejše pesmi so I still haven't found what I'm looking for, Sunday, Bloody sunday, With or without You, Desire, Angel of harlem, In the name of love, Were the streets have no name, In Gods country, Under a blood red sky, Live at rock, A room at the Heartbreak Hotel, Love Rescue Me. Fantje so posneli film, ki se je vrtel tudi v naših kino dvoranjah.

Čao,

Marjeta

Naša vhodna vrata

Našo hišo krasijo zelo stara vrata. Včasih so taka vrata izdelovali ročno. Stara so že več kot sto let. Narejena so iz macesnovega lesa, ki je zelo trden in odporen proti vlagi. Vrata so široka, dvokrilna. Okrašena so z rezljanimi, zanimivimi vzorci. Enak vzorec je tudi na steklenem delu vrat. Vzorec je sestavljen iz raznobarnega, pisane stekla. Kljuka je črna, ročno izdelana. Mislim, da teh vrat ne bomo nikoli zamenjali z drugimi, bolj modernimi. No, saj tudi taka ne bi pristajala, kajti hiša je stara in moderna vrata ne bi prišla v poštev. Zmeraj, kadar pridem domov, pozvonim na zvonec in opisovalja vrat je konec.

Monika Tavčar, 4. d r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Noč, ko je posijalo sonce

Člani dramske skupine Raglje iz osnovne šole Franceta Prešerna v Kranju so nam poslali šolsko glasilo Iskrice, ki so ga tokrat sami oblikovali. Celotna številka se vrti okrog nastanka predstave, ki nosi naslov: Noč, ko je posijalo sonce. Z njo že nekaj časa zabavamo učence višjih razredov osnovnih šol v kranjski občini. Udeležili pa so se tudi srečanja pionirskih gledaliških skupin na Jesenicah. Odziv učencev je za krožkarje zelo spodbuden. Dokaz, da predstava ni nastala kar čez noč, so Iskrice.

Bravo za predstavo, bravo za Iskrice!

ureja HELENA JELOVČAN

Cerkvam in vernikom se ni več treba skrivati pred oblastjo

Izročilo evangelija popustilo pred političnimi strastmi

Ljubljana, 4. aprila - Bojim se slabih komunistov, slabih muslimanov in slabih kristjanov. Dobri, ne glede, na kateri strani so, se vedno znajo sporazumeti. Pozabili smo na moralno, oprostjanje, mir in na ljubezen, pravi voditelj islamske verske skupnosti v Sloveniji Ishak Alešević. Politična nasprotja so najbolj izrazita med verniki. V duhu ekumenizma smo ustvarili dobre odnose, sedaj pa se verniki srbske pravoslavne cerkve počutijo v Sloveniji kot okupatorji. Spor pisateljev pred leti je bil začetek razhajanj, zadnji dogodki, posebej Kosovo, kjer ne gre za nikakršno sprego pravoslavne cerkve in politike, pa so nas še bolj razdvojili, je menil paroh srbske pravoslavne cerkve v Sloveniji Peran Bošković. Dr. Anton Stres s Teološke fakultete v Ljubljani pa je sodil, da je za kristjane nasedanje politiki škandalozno. Temu bi se morali upreti, ker je to tragedija in izraz nemoči krščanstva in evangelija. Krščanska Cerkve je upravičeno dvignila svoj glas zoper trpljenje Albancev in napovedani samomor rudarjev, prepozno pa je dvignila glas, in to je edina napaka, ko je šlo za trpljenje Srbov.

Časi, da bi postala Slovenija versko uniformirana družba, so verjetno mimo. Naloga te generacije je, da se s tem navadimo živeti in da ne "zdrsnemo", kot se je to že dogajalo nekaterim prejšnjim generacijam. Dr. Marko Kerševan z ljubljanske Filozofske fakultete pravi:

"V takem položaju, kot je sedanja, ni bila nobena predhodna generacija Slovencev. Pogoji za versko pluralnost pa so duh strpnosti, tolerance in spoštljivosti do razlik. Pogoj, da ta generacija prav na tem problemu ne zdrsne, je zadostno število skupnih institucij, potrebnih za skupno življenje. V zgodovini je verska pluralnost že marsikdaj bila, pa ni bilo prav teh ustanov, zato je prihajalo do islamskega bloka, katoliškega bloka, pravoslavnega bloka. S tega vidika se mi zdi tvegana ideja, ki je v Sloveniji že delno realizirana v krščanskem socialnem gibanju, političnega organiziranja kristjanov kot kristjanov. Že ob siceršnji delitvi na cerkve dobivamo še politično delitev na osnovi cerkva s tendenco, da se to vse skupaj konča s posebnimi nogometnimi, gasilskimi društvi. To je nevarno za tiste, ki živijo v tem prostoru in so prisiljeni izbirati, radi ali neradi, saj se sicer nevtralni prostor zmanjšuje. Krščansko socialno gibanje je predstavilo svoj program, vendar v njem ni ničesar, kar je sprejemljivo samo za kristjane, kar bi bila samo krščanska značilnost. To bi pomenilo delitev človeka kot celovite osebnosti. Biti državljani ne pomeni delovati za cerkev, za oznanjanje evangelija, ampak sodelovati pri zadevah, ki so skupne vsem."

Popačena slika o veri in verovanju

V tem oziru je pogosto slišati opozarjanje nad izrazito negativnimi definicijami vere in slogu "da je vera opij za ljudstvo". Bolj ko se je problem verovanja v družbi zmanjševal in ga praktično danes v večjem delu Jugoslavije skoraj ni, glasnejše so zahteve po pravi, nevtralni opredelitvi vere in verovanja, s tem v zvezi pa tudi o ideološko nevtralni soli.

Ishak Alešević, voditelj islamske verske skupnosti v Sloveniji razmišlja:

"Pripadam islamski kulturi, ki je avtohtona na jugoslovanskem ozemlju. Šele po vojni so muslimani prvič krenili s svojih domov v večja urbana središča in z muslimani se prvič v večji meri spoznala Slovenija, Hrvatska, in lahko rečem tudi Srbija. Doslej se je krščanstvo pred islamom zapiralo, pa tudi islam se je zapiral. Danes živimo v pluralističnem svetu, dialogem. Če različnih interesov ne bomo spremenili v dialog, ne bo dobrih rezultatov. Islam lahko prvič pove svoje nazore. Nujno je sožitje ob tem, da kultura ne bo lastništvo politike. Za vse kulture lahko najdemo v Jugoslaviji dovolj prostora, razumevanja in volje. Zahtevi po



svobodi vere in svobodi ateizma morata biti enakovredni. Da bi lahko rano ocenjevali religijo, bi se morali o njej učiti v šoli. Mnogi o veri nič ne vedo, imamo slabe definicije in celo intelektualci imajo pred njo predsodke. O veri se govori kot o nečem, kar je odtrgano od stvarnosti, pa ni res."

Dr. Marko Kerševan o tem vprašanju meni, da imamo po šolah predmete, kjer bi lahko strokovno in nedogmatsko, brez navijanja, obravnavali družbeni pomen religije. Nikakršnega novega predmeta ne rabimo, samo ljudi, ki bi bili nalogi dorasli.

Peter Kovačič, predstavnik društva 2000 in krščanskega socialnega gibanja na Slovenskem, nadaljuje misel:

"Dokler ne bo nevtralne šole, ne bo objektivne informacije o religiji, ne o ateizmu kot svetovnemu nazoru. Naša šola je bila zamišljena kot ideološka šola, nevtralna šola pa je pogoj za demokratizacijo na tem področju."

Znani slovenski teolog dr. Anton Stres s Teološke fakultete v Ljubljani, meni, da je potrebna strpnost in razumnost, da je treba začeti procese nadaljevati, ve pa se, kaj mora kdo narediti.

Nezacepljene rane zgodovine

Gradnja objektov, cerkva in domov za verske skupnosti, potiska in drugi plan vse druge probleme vere in verskih skupnosti. Vsaj tako je soditi na osnovi razgovora s predstavniki skupnosti, ki ga je organiziralo Društvo novinarjev Slovenije in je osnova za ta sestavek. Dr. Anton Stres je v imenu rimskokatoliške cerkve v Sloveniji povedal, da se kar veliko gradi, da pa se pojavljajo tudi problemi in izgovori brez prepričljive osnove. Vendar je vse skupaj tudi posledica sorazmerno dolgega hladnega obdobja, ko je bila gradnja "zamrznje-

na", sedaj pa prihajajo toplejši časi in je gradbena vnaema večja.

Paroh srbske pravoslavne cerkve v Sloveniji Peran Bošković je dejal, da ima vsak svoje probleme, problemi pravoslavne cerkve pa se vlečejo še iz vojne. Rimskokatoliška cerkev nima toliko porušenih cerkva, na stotine pobitih svečnikov, na tisoče umorjenih vernikov. Problem je gradnja novih pravoslavni cerkva na ruševinah starih.

"Problem je v Mariboru in Celju, kjer sta bili cerkvi, enaki ljubljanski, vendar so Nemci obe porušili. Posebej nas vznemirja, da na ruševinah starega ne moremo zgraditi novega, čeprav verniki, ki so v Sloveniji prispevali enako kot drugi za reševanje drugih problemov, to želijo. Potrkali smo na vsa vrata, pa nič. V Ljubljani smo želeli zgraditi ob cerkvi župnišče in kulturni center, imeli smo denar, pa je bil razdeljen drugače. Pravijo nam, da smo nestrpni, prezahtevni, da ne delamo na pravi način. Mi bi lahko vse probleme povedali drugje, pogovarjali na jugoslovanski ravni, izkoristili tisk, vendar menimo, da se je treba pogovarjati tam, kjer živimo. Sprašujem se, ali kdo lahko želje tisočih vernikov tako podcenjuje. V Celju letno krstimo okrog 100 otrok, v Mariboru prav toliko. To naredimo v rimskokatoliških cerkvah, kar je znak ekumenizma in sodelovanja, pa tudi bogoslužje imamo v mnogih rimskokatoliških cerkvah, kar bi bilo pred 20 leti nemogoče, da bi pravoslavna Srba spravil v rimskokatoliško cerkev. Pravico pa imamo to delati v svoji cerkvi tu. Mnogi odhajajo domov krstit svoje otroke. V Kranju nam je rimskokatoliška cerkev ponudila streho. V mestu, blizu, pa je že dolgo ruševina, ki bi jo radi predelali, pa nam ne pustijo in pravijo, da bo za turistične namene. Šiberlova sta nas sprejela v hišo, sedaj se pa tožimo. Za ljubljanske cerkev so Slovenci, mnogi ugledni, prispevali nad tretjino denarja, zato se mi zdijo danes ti problemi nerazumljivi. Problem se je od svečnikov preselil na ljudi."

Primož Hainz z republiške konference SZDL zanika politične blokade pri tem, ampak poudarja urbanistične in krajevne, ker ljudje pač žele tam narediti nekaj drugega ali ohraniti zelenice. V Ljubljani so možnosti, tudi v Kopru, v Mariboru pa je na tem mestu sedaj Maistrov spomenik, pa tudi v Celju je lokacija nemogoča.

Na brezdomje opozarja tudi islam, vendar je njegov predstavnik slikovito dejal, da od tistega, ki ti je prvi večer dal prenočišče, ne moreš naslednji dan zahtevati vse spalnice ali celo hiše. Slovenijo je treba razumeti. Nad 200.000 ljudi se je priselilo, v marsičem spremenilo dotedanji način življenja, zato se moramo drug drugemu odpri in ne nasedati dnevnim politikam.

Bo Kosovo tudi verski problem

Aktualna jugoslovanska politika zadnjih let, posebej pa kosovska politična razhajanja, nista obšla vere in vernikov. Tako dobro zastavljen duh ekumenizma ali sodelovanja različnih ver, v Jugoslaviji predvsem katoliške, pravoslavne in tudi islamske, je vsaj v glavni zvezi med katoliki in pravoslavni zastal. Kot glavna stebra ekumenizma sta omenjena ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar in metropolit srbske pravoslavne cerkve. Ko je ta slavila v Beogradu, so na proslavi peli katoliško liturgijo. Nad 20 let sodelujeta ljubljanska in beograjska teološka fakulteta, slovenske katoliške cerkve nudijo streho pravoslavnim, načrtovane so bile skupne akcije med ljudmi, nadškofu Šuštarju pa je bilo namenjeno najvišje odlikovanje srbske pravoslavne cerkve. Sedaj pa so se, čeprav oboji kristjani, razšli.

Paroh Peran Bošković s srbske pravoslavne cerkve trdi takole:

"Naši ljudje pravijo: pred petimi leti je bilo krasno biti Srb v Sloveniji, potem, po prvem pisateljskem sporu, pa smo se začeli počutiti kot okupatorji. Ljudje so začeli razmišljati, zakaj ne morejo razreševati svojih problemov. Razpadati so začeli nekateri mešani zakoni. Potem so prišli zadnji dogodki: izjava komisije za pravičnost in mir, Cankarjev dom in nastop dr. Antona Stresa, skupna molitev katoličanov in Albancev pred ljubljansko franciškansko cerkvijo. Verniki so dejali: če so slovenski rimskokatoličani našli drugega partnerja, naj delajo z njim. Zato nas ni bilo na proslavo 70 letnice Teološke fakultete v Ljubljani. Upam, da se bo cerkev uspela ozdraviti teh predsodkov. Škoda, da smo mi kot verniki neposredno sodelovali, čeprav mislim, da ne bi smeli ostati nezainteresirani. Ekumenizem mora trajati naprej. Ni pa res, da srbska pravoslavna cerkev in srbska politika delujeta skupaj."

Dobri poznavalci in analitiki te aktualne problematike pa menijo, da se utegne kosovski spopad prenesti tudi na versko področje, kar se za zdaj še ni. Čeprav so po mnenju Aleševića Albanci slabi verniki, saj izobraženi nekaj vedo o tem, ne pismeni pa malo, so Albanci zgubili partijo, ki so ji zaupali, in bodo iskali svojo identiteto v veri. Dr. Kerševan napoveduje prebujenje bojevitega islama predvsem med mestno mladino, izobraženo in nezaposleno, brezperspektivno ali slabo zaposleno. Zdi se mi, da se bo morala družba in vsi njeni deli usmeriti k človeku, njegovi svobodi, takšni ali drugačni, posvetni in zasebni. Zavest posameznika je vedno višja od zavesti spolitizirane množice. Sistemi se lahko rušijo, človek pa ostane.

J. Košnjek

Škotski računalničar Sandy Hood gost v kranjski "gimnaziji"

Vaša šola je čudovito opremljena

Kranj, 10. aprila - Profesorja iz kranjske "gimnazije" Slavka Kocijančiča je slovenski Zavod za šolstvo poletil poslat na Škotsko, v Paisley blizu Glasgowa, kjer je Center za razvoj mikroelektronike v izobraževanju priredil mednarodno delavnico. Sodeloval je v skupini Sandija Hooda, ki v Centru vodi področje za uporabo računalniških merilno krmilnih sistemov. Pod plaščem slovenskega projekta posodobitve pouka fizike v šolah se je sodelovanje obeh strokovnjakov nadaljevalo. Na minulem 14-dnevnem delovnem obisku v kranjski "gimnaziji" sta združila delo, ki sta ga vsak zase razvijala po poletju, hkrati pa pripravila program za podobno delavnico, ki bo delovala v okviru 10. razstave učil in šolske opreme v Ljubljani od 10. do 14. aprila in se je bodo poleg slovenskih udeležili tudi srbski učitelji fizike.

Ugledni gost s Škotske, ki je gimnazije presenetil tudi z značilnim škotskim kiltom, se je ob vprašanju o bistvenih razlikah med našo in njihovo šolo najprej obregnil ob rano sedmo uro, ki je po njegovih besedah grozljiva. Sami začnajo ob devetih. Sicer pa njihovi otroci stopajo v šolo s petimi leti (v t.i. Infant School, ki traja dve leti, učitelji upoštevajo, spodbujajo in razvijajo otrokove interese - op.p.). Osnovna šola traja do otrokovega 11. leta, nakar preide v srednjo šolo, ki je obvezna do 16. leta, za tistega, ki nadaljuje, pa se konča pri 18. Škotska ima lasten šolski sistem. Na območju, kakršen je Kranj, bi imeli tri enotne šole.

"Kranjska šola je čudovito opremljena," je polaskal Sandy



Hood, »celo bolje, kot katera pri nas. Ko sem prihajal v Slovenijo, nisem vedel, kaj naj pričakujem. V Indiji, kjer sem bil v za-

četku leta, so računalniki zelo redki, pa sem zato za vsak primer vzel s seboj prenosnega, da ne bi bil spet v zadregi."

Imajo tudi na Škotskem šole podobne stiske z denarjem kot pri nas? »Ne,« je dejal Sandy Hood, »vlada daje denar, ki ga potem nekdo v šoli razporeja za nakupe, od krede do računalnika."

In kako doživlja Slovenijo, naše ljudi? »Dežela je lepa, ljudje

prijetni, prijateljski. Le kadijo preveč. Mislim, da nisem zadnjikrat pri vas.«

H. Jelovčan

Foto: F. Perdan

Poznajo ga le mladi

Modni atelje Etino pero

Kranj, aprila - Tako skromno, z malim panojem pred vrati na koncu Cankarjeve ulice v Kranju, prav tam, kjer se pri "petelinu" ulica zoži proti glasbeni šoli, opozarja mlada modna oblikovalka Eta Kafol na svoj atelje v prvem nadstropju. Pa bi glede na njegovo vsebino, na modo, ki je za mlade in samo za mlade, glede na izredno zanimivo, malce vzhodnjaško urejen lokal na vrhu stopnic, zaslužila kaj več.

Saj ga mladi že dokaj poznajo, toda še vedno premalo. Morda tudi zato, ker glava dame s klobukom in velikim peresom iz tridesetih let obeta bolj damsko modo... A šolarke so jo že našle in pogosto zaidejo k njej. Kak-

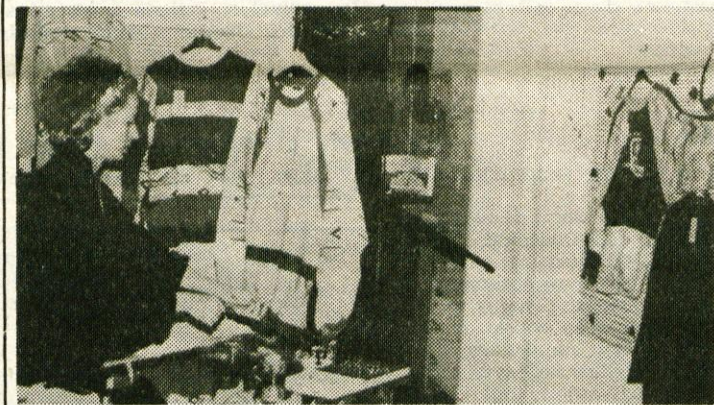
spremembami lahko modna več let. Izredno je pri tem hvaležna črna barva, ki je modna tudi letos, le da ji bomo dodajali rjave barve. Vse rjave barve bodo letošne modne, od peščenice do barve zemlje, kave, kakaa. Celo jeans

vali le v sijaju. Izredno lepi modeli so to, le za večer. Vsi so unikati."

O tem ni dvomiti, kajti Eta Kafol se spozna na svoje delo. Po srednji šoli za oblikovanje se je vpisala na fakulteto za naravoslovje in tehnologijo, smer tekstilna tehnologija in oblikovanje oblačil. Svoje prve modele je nosila prodajat v Intershopp v Ljubljani. Pritegovala jo je vzhodnjaška moda in še danes je v njenih oblačilih ta skrivnostni mik. Pred dobrim letom je potem le v Kranju našla lokal, da je začela čisto na svoje, arh. Opremil ga je Aleš Šeligo, grafični oblikovalec Darko Pokorn se je domislil Etinega peresa. Tudi njen lokal spominja na Vzhod. Če vas bo zaneslo v ta del mesta, okorajžite se in se povzpnite po stopnicah. Če drugega ne, si boste lahko izbrali droben okras, broško, ali kaj podobnega. Vsi so sami unikati. Pa še na tekočem boste, kaj trenutno hočejo nositi mladi.

"Kakšna pa bo letošnja moda nasploh, ne le v Etinem peresu?" "Modne bodo hlače, široke, dolge, kratke, bermuda, potem široka dolga krila, zraven pa žaketi, blazerji. Seveda pa brez minija tudi letos ne bo šlo. Barve bodo sladoledne s črno in belo, zeleno in močno viličasto, s fluorescenčnimi poudarki, pa rdeča in kot sem že omenila - rjava v vseh odtenkih."

D. Dolenc



šen teden pred plačami pridejo same, potem pripeljejo s seboj mamo..."

"Dekleta, ki spremljajo sodobno modo, vedno najdejo kaj zase. Smo pa resnično modni. Tako modni, da se je že zgodilo, da smo model, ki smo ga pripravili za pomlad, prodali šele naslednjo pomlad, ko so ga naša dekleta in žene že videle kje zunaj, v Trstu, Celovcu. Je že tako, da za kakšne modele ali barve morajo dobiti potrditev zunaj, prej jih ne sprejmemo. Vemo, da danes oblačila niso poceni, zato šivamo tako, da so z majhnimi

bo rjav. Iz jeansa pri nas sicer ne šivamo, ker smo bolj naravnani na oblačila za svečaneje priložnosti. Pripravljamo pa seveda tudi oblačila za mladostni vsakdan.

Posebno priljubljene so debelejšje mako majice z indijanskimi vzorci, pa majice za večer s svetlečimi se aplikacijami, ki so kot nalašč za na ples, za v disco. Aplikacije izdelujemo sami, z novimi barvami, ki so obstojne in bleščeče ostanejo tudi po pranju. Pripravljamo se že na maturantske plesse. Veliko bo črne barve, materiali se bodo razliko-

Pisec Marijan Krišelj

Zanimanje za planinsko literaturo

Srednja Bela, 7. aprila - Marsikdo se spominja priljubljenih oddaj ljubljanskega radia Odmevi z gora, ki jih je dolga leta urejal in vodil Marijan Krišelj. Njegova zasluga je, da se je veliko besedil ohranilo v več knjigah. Pred dnevi smo spoznali njegovo tretje literarno delo, že aprila pa bo na televiziji spono nadaljevanka V hribih se dela dan s Krišljem scenarijem in besedilom.

Poklicne dolžnosti radijskega novinarja so ga tesno povezale z gorami in planinstvom. Njegove oddaje Odmevi z gora so doživle odmev tudi v dolini, med ljudmi. Zato mu je nekdanji urednik Planinskega vestnika, pokojni Tine Orel, večkrat prigovarjal, da bi bilo tako dobre tekste vredno ohraniti tudi v pisani besedi. Poslušal ga je; izmed 800 oddaj je izbral najzanimivejša besedila in kar nekaj avtorjem pomagal urediti knjige. Tako so izšle T. Škarje Stene mojega življenja, D. Ceditilnika Congma je hodil spredaj in A. Kunaverja Brezna in vrhovi ter Moje steze. Ciklus besedil iz teh oddaj je zaključil s svojo knjigo Zlata naveda, pričevanj o slovenskem planinstvu in dr. Mihi Potočniku.



Prilaganje radijskih besedil za knjižno rabo je bilo dokaj zahtevno delo,« se spominja danes 57-letni vodja radijskega centra za izobraževanje novinarjev, »saj je radijski stil bolj

ohlajen in nenatančen. Zato sem bil ob izdaji vsake knjige toliko bolj zadovoljen. Kot urednik Planinskega vestnika sem nato zbral in uredil še besedila dr. Leva Svetka, ki so izšla v knjigi Svoji na svojem. Sam sem prek radijskih zvez spremljal potek odprave na najvišjo goro sveta, po kateri sem napisal knjigo Mount Everest-Sagar-matha. Moj zadnji književni izdelek, zbornik Gore v ljudeh, pa ste že predstavili."

Marijan Krišelj je že v preteklosti napisal scenarija za uspešni televizijski oddaji V Zlatorogovem kraljestvu in Kako zelena je moja gora. Še bolj ponosen je, da so ljubljanski televizijski sprejeli njegovo pobudo za nadaljevanje o Slovenski planinski poti. Napisal je scenarij in besedilo za osem oddaj pod naslovom V Hribih se dela dan, ki bodo stekle konec aprila in predstavile najzanimivejše točke na poti.

S. Saje

KAJ MENIJO O: PRIJATELJSTVU

Prijatelj je tisti, ki mu zaupaš

»Vdan prijatelj je redek,« pravi eden od številnih slovenskih pregovorov o prijateljstvu in prijateljih. Tudi naši mladi sogovorniki se strinjajo s tem, da je imeti prijatelja silno prijetno in dobrodošlo, da pa ga je zelo težko najti. Vsaj takega, ki bi ti bil pripravljen pomagati, te v stiski tolažiti; skratka, deliti s teboj vse dobro in slabo.



Darja Brezar z Mlake obiskuje 8. razred Prešernove osnovne šole v Kranju: »Kakšna naj bi bila moja prijateljica? Takšna, da bi ji vedno lahko povsem zaupala. Vse! Zdaj imam v razredu veliko prijateljev in prijateljic, veliko si povemo, a vem, da bi bila res prava tista, ki bi ji sleherno minuto zaupala pač vse.«



Martin Erjavec, dijak Iskrine šole iz Kranja: »Pravzaprav se še nisem prav opredelil, kakšen bi bil moj prijatelj. Za zdaj ga še nimam; večinoma so to bolj kolegi in kolegice, vsekakor pa je dober prijatelj nekaj zelo dobrega in koristnega.«



Samo Zupančič iz Iskrine srednje šole: »Imam dobrega prijatelja, s katerim se izvršno razumem. Vendar mislim, da je med mladimi vedno manj takih, ki bi jih imel rad za prijatelje. Ne maram tistih, ki se zadržujejo po gostilnah in lokalih; veliko raje sem s tistimi, ki živijo športno življenje.«



Renata Lampe, dijakinja trgovske šole: »Seveda imam prijateljico in to zelo dobro. Simona ji je ime, veliko časa preživiva skupaj in deliva vse dobro in slabo. Mislim, da je največja odlika prijatelja, da te nikoli ne izneveri, ne izda...«



Simona Ovniček, dijakinja trgovske šole v Kranju: »V teh letih je veliko lažje imeti dobro prijateljico kot prijatelja; to morda pride kasneje. Sama sem vesela, da prijateljico imam; skupaj se učiva, hodiva v kino in nasploh veliko prostega časa preživiva skupaj. In tudi vse si zaupava, seveda...«



Jože Jarc, dijak srednje lesne šole, doma iz Medvoda: »Kajpak imam dobrega prijatelja, Marko mu je ime. Mislim, da je dober prijatelj tisti, ki ti zna pomagati in te ne izkorišča. In tudi v stiski pride zelo prav. Prijateljstvo se mi zdi dragoceno, če je pristno in obojestransko...«

D. Sedej Foto: F. Perdan

ANEKDOTA

Darwin v zadregi

Rado se zgodi, da spravi najbolj preprosto vprašanje v zadrego tudi največjega učenjaka. To se je primerilo slavnemu naravoslovcu in učenjaku Charlesu Darwinu, ko mu je njegova mala nečakinja zastavila naslednjo uganko: »Kaj ima mačka, česar nima nobena druga žival?« Darwin je dolgo premišljeval in ugibal in se nazadnje vdal. Deklica je bila na moč vesela, da ga je spravila v tako zadrego. »Ah, dragi stric,« je dejala, »kaj res ne veš tega? Mucke vendar!«

Župan - večna izjema

Angleški igralec Samuel Foote je na potovanju po Zahodni Angliji obedoval v neki krčmi. Ko je hotel plačati, ga je krčmar vprašal, ali je bil zadovoljen. »Jedel sem kot nihče drug v Angliji,« je rekel Foote. »Z izjemo župana,« je dodal krčmar. »Brez izjeme!« »Pač! Župana morate izvzeti!« Foot se je razjezil: »Niti župana!« Prišlo je do burnega prepira in Foot se je moral potruditi k županu. »Mr.Foote,« je rekel župan, »tukaj je že od pradednih časov navada, da je župan zmeraj izjema. In da se boste na to spomnili, vas bom obsodil na šiling kazni ali na pet ur ječe: kar vam je ljubše.« Foote je plačal šiling, toda na vratih se je obrnil in rekel: »Na vsem svetu ne poznam večjega norca, kot je krčmar, pri katerem sem jedel - z izjemo župana...«

KAJ STA PISALA KRAJNSKI ZVON LETA 1929 IN JESENŠKA STRAŽA 1906

Le trezni in pošteni mladeniči

Namerava se v Kranju ustanoviti godba na pihala, če se bo priglasilo dovolj mladeničev in mlajših mož. Vsi oni mladeniči ali mlajši možje, ki imajo veselje do godbe in žele pristopiti k tej godbi na pihala kot delovni člani, naj se priklade v dvorani ljudskega doma. Kot člani godbe se bodo sprejeli le trezni in pošteni mladeniči in možje iz Kranja in bližnje okolice. Godba na pihala ima le potem bodočnost, če so njeni člani in v moralnem oziru neomadeževani. Ti potem držijo disciplino, ki je pogoj za obstanek godbe. Vse potrebno se bo razjasnilo na sestanku. Če bo dovolj primernih članov, se prične takoj s teoretično šolo.

Spominske plošče povodom prebitja karavanskega predora je dalo napraviti železniško stavbeno ravnanstvo. Načrt zanje je izdelal profesor Tantenhayn. Spodnja stran predstavlja trenutek, ko se izvrši prebitje predora. Iz skalnate stene se prikaže delavec, ki podaja od nasprotni strani došlemu tovarišu roko. Spodaj sta napisani imeni dveh postaj: Rožna dolina in Hrušica. Zadnja stran kaže karavansko partijo, v ozadju pa prevrtan predor in podpis - Železniško ravnanstvo. Tako v zlatu izdelano medaljo bo jutri, v nedeljo izročil železniški stavbni ravnatelj sekijskemu šefu pl. Millemoth nadvojvodi Leopoldi Salvatorju, ki bo v imenu cesarja prisostvoval tu.

Miloš Likar

Čvek

Prvi evro - potni list kralju

Prvi evropski potni list, ki so ga izdali v Španiji, pripada španskemu kralju Juanu Carlosu, ki je tako postal prvi državljani nove Evrope. Njegova soproga kraljica Sofija ima potni list s številko 2, njuni trije otroci pa so lastniki potnih listov s številkami od 3 do 5. Kraljevski par je z novima potnima listoma že odpotoval na obisk v Bruselj, nato pa bosta obiskala še Luksemburg.

Ah, ta birokracija

Neki mladi uradnik v sovjetskem vojnem aparatu očitno ne gleda televizije in ne bere časopisov.

On je uporno, mesece in mesece, pošiljal neke vojaške pozive Sergeju Krikalevu, da se mora javiti na raport, čeprav se je o podvigih Krikaleva v vesoljski postaji Mir govorilo vsak dan na televiziji in po časopisih. Javnost je za uradnika in njegove pozive zvedela šele tedaj, ko je sam Krikalev v neki oddaji za moskovski radio milo zaprosil neznanega uradnika, naj mu vendarle preneha pošiljati pozive na hišni naslov, saj je že štiri mesece v vesolju!

Močna Kissingerjeva firma

Kissinger v Ameriki še vedno uživa ugled največjega poznavalca zunanje politike. Upravlja s firmo, v kateri klienti plačajo od stotisoč dolarjev do 450.000

THE ARCH

WE SHOOT THE MUSIC TO THE PEOPLE

Koncert belgijske skupine v Kranju

V sredo, 12. aprila 1989, bo v Kranju - Delavski dom ob 20. uri koncert belgijske skupine The Arch. Fantje, pet jih je, prihajajo na krajšo jugoslovansko turnejo (Beograd, Kranj, Zagreb, Nova Gorica) iz Belgije, ki je povprečnemu spremljevalcu njihove glasbene scene znana bore malo.

Ve se nekaj o diskografskih hišah, kot sta Antler in Play it Again, Sam, pri katerih snema tudi skupina Borghesija, drugače pa nič. Skupina se bo predstavila s skladbami s svojega prvega LP-ja A Stranger Point of You, ki je izšel februarja leta 1988. Pred tem fantje, ki družno nastopajo že od leta 1986 izdajo maxi singel z naslovom As Quiet As.

Njihovo govorico bi lahko uvrstili v zvrst electronic body music, po izrazni podobnosti pa bi jih lahko uvrstili med Bauhaus in skupino The Cure, še iz časov Starin at the Sea. Njihov čvrst, močan zvok kaže na dodelanost. Prevladuje čustvena atmosfera, pospremljena z dozo melanholije in močnega cinizma, vse skupaj pa je skozi njihov osebni sound eksponirano z ortodoksnim rokovskim riffom kitar in svežino ritma masine.

Če želite kaj več izvedeti o belgijski glasbeni sceni, vas center za prosti čas pri OK ZSMS Kranj in Skuc - Art rock vabita v sredo, 12. aprila, ob 20. uri v delavski dom mesta Kranja.

Boris Davidovič

Narodnozabavna lestvica Radia Žiri

Na sporedu bo v sredo, 12. aprila, med 16. in 19. uro v okviru glasbene srede radia Žiri. Ob že ustaljenih rubrikah bo oddaja V ritmu valčka in polke imela obilo glasbenih novosti in novic od predstavitev sodelujočih ansamblov na letošnjem Alpskem večeru na Bledu. V rubriki Naš gost bo ansambel Rž z novo kaseto Četrta žetev in Alpski kvintet, med presenečenji pa bo tudi pogovor z Otom Pestnerjem, ostalo pa naj bo še skrivnost... Zavrteli vam bomo tudi aprilsko narodnozabavno lestvico Radia Žiri. Iz pretekle oddaje so se na prvih pet mest uvrstile naslednje viže:

1. Praznik v domači hiši - Ansambel Vinka Cverleta
2. Očetu - Alpski kvintet
3. Za vse hvala ti - Ansambel Franca Miheliča
4. Ko pride pomlad - Nagelj
5. Ko muzikant slavi - CIK

Predlog novih narodnozabavnih viž:

6. Če bi se še enkrat rodil - Štirje kovači
7. Mix uspešnic - Ansambel fantje treh dolin
8. Fotograf - Ansambel Rž
9. Glasba iz Slovenije - Ansambel Slovenija
10. Lojtrca - Ansambel Lojtrca Izmed

poslanih kuponov sta bili izžrebani: &Olga Čadež, Delnice 7, Poljanec in &Marta Balantič, Zagorica 3, Stahovica. Po pošti bosta prejeli dve glasbeni kaseti. Tudi tokrat izrežite objavljeni kupon in ga pošljite do 30. aprila na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, Žiri 64226. Sodelujte!

Kupon

Ime in priimek
Naslov
Glasujem za
Prihodnji gost oddaje

dolarjev letne članarine, za to pa lahko vsak trenutek dobijo informacije od sodelavcev firme, štirikrat letno pa se lahko srečajo z direktorjem osebno. Firma prodaja pamet: velikim firmam odgovorja, kam investirati, kako bo z mednarodnimi finančnimi zadevami, pomembne pa so tudi zveze z uglednimi osebnostmi tujih vlad. Svetovalci v firmi so seveda vrhunski strokovnjaki.

VREMENSKI PREGOVOR

April deževen, kmet ne bo reven. Slana v aprilu je bolj nevarna kot poleti toča in suša soparna. Če v dežju drevo cvete, nikdar sadja ne daje.

Male gorenjske vasi

Vrba

Piše: D. Dolenc

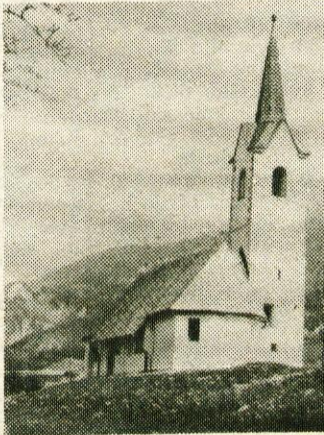
Zvon odganja točo

Saj jo vsi poznamo, boste zagotovo rekli. Kdo pa še ni bil v Prešernovi Vrbi? Vsak otrok! Prvi izlet vseh šolarčkov je prav Vrba. Toda, poznate le Prešernovo rojstno hišo, cerkvico sv. Marka, drugega pa priznajte, prav nič. Sicer pa, verjemite, tudi jaz nisem pomislila nanjo, preveč je znana. Toda nanjo me je spomnila neka naša bralka. Takole mi piše: »Prosim vas, da obiščete Vrbo. Najprej slikajte Prešernovo hišo, potem pojdite po vasi. Sredi vasi stoji starodavna lipa s kamni naokrog. Vse slikajte. Potem pojdite k Pogarjevi mami, ki je v 95. letu starosti. Ona vam bo veliko povedala, kako je bilo med prvo svetovno vojno, kako je sama orala, kosila, sejala, ko sta bili z mamo sami pa še gostilno so imeli. Oče ji je umrl v mladosti, brat pa je bil v vojski. Pa kako se je dajala za brežniški zvon. Vzeli so dva, pa je prav ona največ pripomogla, da so tavelkega dobili nazaj. Pa kako okrancljanega so pripeljali nazaj. Saj vam bo pokazala sliko. Ta zvon je imel posebno moč. Je rekel tastar Kraleč nam otrokom, ko smo šli iz šole, da ima ta zvon tako moč, če so se zbrali težki oblaki nad vasjo, pa se je oglasil ta zvon, da so se oblaki takoj razpršili...«

Pri Flis se šunka reže

No, vidite, kako bi potem ne

obiskala Vrbe. Z zgornjega konca sem se pripeljala v vas, mimo stare Flisove gostilne, pa bom kar tu začela. Nekoč sem že pisala o tej gostilni. Takrat je slovala po kuhani šunki in slovi še danes. Le toliko se je v teh nekaj letih spremenilo, da mame Amalije, ki je izgorevala za gostilno, ni več. Je pa tu še hčerka Francka Pristov, ki je tudi ta dan kuhala šunko in ribala



Cerkvica Sv. Marka dobila novo podobo

hren. Nekoč sem o tej gostilni takole zapisala: »Kot bi se njen duh zajedel povsod, v vsako poro te hiše: v zidove in strop, v pečnice, v okna in vrata, v vsak podboj posebej, v stole, v tla. Povsod čutiš njen omamni vonj. Koliko let se že v tej hiši dan za dnem kuha šunka? Menda od vsega začetka, že dobrih trideset let. Noben belež je ne spravi ven. In prav je tako. Duh po dobrem starem te potegne skozi vrata in ti ne da oditi, dokler ne poskusiš vsaj rezine šunke s hrenom in domačim belim kruhom. Eno brez drugega ne gre...«

Še vedno bi lahko tako zapisala in hudo žal mi je, da je Francka ostala sama. Gostov je zdaj manj, ni cvenka, kaj hočeš. Morda je še bolj prav, da se je hčerka, ki jo je namenila za gostilno, poročila na kmete. Ona bo vztrajala. Vsaj ena gostilna vendar mora biti v vasi, posebej še v taki kulturno turistični, kot je prav Vrba.

Ribčova morska deklica

Včasih je bila gostilna tudi pri Ribčevih, tik zraven Prešernove rojstne hiše. Marija Arko, pesnikova prapranečakinja in njen mož Polde sta jo vodila enajst let. Koliko otrok se je takole ob koncu tedna zgrnilo v njuno hišo! Tudi po dvesto in več sendvičev, so naredili, kadar je prišlo več avtobusov, po celo dežjo zaseke so namazali na kruh. Iz Metlike so vozili domačo šunko in s sobote na nedeljo so včasih zrezali tudi po štiri velike

šunke. Ko pa se je začela tista zoprna administracija tudi za gostince, sta gostilno opustila. Nanjo spominja le še lepa kovana morska deklica na pročelju hiše, napis »Pri Ribču« pa so sneli.



Pri Ribču

Morska deklica ima zanimivo zgodbo. Gospodar Polde je v jeseniški železarni vozil granik. Okoli leta 1959 je bilo, ko so v železarno dobivali ameriški odpad, in je nekoč v nekem paketu stisnjenega odpadnega železa našel to kovano deklico. Verjetno je krasila eno od ladij in ko so jo razrezali v odpad, se je med železjem znašla tudi ta umetnina. Polde si jo je obesil na granik in pri njegovem delu ga je spremljala vse do dne, ko je prišel iz

pisarn nalog, da jo mora sneti zaradi varnosti. Ko pa je leta 1966 šel v pokoj, jo je odkupil, Ribčev Veno jo je malo popravil, še kodre ji je naredil, dodal napis, pa so jo ob otvoritvi gostilne še isto leto obesili na steno. Zdaj

čaka, da bi se kdo od obeh otrok okorajžil za gostilno in ji spet pripel napis. Tudi Prešernova slika v veži čaka, da bo pri hiši spet Prešernova soba...
Še 19. Prešernovih prapranečakov
Tudi ta slika ima svojo zgodovino. Marija Vovk, Prešernova prapranečakinja jo je odkupila od zbiratelja starin Rada Prešerna, za en goldinar. Imeli so jo pri

starem Kuntu, v neki avstrijski rodovini na Selu, kjer je zdaj dom upokojenec. Toda, kot vemo, tudi ta fotografija ni izvirna, narejena je le po spominu. Prave podobe pesnika verjetno nikoli ne bomo poznali. Še ena zanimiva fotografija visi v Ribčevi veži: skupinska slika, ki je nastala leta 1923, ko je škof Vovk novo mašo pel. Tudi pisatelj Finžgar je na sliki in cela vrsta Prešernovih prapranečakov. Z mamo Marijo nastejeva še devetnajst živih pesnikovih prapranečakov: 7 je Ribčevih, 4 so Lovrenčevi iz Smokuča, 3 Žnidarčevski iz Žirnice, ena od Joža iz Lesc in 4 Dobarjevi iz Vrbe. Ona in njeni 7 sestra in brat so bili rojeni še prav v Prešernovi rojstni hiši.

Sv. Marko je najboljši sosed

Ribčeva Marija in Polde mi povesta tudi, da Markovo cerkev obnavljajo, da so začeli maja lani, pa delajo vse leto, freske zunaj so že obnovili, hrib so razkopali, da ni več tako osiljen, travo posejajo. Zdaj urejajo notranjost, klopi in stole pa imajo pri njih spravljene. Najboljši sosed je sv. Marko, se šali gospodar Polde, najbolj tih in miren je. Vrba je kmečka vasica, saj razen nekaj novih hiš skorajda ni hiše, kjer ne bi imeli vsaj nekaj glav goved v hlevu. Če nimajo govedi, imajo pa konja. Ljudje tod so navezani na zemljo, na kmetovanje. In pridni ljudje žive tod, gospodarni, razmišljajo Polde.

ureja DARINKA SEDEJ

V četrtek na Jesenicah

Skupščina ZTKO

Jesenice, 10. aprila - Predsednik Zveze telesnokulturnih organizacij občine Jesenice Srečko Strajner je sklical za četrtek, 13. aprila, ob 18. uri 4. sejo skupščine Zveze telesnokulturnih organizacij jeseniške občine. Zasedanje bo v spodnjih prostorih restavracije Kazina na Jesenicah. Kot je zapisano v poročilu, sta telesnokulturna skupnost in ZTKO Jesenice sodelovali dobro, kar ponuja razmišljanje, da bi ob reorganizaciji sisov združili dela na enem mestu, sodelovanje z osnovnimi telesnokulturnimi organizacijami se je zboljšalo, čeprav so tu še velike rezerve, akcije so bile varčno in racionalno organizirane, bistvenega napredka pri uveljavljanju športa v vrtcih in šolah pa ni bilo. Enaka ocena velja tudi za šport upokojencev in invalidov. Objekti in naprave ostajajo še naprej problem številka ena. Klubi in društva se trudijo, vendar je velika ovira slab gospodarski položaj, zato so sedaj nekateri problemi praktično nerešljivi. ZTKO je s svojim delom v letu 1988, da so bila vsa razmišljanja, da ta organizacija v jeseniški občini ni potrebna, neutemeljena in da je dovolj telesnokulturna skupnost. Takšno razmišljanje je naredilo telesni kulturi več škode kot koristi.

Tudi za naprej jeseniškemu športu in telesni kulturi nasploh ne bo z rožicami postlano. Denar bo problem številka 1. Telesnokulturna skupnost bo lahko zagotavljala le 30 odstotkov denarja za vrhunski šport (hokej, vse tri smučarske panoge), 70 odstotkov denarja za tekmovalni šport, kamor na Jesenicah uvrščajo žensko košarko, moško odbojko (OK Železar), namizni tenis (NTK Jesenice), judo (TVD Partizan), drsanje (DK Jesenice), šah (ŠK Jesenice), sankanje (sankaški klub Jesenice), lokostrelstvo (LK Jesenice in sekcija Javornik Koroška Bela) in alpinizem (AO Jesenice in Mojsstrana), in 80 odstotkov denarja za rekreacijo. Vrhunski in tekmovalni šport bosta morala tako še naprej iskati denar za preživetje tudi drugod.

J. Košnjek

V Škofji Loki

Tek in pohod po poteh spominov NOV

Škofja Loka, 10. aprila - Škofjeločani že osmo leto vabijo vse, ki radi tečejo na daljše proge, na 15 kilometrov dolg rekreacijski tek Po poteh spominov NOV. Organizatorji, ZTKO Škofja Loka, družbenopolitične organizacije in sekcija za teke pri TVD Partizan Škofja Loka, bodo teke organizirali v soboto, 15. aprila, ob 16. uri. Start in cilj bosta v vojašnici Jožeta Gregorčiča v Škofji Loki (Gorharjevo naselje). 15 kilometrov dolga proga za članice in člane bo potekala od vojašnice do Moškina na Križno goro, kjer bo na 716 metrih visoko glavna okrepčevalnica. Tek se bo nato nadaljeval do Planice in do Crngroba in odtod do cilja v vojašnici. Tek bo zahteven, imel bo skoraj 300 metrov višinske razlike, menjavali pa se bodo valovit teren, kolovozi, makadam in deloma asfalt. Člani bodo tekli v dveh starostnih skupinah: do in nad 40 let, prav tako tudi članice (do in nad 30 let).

Ločani pa vabijo na tek tudi starejše pionirke in pionirje letnik 1972 do 1975 ter mlajše pionirke in pionirje, letnik 1976 in mlajše. Njihova proga bo dolga 3000 metrov. Prijave bodo sprejemali uro pred startom. Startnina za odrasle je 5.000 dinarjev, mlajšim pa je ne bo treba plačati. Najboljši bodo prejeli kolajne, diplome, priznanja in praktične nagrade, pionirji pa knjižna darila.

Na prireditve ste vabljeni tudi vsi tisti, ki ne tečete, radi pa hodite. V okviru vseslovenske akcije Razgibajmo življenje bo organiziran tudi pohod Po poteh spominov NOV, na katerega bodo pohodniki lahko krenili med 9. in 15. uro. Pohod bo potekal po tekaški trasi. Vsak bo prejel kontrolni karton, s katerim se bo na cilju izkazal, da je prehodil traso, razen tega pa pripomoček. Na pohod so vabljena predšolska in šolska mladina, borci, upokojenci, družine, skratka vsi, ki radi hodite. Posebej dobrodošli cibicani in šolarji, ki tekmujejo za športno značko. Zanje je pot krajša, s seboj imetje tekmovalne knjižice, v katere bodo na Križni gori vtisnili žig o opravljenem vzponu. Oprema, obleka in obutev naj bodo pogojem in vremenu primerne.

M. Kalamar

Kegljanje

V soboto na Jesenicah finalni turnir

Kranj, 10. aprila - V gorenjski kegljaški ligi so odigrali 16. in 17. kolo. zadnje kolo pa je bilo v petek, 8. aprila, vendar izidov srečanj še nimamo. Zato objavljamo rezultate srečanj 16. in 17. kola. V 16. kolu so igrali takole: Bled : Lubnik 5005 : 4919, Elan : Sava 4821 : 4765, Triglav : Kranjska gora 4966 : 5001, Jesenice : Adergas 5050 : 4908 in Simon Jenko : Ljubelj 4850 : 4751. V 17., predzadnjem kolu pa so bili doseženi naslednji izidi: Simon Jenko : Bled 4770 : 4699, Ljubelj : Jesenice 4869 : 4835, Adergas : Triglav 4863 : 5081, Kranjska gora : Elan 5039 : 4829 in Sava : Lubnik 4896 : 4845.

Kranjska gora je premočno prva, saj je pred zadnjim kolom imela 29 točk. Triglav, Jesenice in Simon Jenko so zbrali po 22 točk, Ljubelj 21, Lubnik in Sava po 16, Bled 14, Elan 6 in Adergas 2 točki.

V soboto, 15. aprila, bo na jeseniškem kegljišču začetek finalnega turnirja za pokal Gorenjske. Tekmovala bodo moštva Bleda, Ljubelja, Lubnika in Triglava.

T. Bolka

Namizni tenis

Naslov Jesenicam

Kranj, 8. aprila - Z zmago Jesenic in nekoliko presenetljivim drugim mestom Kondorja se je končala gorenjska namiznoteniška liga za sezono 1988 - 1989. Jeseničani so tudi v drugem delu lige nadaljevali z dobro igro in so tako že drugič zapored osvojili naslov gorenjskega prvaka. Vodilnemu po prvem delu, Gumarju, je šlo v drugem delu slabše in ga je zaradi boljše razlike v setih prehitel tudi Kondor z Godešiča. Uvrstitve drugih članov lige so bile pričakovane. Le Murova je zaradi težav odigrala samo prvi del igre.

Vrstni red: 1. Jesenice, 2. Kondor, 3. Gumar, 4. Križe, 5. Sava in 6. Murova.

J. Starman

»Suhi« tek Po poteh Kokrškega odreda

Nad tisoč tekačev in dobra organizacija

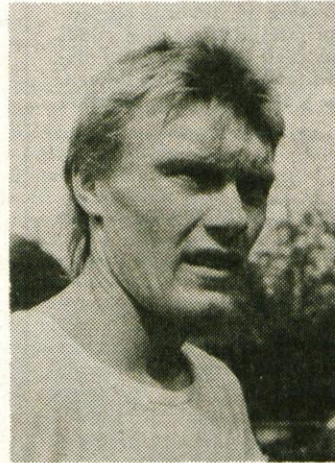
Duplje, 9. aprila - Nad tisoč dvesto tekačev in tekačic od mlajših cibicanov do veteranov ter nad sedemdeset pohodnikov, so značilnost letošnjega prvega suhega teka Po poteh Kokrškega odreda. Po dežju pride sonce in tako je bilo nedeljsko jutro in dopoldansko vreme. Organizatorji TVD Partizan Duplje, krajanji domačini in s pomočjo sosednjih krajevnih skupnosti so zavili rokave in vzorno pripravili suhi tek pod pokroviteljstvom DO Slovenijales trgovina. Suhi tek je bil nadomestilo odpadlega množičnega smučarskega tekaškega maratona Po poteh Kokrškega odreda.

Nad tisoč dvesto tekmovalcev in tekmovalk iz vse Slovenije se je v nedeljo zbralo in prvič v tem letu merilo svoje tekaške sposobnosti na suhem množičnem teku Po poteh Kokrškega odreda v Dupljah, ki je bil nadomestilo za odpadli množični maraton smučarskih tekačev Po poteh Kokrškega odreda. Na tem teku, katerega pokrovitelj je bila DO Slovenijales trgovina, so nastopili tekači in tekačice kar v devetindvajsetih starostnih kategorijah. Od mlajših cibicanov naprej do starejših veteranov. Borci NOV, ki jih je bilo nad sedemdeset, pa so šli na pohod do mesta, kjer se je med vojno boril Kokrški odred.

S športnega vidika smo z nastopi vseh lahko zadovoljni. Vsi, od mlajših cibicanov naprej, so pokazali pravo borbenost. Vse to kaže, da vsi tisti, ki se rekreativno ukvarjajo s športom niso počivali, saj so pokazali dobro pripravljenost. Na razgibanih progah po Dupljah, Strahinju in Udin borštu niso imeli preveč težav. Iz tekmovalnega vidika so najboljše pripravljeni tekači in tekačice iz Trziča, Logatca, Nakla in Kranja. Prav tekmovalci in tekmovalke iz Trziča so s šestimi zmagami pokazali, da bodo na takih in podobnih tekih in krosih vedno v ospredju. Enako tudi velja za vse ostale.

Vrstni red - ml. cibicani (600 m) - 1. Šubic 1:10, 2. Pajk (oba Naklo) 1:12, 3. Rodman

(Mošnje) 1:13, ml. cibicanke (600 m) - 1. Ahačič (Trzič) 1:19, 2. Kuhar (Cerklje) 1:23, 3. K. Gradišar (Duplje) 1:24, cibicani (1000 m) - 1. Eržen (Loka pri Trziču) 3:15, 2. M. Mali 3:25, 3. A. Mali (oba Križe), cibicanke (1000 m) - 1. Lapajna (Šk. Loka) 3:28, 2. Žibert (Bela) 4:57, 3. Habas (Logatec) 4:58, ml. pionirji (1500 m) - 1. Jerman (Bistrica) 4:26, 2. G. Grašič (Duplje) 4:27, 3. Perko (Bistrica) 4:31, ml. pionirke (1500 m) - 1. Zelenec 4:40, 2. Bostnjak (obe Hotedersica) 4:55, 3. Jerina (Logatec) 4:56, st. pionirji (2000 m) - 1. Renar (Križe) 6:40, 2. Majstorovič (Ljubljana-Fužine) 6:47, 3. Gostiša (Logatec) 6:52, st. pionirke (1500 m) - 1. Eržen (Loka) 4:39, 2. Rupnik (Logatec) 4:46, 3. Jurjevčič (Bistrica) 4:47, ml. mladinci (4000 m) - 1. Zelenec (Hotedersica) 11:55, 2. Zupančič (Posavec) 12:35, 3. Tepina (Kokrica) 14:00, ml. mladinke (2000 m) - 1. Dodič (Golnik) 7:29, 2. Žibert 7:30, 3. Dolenc (obe Logatec) 7:32, st. mladinci (4000 m) - 1. Šinko (Kranj) 12:07, 2. Dane (Domžale) 12:53, 3. Soklič (Trzič) 13:42, st. mladinke (2000 m) - 1. Fečur (Logatec) 7:05, 2. Meta Naglič 7:06, 3. Marija Naglič (obe Kokrica) 7:08, ml. članice (4000 m) - 1. Bradač (Kokrica) 17:02, 2. Petrič (Ljubljana) 17:16, članice (4000 m) - 1. Jerman (Trzič) 13:00, 2. Menegalijska (Duplje) 18:15, veteranke (4000 m) -



V najdaljši disciplini, teku na 12.000 metrov, je zmagal pri članih Radovljčan Klemen Dolenc.

1. Lampe (Ljubljana) 18:30, 2. Ambrož (Križe) 20:15, 3. K. Trašnik (Kranj) 21:20, ml. članice (6000 m) - 1. M. Trobec 23:03, 2. U. Trobec (obe Polhov Gradec) 25:16, 3. Hočevar (Logatec) 25:27, članice (6000 m) - 1. Žakelj (Predoslje) 23:27, 2. Papler (Gozd Martuljek) 24:31, 3. Čelhar (Kranj) 27:45, veteranke (6000 m) - 1. Filipič 24:10, 2. Bregar (obe Logatec) 25:20, 3. Bogataj (Šk. Loka) 26:27, ml. člani (6000 m) - 1. Novak (Lesce) 18:13, 2. Uršič (Kamnik) 19:14, 3. Rupnik (Črni vrh) 19:56, člani (6000 m) - 1. Kalan (Zabnica) 18:26, 2. Vidakovič (Kranj) 22:20, 3. Klančnik (Duplje) 22:27, ml. veterani (6000 m) - 1. Merlak (Logatec), 2. Ozebek (Mošnje) 22:50, 3. Vrtač (Duplje) 23:37, veterani (6000 m) - 1. Meglič (Podlublje) 22:12, 2. Lampe (Ljubljana) 23:43, 3. Soklič

(SAP) 24:10, st. veterani (6000 m) - 1. Smodiš (Ljubljana) 27:48, ml. člani (12000 m) - 1. Dolenc (Radovljica) 37:10, 2. Hojak (Litostroj) 37:25, 3. Kovačič (Logatec) 38:20, člani (12000 m) - 1. Bohinc (Trzič) 37:47, 2. Sajević



Ženske so imele tri dolžine proge. Tekle so na 4000, 6000 in tudi na 12.000 metrov. Vse so se dobro držale in vse tudi prešle ciljno črto.

(Olševke) 40:35, 3. Senk (Jezerško) 40:57, ml. veterani (12000 m) - 1. Oblak 38:42, 2. Sitar 39:57, 3. Hafner 41:07, veterani (12000 m) - 1. Ambrož (Križe) 42:32, 2. Logar (Virmaše) 42:57, 3. Sitar (Mošnje) 43:16, st. veterani (12000 m) - 1. Pliverič, milica, TO, vojaki (6000 m) - 1. Kotnik (Radovljica) 17:50, 2. Rupnik (Tolmin) 18:08, 3. Perše (Radovljica) 18:40, 4. M. Kordež 19:10, 5. Vodušek (oba VP Kranj) 19:22.

D. Humer
Foto: F. Perdan

Finale košarkarskega mladinskega prvenstva

Prvak Smelt Olimpija, drugi Triglav

Kranj, 9. aprila - Dvorana na Planini je dva dni gostila štiri ekipe mladincev, ki so v finalu tekmovali za republiški mladinski košarkarski naslov. Za naslov najboljšega v SR Sloveniji so se borili mladi košarkarji ekip: Maribor 87, Merx Celje, Smelt Olimpija iz Ljubljane in domači Triglav. Po dobri organizaciji KK Triglav in dobri košarkarski predstavi vseh ekip so naslov zasluženo osvojili mladi upi košarke Smelt Olimpije, ki so pokazali najboljšo košarkarsko predstavo v vseh treh srečanjih. Dosti za njimi niso zaostali mladinci Triglava, ki so v tekmi za naslov popustili proti boljšemu nasprotniku.



Izidi - I. kolo - Smelt Olimpija : Merx Celje 132 : 56 (46 : 26)

Triglav : Maribor 87 107 : 88 (43 : 37), sodnika Tomšič, Kaučič (oba Ljubljana).

Triglav - Ferjančič 10, R. Horvat 33, Jolič 4, Šmid 10, Šubic 15, Mihajlovič 2, Kastigar 18, Jeras 13, Mali 2.

II. kolo - Smelt Olimpija : Maribor 87 125 : 94 (61 : 43)

Triglav : Merx Celje 57 : 90 (28 : 39), sodnika Geltar (Radovljica), Kaučič (Ljubljana).

Triglav - Ferjančič 4, Horvat 23, Jolič 4, Šmid 4, Kalar, Škrjanec, Kravanja, Šubic 16, Mihajlovič, Kastigar 9, Jeras 15, Mali 17.

III. kolo : Maribor 87 : Merx Celje 120 : 95 (63 : 49), sodnika Kaučič (Ljubljana), Majce (Kranj);

Smelt Olimpija : Triglav 88 : 83 (44 : 39), sodnika Tomšič (Ljubljana), Geltar (Radovljica);

Triglav - Ferjančič, Horvat 23, Jolič, Šmid, Kalar, Škrjanec, Kravanja, Šubic 19, Mihajlovič 4, Kastigar 18, Jeras 16, Mali.

Oba dneva si je turnir ogledalo na tisoče gledalcev. Najboljša peterka - Matijević (Maribor 87), Tomič, Šiško (oba Smelt Olimpija), Kastigar, Horvat (oba Triglav), najboljši - strelec - Matijević (Maribor 87) 117, najboljši skakalec - Horvat (Triglav) najboljši igralec - Šiško (Smelt Olimpija).

Tekmo za prvo mesto si je ogledal tudi selektor za mlade reprezentante Janez Drvarič.

D. Humer
Foto: F. Perdan

Prva B zvezna vaterpolska liga

Triglav boljši od Beograda

Ljubljana, 8. aprila - Prva B zvezna vaterpolska liga Triglav : Beograd 12 : 9 (5 : 1, 3 : 3, 1 : 2, 3 : 2), bazen Tivoli, gledalcev 100, sodnika Čubeli (Dubrovnik), Grašič (Novi Sad).

Triglav - Naglič, Hajdinjak, Brinovec, Sirk 1, Cvitkovič, Čadež 1, Jerman 1, Grabec 2, Marinič 5, Peranovič, Richter, Tropan 2, Homovec.

Beograd - Tomović, Žigić, Marić, Vukoje, Njegovan, Nešić, Dimitrijević 3, Šarić 1, Pantelić 3, Mihailović 1, Milanović 1, Adžić.

Izključitve - Triglav 9, Beograd 7, kazenski strelji - Triglav 1(1), Beograd 0.

Po porazu v Budvi so tokrat Triglavani dobili srečanje v Ljubljani z Beograščani. Že dolgo nismo videli tako poštene igre, kot je bila ta. Nasprotnika se v vodi nista pretepala in ni bilo grobih udarcev. Obe moštvi sta pokazali dobro vaterpolsko predstavo, zmago pa so zasluženo slavili igralci Triglava. Gostje iz Beograda so bili boljši le v tretji četrtini in se domačinom približali za dva gola. V zadnji četrtini pa je bila igra spet na strani Triglava in zato tudi zmaga. V tretji četrtini pa se je pokazalo, da Triglavani še vedno niso našli svoje prave igre za še večjo zmago.

V naslednjem kolu Triglavani gostujejo pri Gusarju iz Mlinov. D. Humer

Triindvajseti pionirski pokal Šumi

Gorenjke osvojile prvo mesto

Škofja Loka, 10. aprila - V dvorani Poden v Škofji Loki je bil finalni turnir pionirskih košarkarskih ekip za pokal Šumi za starejše pionirke. Na tem turnirju so nastopile selekcije pionirk Šaleške deline, Maribora, Slovana iz Ljubljane in ekipa Gorenjske. Naslov so osvojile mlade igralke Gorenjske. Za to selekcijo so igrale mlade košar-

karice Jesenic, Blegoša, Žirov in Kranja.

Pod vodstvom trenerjev Nataše Mitič in Boštjana Križnika so naslov osvojile igralke: Pejič, Žakelj, Omejc, Oblak, Zorman, Čajič, Brkič, Korošec, Čremožnik, Gerbaj, Lesar.

Izidi - Gorenjska : Šaleška 59 : 33 (26 : 11), Maribor : Slovan 47 : 45 (28 : 23), za tretje mesto - Slovan : Šaleška 51 : 35 (18 : 20), za prvo mesto - Gorenjska : Maribor 43 : 34 (19 : 18).

Vrstni red - 1. Gorenjska, 2. Maribor, 3. Slovan, 4. Šaleška. D. H.

Drevi slovenski ženski rokometni derbi

Kranj, 11. aprila - Drevi ob 20. uri bo v športni dvorani na Planini republiški derbi v drugi zvezni ženski rokometni ligi. V prestavljeni tekmi se bosta pomerili ekipi Velenja iz Titovega Velenja in Kranja - Dupelj. Obe ekipi sta na sredini lestvice. Velenjčanke so šeste, Kranj Duplje pa sedme. Obe ekipi imata po triindvajset točk. Da bi Kranjčanke na lestvici prehiteli Velenjčanke, bo potrebna zmaga. Za to pa bo potrebna dobra igra in podpora gledalcev.

D. H.

D. H.

Ilegalci na »zeleni meji«

Čez mejo skrivoma, a z odlično karto in potovalnim načrtom

Zelena meja rečemo tistemu delu državne meje in mejnemu pasu, ki poteka po naravnih predelih, na Gorenjskem večinoma po planinskih vrhovih. Najbolj mikavna je za tiste, ki bi radi skrivoma prišli v sosednjo državo, ker iz kakršnihkoli razlogov nimajo potnih listov. Navadno se skušajo prethotapiti čez mejo tisti, ki jim je tuja država odrekla gostoljubje, ker so prišli navzkriž z zakonom. Veliko jih pri skrivnem prehodu čez mejo primejo, nekaterim pobeg tudi uspe. Ti se izgube v širnem svetu in le sledovi kažejo, da so mejo počastili s svojo navzočnostjo. Druge tuja država zavrne in jih deportira. O izkušnjah na »zeleni meji« ZDENKO GUZZI, vodja sektorja za mejne zadeve in tuje pri UNZ Kranj.

Kakšne izkušnje imate s kršitvami na »zeleni meji«?



»Zaradi kršitev zelene meje smo lani na Gorenjskem obravnavali 256 oseb, 164 tujih in 77 naših državljanov. Preprečili smo 159 ilegalnih prehodov meje, koliko pa jim je uspelo pobegniti, ni zanesljive številke. 208 oseb je skušalo priti v sosednjo državo

prek zelene meje, ostali pa prek mejnega prehoda Jesenice, ki je značilen, ker poteka po železnici. Ilegalci se tihotapijo na drugo stran kot slepi potniki v vlakih, veliko skrivnih prehodov pa beležimo tudi skozi Karavanški železniški predor, kjer nas na »illegalce« opozarja signalno-varnostna naprava.

Zadnja leta buri duhovne trgovine z romskimi otroki. So tihotapski kanali tekli tudi čez mejo na Gorenjskem?

»Z Romi nimamo toliko opravka kot s Primorci. Gre za romske otroke, ki jih vozijo v posebne kampe v bližino velikih mest v Italiji, kjer služijo s tatvinami, prosjačenjem... To je že desetletje hud problem, ki je v zahodnoevropskih državah sprožil alarm in je tudi eden od razlogov za uvedbo vizumov med Francijo in Jugoslavijo.«

Kje ilegalci najpogosteje prehajajo čez zeleno mejo?

Med kršitelji »zelenih mej« je bila pisana mednarodna družina. Največ je bilo Romunov, Čehov in Turkov, nekoliko manj pa Libanoncev, Irancev, Sirijcev in Madžarov.

»Tam, kjer konfiguracija terena omogoča lažje prehajanje, so ilegalni prehodi najpogostejši. To je bližina mejnih prehodov Korensko sedlo, Jezersko, za Italijo pa Rateče. Naše mejno območje je ilegalcem dobro znano. Osebe, ki jim uspe pobegniti čez mejo, namreč navežejo stik s tistimi, ki imajo podobne namene, in jih tudi oskrbijo s podrobnimi zemljevidi, skicami s točno označenimi mesti, imeni krajev in drugimi okoliščinami, da se laže znajdejo. Ravno minuli petek smo preprečili nameravan ilegalni prehod trem Libanoncev, ki so ob pomoči dveh Nemcev s podrobno zarisanim potovalnim načrtom skušali skrivaj čez mejo na območju Košute.«

Kaj se primeri mejašem, ki jih zaloti mejna patrulja?

»Osebe v mejnem pasu prijemajo na poziv vojaške obmejne patrulje. Le redko je potreben opozorilni strel v zrak ali v tla, saj se oseba navadno že prej preda. Tudi konfiguracija terena na meji z Avstrijo in Italijo ne dopušča streljanja, saj bi lahko hitro prišlo do mejnega incidenta.«

Kakšna pa je nadaljnja usoda prijetih na meji?

»Vojaški karavel JLA jih predajo postajam milice na območju, kjer so skušale ile-

Skozi železniški Karavanški predor, ki velja za najnevarnejši prehod ilegalcev, se je lani uspelo prethotapiti skupini 15 Libanoncev. Invalidnega tovariša so na vozičku nesli na avstrijsko stran.

galno priti čez mejo, nato pa jih obravnava sodnik za prekrške, ki jih navadno kaznuje z zaporom od 15 do 30 dni. Begunce - med njimi je večina Romunov, pa tudi ubežnikov iz drugih držav Vzhodne Evrope in Bližnjega vzhoda - navadno pošiljamo v Beograd, kjer je begunsko taborišče Padinska skela. Izprašamo jih o vzrokih njihovega pobega, o njihovi nadaljnji usodi pa se posvetujejo na Visokem komisariatu za begunce. Večina jih kajpada noče nazaj v matično državo, namenjeni so v Avstrijo, od tam pa v prekomorske države. Postopki za odobritev potovanja so dolgi, tudi selekcija je stroga, tako da vsem ne ugodijo. Nekateri znova poskušajo skrivaj čez mejo, nekatere vrnejo domov, tiste s kaznivimi dejanji na vsi izročijo varnostnim organom, nekatere izženejo iz naše države in jim prepovedo, da bi se vrnil, skratka doletijo jih različne usode.«

Kakšni so motivi jugoslovanskih ubežnikov? Morda politični?

»Po dosedanjih izkušnjah naših ilegalcev na zeleni meji v glavnem ne gre za politične motive, bolj za ekonomske in socialne, med ubežniki pa je največ takih, ki so problematični tudi v drugih pogledih. Ko smo razčlenili razloge pri 530 deportiranih, smo ugotovili, da gre pri 189 za take osebe, ki so na tujem delale na črno, pri 117 za izvrševanje kaznivih dejanj v tujini, pri 48 za predhodno izrečeno prepoved prihoda v državo, pri 14 za klateštvo, pri 162 za druga drobna dejanja, s katerimi so izigrali gostoljubje tuje države.«

D. Ž. Zlebir

Bife med dvema gnojiščema ali

Sistem butnvrata

Žiganja vas, aprila - Da se pri nas vse sme in more, je brez dvoma lep dokaz na novo zrasi bife sredi Žiganje vasi. Lastnik, kmet M. M. je prizidek meni nič tebi nič pritisnil na konec svojega hleva, ga dal je najem poklicnemu natakarku Ž. P., ta je vanj postavil biljard, na ves glas navil muziko in bife je bil odprt...

Verjetno bi šlo vse lepo naprej, če bi muzika le ne bila preglasna, in če bi bili bifejski gostje malo bolj disciplinirani in bi svoje avtomobile parkirali tako, da ne bi ovirali sosedov. Pa so jih postavljali kar pred oba sosednja vhoda, tako da so morali sosedje v bife lepo prositi, naj umaknejo avtomobile, da bodo lahko šli na svoje dvorišče s svojim avtom ali traktorjem. Dogažalo pa se je celo (in se še dogaja), da hodijo obračat kar na njihovo dvorišče in sredi noči svetijo v okna. Da o tem, kam je najbližje na malo potrebo, ne govorimo...

Bife je bil odprt 15. oktobra 1988, 14. decembra pa so prizadei sosedje že imeli prvi sestanek na komiteju za družbeno-ekonomski razvoj, kjer so se za pi-

smenimi pritožbami še osebno pritožili in zahtevali, da občina lokal zapre, ker imajo, odkar je tu bife, stalne probleme. Da bo lokal takoj zaprt, so bili prepričani še toliko bolj, ker je bil prizidek k hlevu narejen na črno, zanj ni bilo izdano nikakršno dovoljenje in tudi izdano nobeno dovoljenje za obratovanje bifeja. Na vrata takšnega objekta bi normalno pričakovali, da se obeši le plomba in prepove vsakršno obratovanje. Toda naleteli so na vse kaj drugega.

Predsednik občine se je izgovarjal, da je to pač stvar inšpekcijskih služb, naj te naredi svoje. Toda nobena inšpekcijska služba ni storila nič. Kot v posmeh vsemu je Komite za družbeno-ekonomski razvoj občine Tržič 2. marca 1989 izdal invest-



torju Ž. P. lokacijsko dovoljenje za bife. Tako lahko sosedje pričakujejo le to, da bodo ostala dovoljenja pač sledila, dokler ne bo vse skupaj lepo legalizirano. Trenutno je lokal uradno zaprt in tako naj bi ostalo vsaj tako dolgo, da prispejo vsa dovoljenja. Toda lokal ni niti malo zaprt. Ker so sosedje posredovali tudi na tržiški postaji milice, da lokal v nočnih urah dela - zapisali so točne ure, do kdaj je delal, bili so dnevi, ko je bilo odprto celo do pol petih zjutraj - so miličniki nekajkrat že prišli mimo. Toda lokal je bil zaprt, s ce-

ste ni bilo opaziti nič. Prav tako je že prišel mimo tržni inšpektor, toda tudi ta ni verjetno nič opazil, kajti vrata se ne odprejo vsakemu. Družbine se zdaj tu zbirajo menda na telefonske pozive. Kdor pride, potolče po vratih in »sezam se odpre«. Bife torej začneja z delom z nočjo na sistem »butnvrata«, kasneje pa bolj korajžno loputajo z njimi.

Sosedje še niso obupali. Pritožili so se na republiko, kajti, pravijo slikovito, če se pritožijo v Tržič, je prav tako, kot bi se šel v hlev kravam pritožiti.

D. Dolenc

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Za Mehmeda nič novega

Mehmed je že star znanec milice. Zadnjič so se spet srečali, ko je kršil javni red in mir. To pot je razsajal v Vrbi. Natakarkarje v tamkajšnjem gostišču ga imajo že oddavna čez glavo, zato so ga prijavili, da je več ur odsedel na že znanem kraju.

Omagal na pol poti

Vso noč je Radovljčan razgrajal v gostilni, ko pa se je vračal proti domu, je omagal. Ko je tako betežen ležal na pločniku, so ga našli znanci in ga z marico odpeljali tja, kamor sodi.

Palico mu je zlomil na glavi

Ne ve se, kaj sta imela Munib in Nedeljko z Jesenic med sabo, da se je prvi tako hudo razjezil na slednjega. Karkoli je že bilo, za Nedeljko se je boleče konča-

lo. Oni ga je lopnil po glavi z ročajem lopate. Glava je kljubovala, ročaj se je zlomil.

Red mora biti

Nedolgo tega so Jeseničana dobili na delu v Železnari, malo oplemenitenega z alkoholom, zato so mu pokazali vrata. Ko je zapuščal tovarno, ga je zaustavil vratar in zahteval dovolilnico za izhod. To je našega junaka tako stogotilo, da je mahnil najprej vratarja, nato pa razbil še steklo vratarnice. To početje ni ostalo brez posledic - krvavečega in nezavestnega so odpeljali v bolnišnico.

Samcem je zavrela kri

Preden je napočila pomlad, je začelo razganjati mlade fante. Tiste, ki prebivajo v samskem domu v Kranju, so pričakovanja spravila v bojevito razpoloženje. Trojica se jih je stepla. Vratar, ki ni imel razumevanja za fantovska pomladna razpoloženja, jih je prijavil.

Kako veliko je temno polje?

Vse vere in ideologije, kar jih poznam, učijo ljudi naj živijo pošteno in naj ne lažejo in kradejo. Pa vendarle - ko prebiram poročilo o lanskem gospodarskem kriminalu v Sloveniji, se mi zdi, da le še srake kradejo in goljufajo bolj od naših računovodij, komercialistov, direktorjev, vodij in drugih odgovornih ljudi z »belimi ovratniki«. Domneva je resda za ljudi, ki jim je poštenje osnovno vodilo v življenju, žaljiva in poenostavljena, da bi jih lahko pritisnili žig splošnosti, a vseeno si velja zamisliti nad podatkom, da so temeljna javna tožilstva v naši republiki prejela lani prijave za 2713 ljudi (za osem odstotkov več kot predlani), ki so se tako ali drugače zapletli v gospodarski kriminal. Med temi je veliko poslovojev, računovodij, direktorjev, vodij raznih sektorjev ali oddelkov, komercialistov, ljudi, ki se ukvarjajo z zunanjetrgovinsko menjavo itd. Prav trgovina, pri kateri se »stikata« kapitalistični in socialistični poslovni svet, daje nepoštenim dobre možnosti za velik zaslužek. Vsaj na osnovi doslej znanih primerov je mogoče tako sklepati. Osumljenca iz delovne organizacije Nova, ki je zdaj v stečajnem postopku, sta brčkone spravila v žep najmanj dva milijona mark. Varnostni organi so na meji v Novi Gorici prijeli zunanjetrgovinskega komercialista iz Beograda, pri katerem so našli hranilno knjižico dresdenske banke z vpisanim zneskom milijon mark. (Ljudem, ki na leto s poštnim, trdim delom zaslužijo vsega tri do štiri tisoč mark, preprosto zastaja dih ob takšnih številkah.) Znan in že razsojen je primer iz ljubljanskega Litostroja, kjer je odgovorna delavka priznavala tujemu poslovnemu partnerju večjo provizijo, kot bi smela - del tako pridobljenega zaslužka pa se je stekal tudi v njene žepne in še bi lahko naštevati.

Če so organi za notranje zadeve še pred leti kar pogumno zatrjevali, da so uspešni pri odkrivanju »kriminala belega ovratnika«, to trdijo tudi zdaj, vendar dodajajo, da je tako imenovano temno polje na področju njihovega dela večje, kot se zdi. Kako veliko je, pa ne ve nihče!

C. Zaplotnik

V četrtek na Bledu

Psa pokončala 47 ovc

Bled, 7. aprila - Večja psa-ovčarja sta v četrtek proti večeru preskočila vrata zaprte staje za ovce Na gmajni, med Bledom in Zasipom, last Vinka Mežana z Bleda, in pokončala 47 ovc, jagnjet in jagnic, nekaj pa jih toliko poškodovale, da jih (je bilo) bo treba zaklati. Čigava sta psa, je znano in bodo zoper njuna lastnika ukrepali; kolikšna pa je škoda, pa bo ocenila posebna komisija.

Kot je dejal veterinarski inšpektor Tomaž Pirih, velja radovljška občina za okuženo s steklino in je zato treba imeti pse v prostorih, v katerih ne morejo priti v stik s steklimi živalmi, sicer pa jih je mogoče voditi le na vrvi in z nagobčnikom. Ovčarja, ki sta pokončala ovce, sta bila očitno spuščena in brez nadzora - za nameček še v območju, ki je v radovljški občini med najbolj okuženimi s steklino.

C. Z.

NESREČE

Dvigalo mu je zgrabilo roko

Radovljica, 6. aprila - V hotelu Grajski dvor se je ponesrečil hišnik Tomaž Kopač, star 52 let, iz Mošenj. Popravil je dvigalo, ne da bi ga zavaroval. Eden od gostov je dvigalo medtem pognal in Kopač, ki je bil na stehi, je izgubil ravnotežje. Roko mu je potegnili med steno jaška in ohišje dvigala. Dvigalo so nemudoma ustavili in poklicali gasilce, da so razrezali konstrukcijo dvigala, kjer je imel Kopač vkleščeno roko. Ranjenca so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Na pločniku povozil pešca

Lesce, 8. aprila - 27-letni voznik osebnega avtomobila Gregor Remec iz Radovljice, je povzročil nesrečo, v kateri je bil ranjen 18-letni Primož Koblica iz Zgornjih Gorij. Slednji je hodil po pločniku, kamor je nenadoma s ceste prek kolesarske steze zapeljal Remec in ga zbil, da je obelzjal hudo ranjen. Zatem je Remec trčil še v prometni znak in ga izruval, nato pa je avto obrnil na stredo in ga vrglo nazaj na cesto.

Pet ranjenih v verižnem trčenju

Bistrica pri Naklem, 9. aprila - Voznik mercedesa, 33-letni Boris Gavrilov, bolgarski državljan, je vozil po magistralni cesti proti Kranju. Na Bistrici je dohitel avto 21-letne Milojke Vukadinovič iz Ljubljane, ki je zaradi kolone pred seboj zmanjševala hitrost. Tudi Gavrilov je želel zavirati, vendar mu na spolzki cesti ni uspelo zmanjšati hitrosti. Trčil je v avto Vukadinovičeve, njen avto je zaneslo v levo, kjer je trčila v osebni avto Judite Zupančič, stare 42 let, iz Ljubljane. Tudi njen avto je zaneslo v levo, v varovalno ograjo, vozilo Vukadinovičeve pa je obrnilo in treščilo v četrti osebni avto, ki ga je vozila 37-letna Marjeta Žagar iz Gorenje vasi pri Retaču. V nesreči so bili laže ranjeni voznika Zupančičeva, njena sopotnica Nada Pajar, voznici Vukadinovičeva in Žagarjeva ter sopotnica Mojca Žagar, stara 17 let. Hudo ranjen pa je bil sopotnik v avtomobilu Vukadinovičeve 21-letni Tomaž Kovačič iz Ljubljane.

D. Ž.

Pod vlakom ugasnila štiri življenja

Zaloše, 8. aprila - Za voznika Mirka Irševića, starega 40 let, in njegove tri sopotnike v fički, se je prekanje nezavarovanega prehoda čez železniško progo v Zalošah tragično končalo. Strojvodja lokomotive je z zvočnim signalom opozarjal nase in zaviral, vendar je bilo že prepozno.

Ob 18. uri je Mirko Iršević iz Zgošče s fičko prečkal nezavarovan železniški prehod na kolovozni poti v Zalošah, ko je iz kranjske smeri pripeljala lokomotiva. Strojvodja Benjamin Vovk, star 29 let, iz Radovljice, je v razdalji stotih metrov opazil avto na progi in voznika z zvočnim signalom opozoril nase. Ko se avtomobilist ni umaknil, je strojvodja začel zavirati, vendar zaman. Lokomotiva je silovito trčila v desni bok fička na progi in ga potisnila po progi.

V razbitinah so poleg voznika umrli še 40-letna Jana in 3-letni Simon Iršević, oba iz Zgošče, ki sta po trčenju padla iz avtomobila, ter 10-letni Roman Gartner. 12-letna Brigita Gartner je edina peživila. Hudo ranjeno zdravijo v jeseniški bolnišnici.

D. Ž.



ureja CVETO ZAPLOTNIK

NA SONČNI STRANI ALP



Kupi odpadkov sredi mesta - Pogled na prenovljene stavbe v Tomšičevi ulici v Kranju in neurejeno okolico vsiljuje očem naključnega opazovalca grob in nerazumljiv kontrast. Sprašujemo se, kdo je lastniku ene od stavb sploh dovolil odlagati ostanke gradbenega materiala in embalaže na zemljišče ob robu hiše v Reginčevi ulici, na katero bi morali biti vsi Kranjčani bolj ponosni. Plošča na njej nas namreč spominja, da je tam živel Janez Puhar, izumitelj fotografije na steklo. In če sosedje že nimajo pravega odnosa do te kulturnozgodovinske znamenitosti, bi se morali zavedati vsaj neprimernosti svojega početja z vidika onesnaževanja okolja. Za lep izgled mesta gotovo niso dovolj samo obnovljena pročelja hiš, ampak še veliko bolj čistoča ulic in urejenost zelenic. Ker bo prav zelenje vedno večje bogastvo za prebivalce mest, je moč upati, da bo Kranjčanom kmalu uspelo odstraniti neprimerno smetišče in ga spremeniti v okrasne gredice.

(S) - Foto: F. Perdan

**STANOVANJSKI SKLAD DELAVCEV
V SAMOSTOJNEM OSEBNEM DELU
V OBČINI KRANJ**

**RAZPIS
ZA PRIDOBITEV PRAVICE DO DRUŽBENEGA
STANOVANJA ALI POSOJILA ZA NAKUP,
GRADITEV TER PRENOVO STANOVANJA**

I. SPLOŠNI POGOJI

1. člen.

1. Razpisna vrednost posojil predstavlja načrtovana razpoložljiva sredstva v letu 1989 in sicer za:

- dodelitev posojil za novogradnje,
- dodelitev posojil za adaptacije, rekonstrukcije in revitalizacije,
- dodelitev posojil za nakup etažnega stanovanja.

Dodelitev 820.000.000,— din razpoložljivih sredstev se izvede ob izdelavi predloga prednostnih list.

2. Razpisana družbeno najemna stanovanja so odvisna od možnosti nakupa in višine dotoka sredstev, vendar ne več kot dva manjša stanovanja ali eno večje oziroma sonakup dveh stanovanj z organizacijami, kjer so zaposleni zakonci prosilcev.

2. člen

Razpisa za posojilo se lahko udeležijo naslednji delavci v samostojnem delu v občini Kranj (v nadaljnjem besedilu: delavci):

1. obrtnik pri katerem so zaposleni tekoče združuje sredstva po določeni stopnji (za leto 1988),
2. so sami ali njihovi zakonci lastniki ali solastniki objekta za katerega se potrebuje posojilo,
3. niso sami ali njihovi družinski člani lastniki primerne stanovanja, stanovanjske hiše ali počitniške hiše, ki presega 50 m² uporabne tlorisne površine,
4. da bo stanovanje ali stanovanjsko hišo, za katerega potrebuje posojilo uporabljal za stalno bivanje,
5. porabijo kupnino prodane lastne stanovanjske enote za nakup ali graditev stanovanjske enote za katero potrebuje posojilo,
6. da pri nakupu stanovanjskih enot zagotovi lastna sredstva v obsegu predvidenih s tem pravilnikom.

3. člen

Razpisa za dodelitev družbeno najemnega stanovanja se lahko udeležijo naslednji delavci:

1. obrtnik pri katerem so zaposleni tekoče združujejo sredstva po določeni stopnji (za leto 1988),
2. da prosilec za stanovanje oz. kdo od članov njihovega družinskega gospodinjstva ni imetnik stanovanjske pravice, primerne stanovanja ali lastnik primerne družinske stanovanja,
3. da ima prosilec za stanovanje stalno bivališče na območju občine Kranj,
- da prosilec oz. njihova družina (člani gospodinjstva) doslej še niso imeli ustreznega stanovanjskega vprašanja,
4. da prosilec ali za delo sposoben član ožje družine (gospodinjstva) ni neupravičeno zaposlen,
- da delavec pri svojih bližnjih sorodnikih iz družinskega gospodinjstva (zakonec, starši oz. otroci), ki so lastniki stanovanjske hiše, stanovanj in stanovanj, ki presega stanovanjski normativ na območju občine, ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja,
6. da prosilec oz. kdo od članov njihove družine (gospodinjstva) ni lastnik počitniške hiše, ali da ne poseduje nepremičnin oz., da vrednost premoženja ne presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja.

II. POGOJI ZA DODELITEV POSOJIL

4. člen

Delavci iz 1. člena lahko uporabljajo posojilo za graditev, nakup adaptacije, rekonstrukcije in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš na območju občine Kranj. Posojilo lahko uporabljajo tudi izven teh območij pod pogojem, da dnevno vozijo oz. se bodo vozili na delo iz kraja, kjer gradijo, kupujejo, adaptirajo, rekonstruirajo in prenavljajo stanovanjsko enoto.

5. člen

Delavci morajo poleg splošnih izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje za pridobitev pravice do posojila iz sredstev sklada:

1. pri gradnji veljavno gradbeno dovoljenje, ki ni starejše od 10 let,
2. pri adaptacijah ali rekonstrukcijah in prenovah gradbeno dovoljenje ali priglasitev del oz. potrdilo, da le-to ni potrebno (samo za objekte starejše od 10 let).
3. pri nakupu stanovanja ali stanovanjske hiše sklenjeno kupno oz. soinvestitorsko pogodbo,
4. pri nakupu montažne hiše pogodbo o nakupu montažne hiše (skladno z gradbenim dovoljenjem),

5. pri gradnji stanovanjske hiše mora biti dokončana prva plošča (ne upošteva se nabavljen material razen pri gradnji montažne hiše),

6. pri adaptacijah, rekonstrukcijah in prenovah se upošteva vsa dela s katerimi se poveča stanovanjska površina oz. število stanovanjskih prostorov, kakor tudi dela, s katerimi se izboljšajo stanovanjske razmere z ureditvijo ali posodobitvijo sanitarne ali ogrevalne opreme in dela s katerimi se izboljša zvočna, toplotna in hidro izolacija stanovanj in stanovanjskih hiš ter obnova ali zamenjava gradbenih konstrukcij.

Če je delavec sam ali njegov družinski član že lastnik stanovanja ali stanovanjske hiše dobi posojilo le za razliko v m² standardne stanovanjske površine.

6. člen

Delavci, ki imajo družbeno stanovanje, lahko dobijo posojilo iz sredstev sklada, če se zavežejo, da bodo po vselitvi v nov ali prenovljen objekt izpraznili družbeno stanovanje.

7. člen

Pri dodeljevanju posojil delavcem za nakup stanovanja, adaptacije, rekonstrukcije in prenovo se upošteva največ 90 m² stanovanjske površine.

Delavcu pripada posojilo za standardno površino do 70 m² ne glede na to, da trenutno družina šteje manj kot štiri člane ali je delavec sam.

8. člen

Maksimalna vsota vseh posojil, ki jih dobi delavec pri nakupu etažnega stanovanja in gradnji montažne hiše je 80 %, pri zadružni gradnji je 75 % pri ostalih vrstah gradnje 60 % in pri adaptacijah, rekonstrukcijah in prenovah 50 % od predračunske vrednosti oz. končne cene po kupoprodajni pogodbi upošteva standardno stanovanjsko površino. Posojila iz namenskega varčevanja in posojila do višine vezanih sredstev so izvzeta iz maksimalne vsote posojil.

9. člen

Upošteva se načelo, da mora delavec pri gradnji, adaptaciji, rekonstrukciji in prenovi izkoristiti vse možne načine pridobivanja posojil se iz sredstev sklada kreditira največ 70 % maksimalne vsote vseh posojil upošteva ekonomski in socialni položaj.

Delavec lahko dobi posojilo upošteva prvi odstavek v naslednji višini:

Poprečni mesečni dohodek na člana družine v primerjavi s poprečnim OD na zaposlenega delavca v SRS za preteklo leto (719.544,—)	Možno posojilo
do 50 % do 359.772,—	70 %
do 70 % do 503.681,—	60 %
do 100 % do 719.544,—	50 %
nad 100 % nad 719.544,—	40 %

V kolikor sta zakonca oz. partnerja z dalj trajajočo življenjsko skupnostjo oba delavca na področju samostojnega osebnega dela v občini Kranj, se možno posojilo poveča za 40 %.

10. člen

Osnova za izračun višine posojila je pri nakupu cena na prodajni oz. soinvestitorski pogodbi, pri graditvi in prenovi pa 3.500.000,— din za m² standardne stanovanjske površine.

Najnižja višina posojila, katerega delavec še dobi z upoštevanjem tega razpisa je 2.000.000,— din. Celotno posojilo se upravičencem praviloma dodeli v dveh razpisih.

11. člen

Gradnja, adaptacija in prenova se morajo izvajati v skladu z gradbenim dovoljenjem ali priglasitvijo del oz. potrdilom, da le-to ni potrebno.

12. člen

Pri adaptaciji, rekonstrukciji in prenovi se poleg obstoječih kriterijev upošteva:

- a) potreben obseg del in materialov kot za novogradnjo tako, da se ugotovi manjkajoče v primerjalnem odstotku,
- b) upošteva se faktor težavnosti
 - revitalizacija starega mestnega jedra faktor 1,5
 - objekt starejši kot 40 let faktor 1,3
 - objekt starejši kot 15 let faktor 1,2
 - nov objekt (izdelava podstrešnih prostorov) faktor 1,1
- c) ne upošteva se vzdrževalna dela.

13. člen

Osnove za določanje kriterijev za dodelitev posojila so predvsem naslednje:

- najdaljša doba vračanja posojila je 20 let,
- obrestna mera je 7 %, ki se po preteku 5 let za neodplačani del povišajo na 12 %,
- najnižja mesečna anuiteta je 160.000,— din,
- vračanje posojila se kasneje prilagaja spremenjenim ekonomskim razmeram posojilojemalca, tako, da se anuitete povečujejo,
- sredstva se lahko koristijo le v okviru natečenih oziroma združenih.

III. POGOJI ZA DODELITEV STANOVANJ

14. člen

Delavci morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje za pridobitev družbeno najemnega stanovanja:

1. mejni znesek skupnega čistega mesečnega dohodka na člana gospodinjstva ne sme presegati:
 - pri delavcih z nizkimi OD na člana družine 80 % poprečnega mesečnega OD na delavca v SRS za zadnjih 6 mesecev pred razpisom (575.635,— din),
 - pri delavcih — mladih družinah, (ne smejo biti starejši od 30 let in morajo imeti vsaj enega otroka) 90 % poprečnega mesečnega OD na delavca v SRS za zadnjih 6 mesecev pred razpisom (647.590,— din),
 - pri samskih delavcih 100 % poprečnega mesečnega OD na delavca v SRS v zadnjih 6 mesecih pred razpisom (719.544,— din).
2. Zagotoviti plačilo lastne udeležbe, katero je delavec dolžan plačati pred vselitvijo stanovanja.

IV. OSNOVE IN MERILA ZA SESTAVO PREDNOSTNIH LIST

15. člen

Osnove in merila za sestavo prednostnih list so bila objavljena v Uradnem vestniku Gorenjske 18. 6. 1987, spremembe in dopolnitve 1. 3. 1988, sklad pa jih je tudi razposlal na naslove vseh obratovalnic.

16. člen

1. Vsi prosilci glede na vrsto vloge priložijo:
 - potrdilo o številu družinskih članov gospodinjstva in od kdaj stalno prebivajo na območju občine Kranj,
 - s potrdilom o dohodku vseh članov gospodinjstva za zadnjih 6 mesecev v letu 1989. V dohodku občana ali njegove družine štejejo vsi dohodki družin ali posameznika: dohodki od dela iz delovnega razmerja, honorarnega, pogodbenega ali popoldanskega dela, vse oblike nadomestil osebnega dohodka, dohodki od opravljanja kmetijskega ali samostojne poklicne ali gospodarske dejavnosti, prejemki iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov, dohodki po predpisih o varstvu borcev in vojaških vojni invalidov ter civilnih invalidov vojne, dohodki od premoženja preživnine.
 - potrdilo o času skupne zaposlitve in času zaposlitve v obratovalnicah samostojnih obrtnikov v občini Kranj,
 - s potrdilom o premoženjskem stanju oz. o dohodku od tega premoženja,
 - podatki o dosedanjih stanovanjskih razmerah,
 - mnenje obrtnika, pri katerem je delavec zaposlen, lahko tudi mnenje krajevne skupnosti,
 - udeleženci NOV odločbo o udeležbi NOV,
 - invalidi odločbo o stopnji invalidnosti,
 - mlade družine poročni list oz. potrdilo Centra za socialno delo o izvenzakonski skupnosti,
 - vprašalno polo udeleženca razpisa, katero dobijo na mestu zbiranja vlog,
 - potrdila o zdravstvenem stanju ali socialnem stanju (v kolikor prosilec uveljavlja posebne okoliščine).
2. Prosilci za posojilo predložijo tudi:
 - prodajno pogodbo za nakup stanovanja ali soinvestitorske pogodbe,
 - gradbeno dovoljenje s tehnično dokumentacijo, pri gradnji prizidka pa še lokacijsko dovoljenje, ki ne sme biti starejše od 10 let,
 - potrdilo pristojnega organa občinske skupščine o priglavitvi, z opisom del, ki jih obsega prenova stanovanja oz. stanovanjske hiše,
 - predračun stroškov prenove stanovanja ali stanovanjske hiše,
 - zemljiškoknjižni izpisek, ki ne sme biti starejši od treh mesecev,
 - fotokopije posojilnih pogodb za že odobrena posojila za objekt, za katerega prosijo posojilo (fotokopije pogodb ob prvem razpisu so že predložene in jih ni potrebno ponovno predložiti, razen manjkajočih),
 - dokazilo o namenskem varčevanju.
3. Prosilci za družbeno stanovanje priložijo tudi:
 - zagotovilo ali drugi dokument o soudeležbi drugega stanodajalca.

17. člen

Delavčeva prijava na razpis, v kateri je navedel netočne podatke oz. predložil dokumentacijo, ki ni resnična, se obravnava tako, kot da bi bila prošnja nepravčasno vložena ali pa kot prošnja brez potrebnih dokazil za odločanje in se zavrne. Sankcije pri že porabljenem ali odobrenem kreditu se predvidijo s pogodbo.

18. člen

Vse informacije in sprejemanje vlog po tem razpisu opravlja stanovanjski sklad, katerega sedež je v prostorih občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj, Trg revolucije 3, vhod 4 (čisto na vrhu), v času uradnih ur vsak torek in četrtek od 15. do 19. ure in sredi od 7. do 10. ure od 11. 4. 1989 do vključno 25. 4. 1989.

PREDSEDNIK SKLADA:
BOJAN ČEPIN



**CESTNO PODJETJE KRANJ
64000 KRANJ**

Na osnovi sklepa delavskega sveta DO Cestno podjetje Kranj razpisujemo prosta dela in naloge:

1. INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - DIREKTORJA DO

Za direktorja DO je lahko imenovana oseba, ki poleg splošni pogojev za pridobitev lastnosti delavca določenih po zakonu, z družbenimi dogovori in samoupravnim sporazumom izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da je državljan SFRJ
- da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri
- da ima nad 4 leta delovnih izkušenj

Mandat traja 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo za imenovanje direktorja DO«.

2. vodja področja vzdrževanja in varstva cest
3. vodja področja gradenj
4. vodja programsko projektivnega področja
5. vodja splošnega področja
6. vodja finančno računovodskega področja
7. vodja komercialnega področja

Za vodjo posameznega področja je lahko imenovana oseba, ki poleg splošnih pogojev za pridobitev lastnosti delavca določenih po zakonu in Družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj izpolnjuje še naslednje pogoje:

- Ad. 2: da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene ali strojne smeri nad 4 leta delovnih izkušenj v cestnem gospodarstvu
- Ad. 3: da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri nad 4 leta delovnih izkušenj v cestnem gospodarstvu
- Ad. 4: da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- Ad. 5: da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- Ad. 6: da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj
- Ad. 7: da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske, komercialne ali gradbene smeri nad 4 leta ustreznih delovnih izkušenj

Mandat za vodenje področij traja 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo za imenovanje vodje področja (določenega področja)«.

Izbira kandidatov za vsa navedena dela in naloge bo opravljena v zakonitem roku. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po sprejemu sklepov na delavskem svetu.



**Tovarna elementov in sistemov
avtomatizacije strege,
64226 Žiri, Novovaška 147**

Razpisna komisija pri zboru delavcev v skladu z določbami 64. člena Zakona o podjetjih (Ur. list SFRJ št. 77/88) ter 60. člena Statuta delovne organizacije razpisuje dela oz. naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Za individualnega poslovodnega organa je lahko imenovana oseba, ki poleg pogojev določenih z zakonom, izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima visokošolsko ali višješolsko izobrazbo tehnične, ekonomske ali druge ustrezne smeri,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj pri samostojnem opravljanju del oz. nalog v gospodarstvu
- da je pri svojem delu uspešen in pokazal vodstvene in organizacijske sposobnosti,
- da izpolnjuje pogoje, ki jih zahteva Družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka.

Izbrani kandidat bo na razpisana dela oziroma naloge imenovan za mandatno dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev na naslov Vibro, tovarna elementov in sistemov avtomatizacije strege, 64226 Žiri, Novovaška 147, s pripisom »za razpisno komisijo«, v osmih dneh po objavi razpisa. Nepopolnih in nepravčasnih prijav razpisna komisija ne bo upoštevala.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v osmih dneh po sklepu zboru delavcev o imenovanju.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE RADOVLJICA Zbor uporabnikov

Na podlagi 79. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Uradni l. SRS št. 3/81, 34/83, 24/85, 1/86 in 11/88), 6. člena Druženega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva (Uradni l. SRS št. 15/81), Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Radovljica za obdobje 1986-1990 in 11. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, je zbor uporabnikov na svoji 11. seji, dne 31. 3. 1989 sprejel

RAZPIS

za dodelitev posojil za gradnjo in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti.

I. SPLOŠNI RAZPISNI POGOJI

- Posojila so razpisana iz združenih sredstev vzajemnosti, ki jih podpisnice Samoupravnega sporazuma združujejo v LB Temeljni banki Gorenjske, PE Radovljica.
- Višina razpisanega posojila znaša 900.000.000.— din:
 - za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje ter,
 - za kreditiranje prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v individualni lastnini.
- Razpisa se lahko udeležijo delavci:
 - ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združene dela in delovnih skupnostih, ki združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti ali so združevanja začasno oproščeni,
 - zaposleni na področju samostojnega osebnega dela, ki združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti.

II. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSOJILA

- Posojilo za gradnjo stanovanjske hiše lahko dobijo delavci če:
 - niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali prebivajo v neustreznih oziroma v neprimernih stanovanjih,
 - imajo veljavno gradbeno dokumentacijo,
 - imajo objekt dograjen do tretje gradbene faze oz. pri gradnji montažne hiše dokončano ploščo nad kletjo in pogodbo o nakupu montažne hiše,
 - so lastniki objekta in kreditno sposobni,
 - v preteklih letih niso sami ali njihovi družinski člani prejeli posojila v katerikoli SSS oz. prejela revalorizirana višina posojil ne presega letošnje izračunane višine.
- Lastna udeležba delavca ne more biti manjša od 30 % zneska potrebnega za dokončanje investicije, določi pa se v skladu z določili Pravilnika.
- Prosilci, ki gradi ali prenavlja stanovanje ali stanovanjsko hišo, katere stanovanjska površina je večja od standardnega stanovanja, ne more pridobiti posojila za del stanovanja oz. stanovanjske hiše, ki presega standardno površino.

III. KREDITNI POGOJI

- Vsota vseh posojil delavca za isto stanovanjsko enoto lahko znaša pri:
 - zadružni stanovanjski gradnji v višini 75 %,
 - gradnji stanovanjske hiše izven zadružne gradnje — 60 %,
 - prenovi — 80 %.
- Doba vračanja posojil se določi v skladu z 31. členom Pravilnika o pogojih in merilih za dodelitev posojil iz sredstev vzajemnosti združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Radovljica.
- Seštevek mesečnih anuitet vseh posojil za isto stanovanjsko enoto ne more biti nižji od mesečne stanarine, ki bi jo delavec plačeval za to stanovanjsko enoto po predpisih o stanarini.
- Mesečna anuiteta za posamezno posojilo ne more biti nižja od 72.000.— din. Obrestna mera za posojila po tem pravilniku znaša 15 %.

IV. DOKUMENTACIJA

- Udeleženci razpisa morajo prošnje vložiti na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti Alpdom Radovljica, Cankarjeva 1, k njej pa priložiti naslednjo dokumentacijo:
- potrdilo o dohodkih vseh družinskih članov v letu 1988,
 - gradbeno dovoljenje oziroma potrdilo o priglasitvi del pristojnega organa,
 - zemljiško knjižni izpisek o lastništvu izdan v letu 1989,
 - potrdilo o kreditni sposobnosti,
 - predračun stroškov prenove oziroma adaptacije stanovanja in stanovanjskih hiš,
 - potrdilo o premoženjskem stanju, oziroma dohodku iz tega premoženja.

V. OSTALE DOLOČBE

- Pri izračunu posojila bodo upoštevane naslednje cene:
 - pri graditvi stanovanjske hiše povprečna cena stanovanj v višini 4.000.000.— na m²,
 - pri prenovi stanovanja ali stanovanjske hiše cena iz predračuna, vendar ne višja od povprečne cene stanovanj v prejšnji ali eni.
- Pri izračunu posojila posameznim prosiilec se bo upošteval povprečni čist dohodek na zaposlenega delavca v SR Sloveniji za leto 1988, v višini din 719.544.— po poročilu Zavoda za statistiko SR Slovenije.
- Vlogo za dodelitev posojila je potrebno vložiti v 15 dneh od objave razpisa v časopisu GLAS s celotno dokumentacijo pri strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti, Alpdom Radovljica, Cankarjeva 1.
- Prepozno prispele in nedokumentirane vloge se ne bodo obravnavale.
- Delavec, ki želi dobiti posojilo za graditev ali prenovu stanovanjske hiše mora dopustiti ogled, sicer se šteje, da ne izpolnjuje pogojev za pridobitev posojila.
- Odbor za graditev rešuje vloge za posojila, objavlja rezultate sproti na svojih sejah na način, ki ga določi.
- Ugovor na sklep odbora za graditev rešuje zbor uporabnikov.
- Pri določitvi konkretne višine posojila prosiilec Odbor za graditev upošteva kriterije določene s Pravilnikom ter izdelano prednostno listo. Znesek posojila bo vskladal z razpisno vsoto ter temu primerno korigiral višino dodeljenih posojil, ki so glede na razpoložljiva sredstva lahko manjša, kot bi jih delavci sicer pridobili, če bi bilo zbranih več sredstev. Vsa prejeta posojila iz sredstev vzajemnosti za isto stanovanjsko enoto v preteklih letih se bodo revalorizirala v skladu s porastom cen v gradbeništvu.
- Glede drugih določil, ki niso navedena v razpisu veljajo določila Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti stanovanjske skupnosti Radovljica.
- Najnižja višina posojila, katerega delavec še dobi z upoštevanjem določil pravilnika je 2.000.000.— din. V Radovljici, dne 31. 3. 1989
Štev.: 1/89-MU

Predsednica zbora uporabnikov:
Marija Štibelj, l. r.



Odprli smo novo trgovino z izdelki domače in umetne obrti, izdelki iz stekla uporabno in okrasno keramiko, lesno galanterijo, darilno kozmetiko, spominki!

Se priporočamo!

STROKOVNA SLUŽBA SIS GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI OBČINE TRŽIČ 64290 TRŽIČ

Odbor za gospodarjenje s stanovanji in stan. hišami pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Tržič objavlja

JAVNI RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV

Oddajo se naslednji prostori:

1. RAVNE 9, v izmeri 116 m² - gostinska dejavnost
2. TRG SVOBODE 31/a, v izmeri 37 m², obrtna dejavnost
3. KOVOR 62, v izmeri 68 m² dejavnosti ni opredeljena.

Javni razpis izvede komisija, ki jo imenuje odbor za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami.

Interesenti morajo predložiti program dejavnosti.

Rok prevzema poslovnega prostora je 1.5.1989.

Javni razpis traja 15 dni od dneva objave.

Ponudbe skupaj s programom pošljite na naslov: SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE TRŽIČ, Cankarjeva 1, Tržič, z oznako »Razpis poslovnih prostorov«.



INTERCAMBIO
MENJALNICA

Unterbergen - Podgora

(»pri Mlakarju«) tel.: 9943-4227-3777

odprto: 8. - 12. 13. - 17., sobota 8. - 11.

ZELO UGODNA MENJAVA - GOVORIMO SLOVENSKO

Izvršni svet skupščine občine Kranj na podlagi 37. člena pravilnika o dodeljevanju kadrovskih stanovanjskih posojil in kadrovskih stanovanj v občini Kranj (prečiščeno besedilo z dne 14/4-1987, spremembe in dopolnitve z dne 11/5-1988 in 29/3-1989) ter sklepa 143. seje IS SO Kranj z dne 29/3-1989

RAZPISUJE

natečaj za dodelitev kadrovskih stanovanjskih posojil v občini Kranj v letu 1989

I. Razpoložljiva sredstva za kadrovska stanovanjska posojila znašajo 34.000.000 din

II. Pogoji za pridobitev stanovanjskega posojila

Pravico do kadrovskega stanovanjskega posojila imajo voljeni in imenovani funkcionarji v državnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, ki stalno prebivajo v občini Kranj ali se nameravajo zaposliti in prebivati v občini Kranj.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka imajo pravico do kadrovskega stanovanjskega posojila tudi drugi strokovni in javni delavci, ki so po oceni izvršnega sveta v soglasju s koordinacijskim odborom za kadrovska vprašanja pri OK SZDL potrebni ali zaslužni za družbenoekonomski in družbenopolitični razvoj občine Kranj in širših družbenopolitičnih skupnosti.

Prosilci nima pravice do stanovanjskega posojila, če že ima rešen stanovanjski standard v skladu z določili pravilnika.

Dodelijo se le stanovanjska posojila, ki so višja od štirikratnega povprečnega mesečnega OD v SRS preteklega leta.

III. Postopek za vložitev zahtevkov

Prosilci vložijo zahtevek v pisni obliki ne glede na morebitna predhodna zaprosila v 15 dneh po objavi tega razpisa pri Sekretariatu IS in SO Kranj.

Prosilci vložijo zahtevek neposredno ali priporočeno po pošti. Za strokovnjake in javne delavce po drugem odstavku točke II. tega razpisa vložijo obrazložen zahtevek zainteresirani državni organ, druga organizacija ali skupnost po sklepu njenega pristojnega organa.

Zahtevek mora vsebovati:

- osebne podatke prosilca (ime in priimek, starost, poklic in dela, ki jih opravlja, velikost družine),
- podatke o sedanjih stanovanjskih razmerah,
- podatke o socialnem in zdravstvenem stanju prosilca in članov njegovega gospodinjstva,
- podatke o sodelovanju v NOV,
- podatke o delovni dobi,
- višino zaprosenega posojila in namen uporabe,
- predračunsko vrednost gradnje ali rekonstrukcije oziroma kupnine s podatki o velikosti stanovanja ali stanovanjske hiše ter druge potrebne podatke, ki so pomembni za odločanje o posojilu oziroma rešitvi stanovanjskih potreb prosilca,
- podatke o drugih sredstvih, s katerimi bo razpolagal prosiilec (lastna udeležba, bančna posojila, udeležba drugih organizacij),
- podatke o povprečnem osebnem dohodku v preteklem letu,
- podatke o obstoječih obveznostih (dolgoročnih in kratkoročnih) prosilca in njegovih družinskih članov.

Zahtevku je treba priložiti vso dokumentacijo, s katero se dokazuje in potrjuje resničnost zahtevka (gradbeni načrt, kupne pogodbe, dokazi o lastnih in drugih sredstvih).

Zahtevkom po drugem odstavku točke III. je treba priložiti tudi natančno utemeljitev organizacije ali organa, ki vlaga zahtevek.

Nepopolni zahtevki in zahtevki, ki ne bodo vloženi v roku iz 1. odstavka te točke, pri razpisu ne bodo upoštevani.

Prosilci bodo v 30 dneh po izteku razpisnega roka obveščeni o izidu razpisa.



MERKUR



V APRILU IZKORISTITE
MOŽNOST UGODNEGA NAKUPA
SKORAJ VSEGA BLAGA V
SKUPNI VREDNOSTI NAD
500.000 DIN IZ NASLEDNJIH
BLAGOVNIH SKUPIN:

- BELA TEHNIKA
- GOSPODINJSKI APARATI
- EMAJLIRANA POSODA
- ELEKTRIČNO IN ROČNO ORODJE, VARILNI APARATI, VIJAČNO BLAGO,
- ELEKTRO IN VODOINSTALACIJSKI MATERIALI
- MATERIALI IN OPREMA ZA CENTRALNO OGREVANJE
- GRADBENI MATERIALI
- BARVE, LAKI, PREMAZI

ZA VEČINO BLAGA NUDIMO:

15 % POPUST

ob gotovinskem plačilu ali plačilo v

4 OBROKIH brez obresti

PLAČILO S ČEKI

v 4-mesečnem zaporedju

10 % POPUST

članom stanovanjskih zadrug.

Ugodnejši pogoji ob nakupu večje količine opeke.

VSA POJASNILA O
UGODNOSTIH NAKUPA DOBITE
V PRODAJALNAH



MERKUR KRANJ

pravi ljudje na pravem mestu

**SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
ŠKOFJA LOKA**

**R A Z P I S
za dodelitev posojil delavcem in
druženopravnim osebam iz združenih
sredstev vzajemnosti**

Na podlagi 79. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. 3/81, 34/83, 24/85, 1/86 in 11/88) 5. in 58. člena Družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 15/81) na podlagi Samoupravne skupnosti Škofja Loka za obdobje 1986—1990, 4. in 5. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti v občini Škofja Loka ter sklepa 9. seje zbora uporabnikov z dne 3. 4. 1989 objavlja Samoupravna stanovanjska skupnost Škofja Loka

**R A Z P I S
za dodelitev posojil delavcem in
druženopravnim osebam iz združenih
sredstev vzajemnosti**

I. SPLOŠNI RAZPISNI POGOJI

1. Razpisa se lahko udeležijo organizacije in njihovi delavci, katerih temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti združujejo sredstva za vzajemnost pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Škofja Loka in imajo sedež v občini Škofja Loka, ne glede na to, kje imajo sedež njihove delovne enote ali stalno bivališča njihovi delavci in sicer v skladu s 6. členom pravilnika.

2. Razpisna vrednost posojil predstavlja načrtovana razpoložljiva sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve v letu 1989 in sicer v višini 860.000.000 din.

Celotna razpisna vsota je namenjena za kreditiranje družbeno usmerjene individualne gradnje in nakup stanovanj.

II. POGOJI ZA PRIDOBITEV POSOJIL

1. Razpisa se lahko udeležijo:

1.1. Organizacije združenega dela in delovne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: organizacije), ki imajo sedež v občini Škofja Loka in so podpisale Samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka za obdobje 1986—1990, ne glede na to, kje imajo sedež njihove organizacijske enote, ki

— združujejo sredstva za vzajemnost v dogovorjenem roku in obsegu,

— niso sposobne oblikovati dovolj sredstev v skladu skupne porabe za načrtovani obseg stanovanjske graditve in združujejo sredstva vzajemnosti v dogovorjenem roku in obsegu,

— niso sposobne združevati sredstev vzajemnosti in jim pristojni organ stanovanjske skupnosti začasno, deloma ali v celoti odloži obveznosti plačila obračunanega prispevka vzajemnosti v skladu s pogoji in merili, ki so določeni v samoupravnem sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti.

1.2. Delavci, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti ali so združevanja začasno oproščeni, kmetje kooperanti in združeni kmetje, ki združujejo delo in sredstva v kmetijskih zadrukah in drugih oblikah združevanja kmetov, ki so družbeno pravne osebe, če združujejo sredstva vzajemnosti.

1.3. Upokojenci in invalidi, ki imajo stalno bivališče na območju občine Škofja Loka.

1.4. Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost s sredstvi v lasti občanov in združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti in pri njih zaposleni delavci.

1.5. Delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo kot poklic umetniško ali drugo dejavnost in združujejo sredstva vzajemnosti v Samoupravni stanovanjski skupnosti.

1.6. Borci NOV ter kmetje borci NOV, ki imajo stalno bivališče v občini Škofja Loka. Za občane, ki so navedeni v točkah od 2—6 se v nadaljevanju uporablja izraz delavci.

2. Osnova za izračun višine posojila je pri nakupu zadnja cena po dokumentaciji, pri graditvi in prenovi pa cena 4.000.000 din za kv. m stanovanjske površine.

3. Za vloge, ki se bodo sprejemale po tem razpisu, se upošteva povprečni mesečni čisti OD na zaposlenega delavca v SRS po zadnji objavi pred obdelavo vloge.

4. Obrestna mera za posojila iz sredstev vzajemnosti je 10 odstotkov letno oziroma lahko tudi višja skladno s Samoupravnim sporazumom o temeljih plana SSS Škofja Loka za obdobje 1986—1990.

5. Organizacije vračajo posojilo v polletnih anuitetah, delavci pa v mesečnih anuitetah.

6. Posojilo za gradnjo stanovanjske hiše lahko dobi delavec, če ima dograjen objekt do III. gradbene faze oziroma pri gradnji montažne hiše dokončano ploščo nad kletjo in sklenjeno pogodbo za dobavo montažnega dela hiše s proizvajalcem (skladno z gradbenim dovoljenjem). Če je delavec že lastnik stanovanja ali stanovanjske hiše, dobi posojilo le za razliko v kv. m do standarda stanovanjske površine za njegovo družino.

Pri prenovi lahko prosilci dobijo posojila samo za:

— povečanje stanovanjske površine,

— uporabo kvalitetnejše izvedbe toplotnih in hidroizolacij;

— racionalnejši sistem ogrevanja.

Prosilec se mora pri prenovi izkazati, da je opravil vrednotno najmanj 50 % del po predračunu, ki ga je izdelal gradbeni strokovnjak.

7. Višina posojila, ki ga delavec lahko dobi iz sredstev vzajemnosti, se zmanjša za:

— odobreno posojilo delavcu ali zakoncu pri katerikoli samoupravni stanovanjski skupnosti,

— revalorizirana posojila, odobrena pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Škofja Loka. Revalorizirana vrednost že odobrenih posojil se izračuna na osnovi objavljenih indeksov splošnega združenja gradbeništva in IGM Slovenije.

8. Glede dokumentacije, tehničnega poslovanja in drugih določil, ki niso navedeni v razpisu, veljajo določila pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti Škofja Loka.

**III. KREDITIRANJE GRADITVE, NAKUPA IN
PRENOVE STANOVANJ IN STANOVANJSKIH
HIŠ V DRUŽBENI LASTI**

1. Posojila iz združenih sredstev vzajemnosti dobijo organizacije za graditev, nakup in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti, če poleg pogojev iz poglavja (1. 1.) izpolnjujejo:

— da so sprejele samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, usklajene z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in družbenim

dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji,

— da bodo delavcem dodeljevale standardna stanovanja po merilih Samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka,

— da gradijo ali kupujejo stanovanja in so vključeni v program stanovanjske skupnosti. V primeru, da razpoložljiva sredstva in ostali pogoji dopuščajo, da se lahko odobri posojilo tudi organizaciji, ki ne izpolnjuje tega pogoja,

— da jim posojilo po tem pravilniku skupaj z drugimi sredstvi omogočajo zaključevanje finančne konstrukcije za graditev, nakup in prenovu načrtovanega števila stanovanjskih enot,

— da predložijo sprejet sanacijski program, če poslujejo z izgubo,

— da zagotovijo 25 % lastno udeležbo po obrazcu LP-OSP.

Maksimalna višina posojila, ki ga lahko dobi organizacija iz sredstev vzajemnosti za nakup ali graditev stanovanj oziroma za soinvestitorstvo zunaj območja Samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka, je odvisna od razmerja med povprečnim mesečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v organizaciji in povprečnim mesečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v SR Sloveniji po zadnji objavi, in sicer:

Povprečni osebni dohodek OZD	Republiško povprečje	Višina posojila v % od vrednosti iz dokum. predloženega ob razpisu	Doba vračanja največ
do 100 %		največ 50 %	10 let
od 100 % do 120 %		največ 40 %	8 let
nad 120 %		največ 30 %	6 let

Za organizacije s področja šolstva, zdravstva, otroškega varstva, socialnega skrbstva in kulture je višina posojila lahko višja za 10 poenov.

**IV. KREDITIRANJE GRADITVE, NAKUPA IN
PRENOVE STANOVANJ IN STANOVANJSKIH
HIŠ V ZASEBNI LASTI**

Delavci lahko dobijo posojilo za nakup, graditev in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš, če:

— niso sami ali njihovi družinski člani, ki rešujejo stanovanjski problem, lastniki vseljivega primerne stanovanja, stanovanjske hiše ali počitniške hiše, ki presega 50 kv. m uporabne tlorisne površine,

— porabijo kupnino prodane lastne stanovanjske enote za nakup ali graditev stanovanja ali stanovanjske hiše, za katero prosijo posojilo,

— pri nakupu stanovanja ali stanovanjske hiše z lastnimi sredstvi in vsemi posojili zaključeno finančno konstrukcijo,

— predlože predpogodbo, kupoprodajno pogodbo ali soinvestitorsko pogodbo,

— predlože gradbeno dovoljenje oziroma dokazilo o pri

glasitvi del z opisom del in predračun.

Maksimalna višina posojila, ki ga delavec lahko dobi za graditev, nakup in prenovu je odvisna od razmerja med višino povprečnega mesečnega dohodka na člana njegove družine za zadnje tri mesece v primerjavi z zadnjim znanim povprečnim mesečnim čistim osebnim dohodkom na zaposlenega delavca v SR Sloveniji.

Povprečni mesečni dohodek na člana družine v primerjavi s povprečnim mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS po zadnji objavi	Posojilo izračunano s % do maksimalne vsote posojil po 26. členu	gradnja in prenova	nakup stanovanj in nakup mont. stanov. hiše
do 70 %		največ 40 %	največ 50 %
nad 70 % do 100 %		največ 30 %	največ 40 %
nad 100 % do 120 %		največ 25 %	največ 35 %
nad 120 %		največ 20 %	največ 30 %

Pri dodelitvi posojila po prejšnji lestvici se upošteva tudi višina namenskega varčevanja tako, da je znesek posojila po tem pravilniku odvisen od razmerja med varčevalnim položom in mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS v letu sklenitve varčevalne pogodbe po naslednji lestvici:

Mesečno namensko varčevanje v primerjavi s povprečnim mesečnim čistim OD na zaposlenega delavca v SRS	Faktor
brez varčevanja	0,7
do 10 %	0,9
do 20 %	1,1
nad 20 %	1,3

Ta lestvica se upošteva samo v primeru potečene pogodbe ne varčevalne dobe.

Mesečna namenska varčevanja v različnih obdobjih za isti predmet kreditiranja se seštevajo z upoštevanjem valorizacije po naslednji lestvici:

Posojilo, odobreno leta	Faktor
1989*	1
1988	3,43
1987	9,60
1986	18,46
1985	46,15
1984 in prej	57,14

Borci NOV in kmetje-borci NOV dobijo posojilo z upoštevanjem FAKTORJA 1,0 ker ni potrebno imeti namenskega varčevanja. V kolikor pa so namensko varčevali, lahko uveljavijo način določitve višine posojila, skladno s predhodno lestvico.

Pri prenovi se poleg obstoječih kriterijev upošteva:

a) potreben obseg del in materialov kot za novogradnjo, tako, da se ugotovi manjkajoča dela v primerjalnem %

b) upošteva se faktor težavnosti:

— revitalizacija starega mestnega jedra faktor 1,5

— objekt starejši od 40 let faktor 1,3

— objekt starejši od 15 let faktor 1,2

— nov objekt (izdelava podstreš. stanov. faktor 1,1

c) ne upošteva se vzdrževalna dela.

Višina posojila, ki ga delavec lahko dobi po tem pravilniku, se zmanjša za:

— odobrena posojila delavcu ali zakoncu pri katerikoli samoupravni stanovanjski skupnosti,

— revalorizirana posojila odobrena pri SSS Škofja Loka. Revalorizirana vrednost že odobrenih posojil se izračuna na osnovi objavljenega indeksa Splošnega združenja gradbeništva in IGM Slovenije.

Vsota vseh posojil delavca za isto stanovanjsko enoto lahko znaša pri:

— nakupu etažnega ter združenega etažnega stanovanja 80 odstotkov,

— združni stanovanjski graditvi 75 odstotkov,

— graditvi stanovanjske hiše v zasebni lasti izven zadružne stanovanjske graditve 60 odstotkov,

— prenovi 80 odstotkov.

Od dokumentirane cene, upošteva dejansko stanovanjsko površino, oziroma največ 90 m².

Najnižji znesek posojila znaša 2.000.000 din.

Zaprošeni znesek pa ne more biti višji od pripadajočega zneska po pravilniku.

Prednost pri odobritvi posojila ima delavec, ki:

— je sam ali njegova družina v težavnem zdravstvenem stanju,

— kupuje stanovanje, vseljivo v krajšem času,

— ima slabe stanovanjske razmere (prebiva v stanovanju nad V. kategorijo),

— je začasen nosilec stanovanjske pravice na stanovanju, ki ga je dobil v okviru družbene pomoči kot mlada družina in ga mora v petih letih izprazniti,

— vgradi ogrevalno napravo za izkoriščanje odpadne in sončne energije.

Za izračun mesečnega povprečnega dohodka na člana družine se upoštevajo mesečni dohodki vseh družinskih članov v zadnjih treh mesecih. Višina dohodka družinskih članov se ugotavlja na podlagi predloženih potrdil.

Za člane družine se štejejo: prosilec, zakonec, otroci, posvojenci, starši nosilca in njegovega zakonca, oseba, ki jo je prosilec po zakonu dolžan vzdrževati in oseba, ki najmanj dve leti živi s prosilcem v ekonomski skupnosti.

Doba vračanja posojil v zasebni lasti je za posamezne namene naslednja:

Za namen	Doba vračanja posojila za izračun mesečne anuitete
— nakup stanovanj in stanovanjske hiše	20 let
— za graditev stanovanjskih hiš	15 let
— prenova stanovanj in stanovanjskih hiš	10 let

Delavci vračajo posojilo v mesečnih anuitetah, ki se najmanj enkrat letno poveča za rast povprečnih osebnih dohodkov na zaposlenega v SRS v preteklem letu, po potrebi pa tudi med letom o čemer sklepa pristojen odbor pri SSS Škofja Loka.

Seštevek mesečnih anuitet vseh posojil za isto stanovanjsko enoto ne more biti nižji od mesečne stanarine, ki bi jo delavec plačal za to stanovanjsko enoto po predpisih o stanarinah.

Mesečna anuiteta za posamezno posojilo ne more biti nižja od 20.000 din.

V. KONČNE DOLOČBE

Vse informacije in sprejemanje zahtevkov po tem razpisu opravlja LB TBG Kranj, PE Škofja Loka — stanovanjski oddelek, in sicer: od 17. 4. 1989 do 30. 4. 1989 vsak dan od 8. do 12. ure razen sobote, v sredo od 8. do 16. ure.

Odbor za graditev, planiranje in razvoj družbeno-ekonomskih odnosov pri Samoupravni stanovanjski skupnosti rešuje vloge za posojila, objavlja rezultate sproti po svojih sejah na način, ki ga določi.

Zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka oziroma od njega pooblaščen odbor lahko spremeni razpisno vsoto odvisno od priliva sredstev.

Delavec, ki želi dobiti posojilo za graditev ali prenovu stanovanjske enote, mora dopustiti ogled, sicer se šteje, da ne izpolnjuje pogoja za pridobitev posojila.

Ugovor na sklep odbora za graditev, planiranje in razvoj družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu rešuje zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
ŠKOFJA LOKA
PRESEDNIK ZBORA UPORABNIKOV,
MARTINA LOGAR, l. r.

**POSEBNA
PONUDBA**

POSODA GORICA

NA KILOGRAME

kilogram

21.965.-din

ELGO murka

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

TOMOS MOTOR CTX 80 nov še neregistriran ugodno prodam. ☎ 36-282

Ugodno prodam PLINSKI ŽAR, primeren za gostinstvo. ☎ 45-114 5639

Prodaj 2 sončna KOLEKTORJA imp. velika, 10 odstotkov cene. ☎ 68-302, od 20. do 21. ure 5646

Prodaj nerabljen namizni BRUSILNI STROJ. Kidričeva 42, Škofja Loka 5650

Prodaj ŠTEDILNIK na trda goriva po stari ceni. ☎ 67-250, vsak dan po 11. uri 5658

Prodaj TELEOBJEKTIV "elemigor" - praktika, dim. 4,5/300. Selo 11/a, Žirovnica, ☎ 85-072, dopoldne ali 80-676, popoldne 5672

Prodaj električno PEČ, dolžine 1 m. Štiglic, Koroška 10, Kranj 5682

Prodaj KULTIVATOR z ježem, širine 170, primeren za Tomo Vinkovič ali traktor same. Ivan Rakovec, Dolenja vas 30, Selca 5691

Prodaj nov barvni TV panasonik in zamrzovalno OMARO gorenje, še v garanciji. ☎ 35-364 5697

20-članski GUMI VOZ ugodno prodam. ☎ 061/376-744 5698

Prodaj PEČ za etažno centralno ogrevanje, rabljena 2 leti. Davorin Iskra, Koprivnik 2, Boh. Bistrica 5702

Prodaj novo kuhinjsko NAPO z ventilatorjem in hobi STROJ S s priključkom za krožno žago. ☎ 74-774 5705

Prodaj 3 mesece star ŠIVALNI STROJ bogat višnja elektronika. Dara Vučenovič, Zg. Bitnje 226 5716

Prodaj GLASBENI STOLP pionir. ☎ 39-861, popoldne 5717

TEHTNICO, avtomatsko, za tehtanje krompirja in TRANSPORTER za nakladanje krompirja v vrečah in razsutem stanju, prodam. Čirče 36, Kranj 5719

Po polovični ceni prodam 320-litrsko zamrzovalno SKRINJO. ☎ 80-959 5727

Prodaj motorno ŽAGO dolmar 112. ☎ 68-685, po 20 uri 5730

Prodaj PRALNI STROJ candy. ☎ 64-011 5735

Prodaj PLETILNI STROJ na kartice. ☎ 633-696 5743

POSESTI

SVETUJEMO vam pri prodaji, nakupu, zamenjavi hiš, parcel, stanovanj in posredniških hiš. Marketing agencija CLM, ☎ 78-356 5477

GOZD, v izmeri 3 ha (2 parceli), v Nomenju, prodam. ☎ 28-621, zvečer 5640

RAZNO PRODAJ

Prodaj 800 litrov ODPADNEGA OLJA, BALDAHIN za prikolico, dolžine 380 cm in manjši HLADILNIK. Podboršek, Stružev 1, Kranj 5645

Prodaj kompletno VLEČNO KLJUČKO za Golf. ☎ 75-912, popoldne ali 75-140, int. 372, dopoldne 5671

Prodaj talno OBLOGO, obrobjeno, itison, 225 x 270 cm, PISALNO MIZO, SURF z jadrom, vlečno KLJUČKO za VW, vse po polovični ceni. ☎ 76-146 5681

Prodaj otroško KOLO kekec. ☎ 22-405 5688

Prodaj otroško POSTELJICO z jogijem in JOGI 90 x 190 cm. Piškur, Zl. polje 3/d, Kranj 5712

Prodaj semenski KROMPIR desire, TROSILEC za umetno gnojilo in 340-litrsko SKROPILNICO. ☎ 40-032 5723

STAN.OPREMA

10 odstotkov cene prodam novo SE-DEŽNO GARNITURO. ☎ 35-953 5643

Ugodno prodam TROSED in otroško POSTELJICO. ☎ 25-016 5696

Prodaj SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 78-651 5728

Poceni prodaj KAD, dolžine 140 cm. Mladenovski, Valjavčeva 12, Kranj 5732

Prodaj SPALNICO. Cena po dogovoru. ☎ 38-289 5736

STANOVANJA

Prodaj GARSONJERO, 29 kvad. m., na Planini, v Kranju. Naslov in oglasnem oddelku. 5635

Samsko dekle išče GAROSNJERO v Kranju ali okolici, ni pa pogoj, po možnosti v bloku. ☎ 74-156 5636

Fant in dekle najmeta manjšo starejšo HIŠO ali manjše STANOVANJE v Kranju ali okolici. Šifra: SLOVENSKI PAR 5687

Zamenjam družbeno STANOVANJE, 37 kvad. m., na Bledu, Alpska c. 1, V. nadstropje, za enako na Bledu ali okolici, vendar v nižjem nadstropju. ☎ 78-504 5718

Mlada družina išče podnajemniško STANOVANJE v Škofji Loki. Informacije vsak dan na ☎ 631-950 5741

GRADBENI MATERIAL

Lamelni PARKET, 18 kvad. m., poceni prodam. ☎ 622-659 5630

Prodaj smrekov OPAŽ in 2 kub. m. COLARIC. ☎ 42-866 5659

Prodaj 6 kub. m. hrastovih PLOHOV. Podblica 12 5680

Prodaj borove HLODE. Naslov in oglasnem oddelku. 5683

Ugodno prodaj STIROPOR, deb. 6 cm in 2 vezani OKNI kli, dim. 120 x 90 cm. ☎ 81-141, do 14. ure ali 88-159, zvečer 5685

Prodaj strešno OPEKO folc, 1.500 kosov, po 1.000 din za kos. Orehovijske 19, Kranj 5689

Prodaj 100 kosov nove šamotne OPEKE - zidak. Branko Muhovec, Hraše 30/a, Lesce 5701

Prodaj 20 jesenovih PLOHOV in DESK. ☎ 77-127 5711

VOZILA

Prodaj BARVNI TV Orbiter, ekran 56, star 4 mesece. ☎ 36-282 5730

Ugodno prodaj MOPED avtomatik A3 ML. ☎ 45-132 5735

Prodaj BT 50 za 450 SM. ☎ 633-090 5374

MOSKVIČA poceni prodam. ☎ 81-441, int. 20-13, dopoldne 5628

Prodaj montažno GARAŽO brako in novo PRIKOLICO za osebni avto. Karlo Javorič, Vodnikova 4, Lesce 5649

Prodaj R 4, letnik 1978, registriran do marca 1990. Gasilska 43, Senčur 5629

Prodaj MOTOR in rezervne DELE za VW 1200. ☎ 061/614-137 5631

Prodaj FIAT 126, letnik 1980. ☎ 061/611-138, popoldne 5634

Prodaj Z 750, letnik 1977 in R 4, letnik 1976. Behek, T. Dežmana 8, Kranj, ☎ 33-851 5642

Prodaj APN 6. ☎ 621-217 5648

Prodaj Z 750, letnik 1977, registrirana do januarja 1990. ☎ 48-017 5652

TAM 80 T 3, letnik 1985, vozen z B kategorijo, prodam. Franc Stroj, Dvorska vas 31/c, Begunje 5657

Prodaj AVTOPRIKOLICO. ☎ 66-850 5660

Prodaj LAVERTO 1000 jota, letnik 1982. ☎ 43-167 5663

Prodaj R 8, dobro ohranjen, neregistriran. ☎ 21-267 5665

Za Golfa, stari tip, prodam sprednje zunanje BLATNIKE in PRAGOVE. Frelih, Sovodenj 12 5667

Prodaj JUGO 45 A, letnik 1985. Jenko, Zg. Brnik 93, Cerklje 5668

Prodaj 2 novi letni GUMI, dim. 155 x 14, 20 odstotkov ceneje, za nameček podarim 2 rabljeni. Stane Kunej, Brezje 64/a, ☎ 79-858 5670

lesnina

nudi:
po zelo ugodni
ceni zložljive
mize, stole in
ležalnike za
kampiranje.



Se priporoča Lesnina v Kranju in na Jesenicah.

Prodaj 126 P, letnik 1979. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče 5673

Prodaj ATX 50 C. Oglede popoldne. ☎ 24-950 5675

Poceni prodaj Z 101, letnik 1978, šasijski letnik 1982. ☎ 38-830 5677

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1983. Oglede po 15. uri. Potočnik, Zg. Bitnje 225 (pri Puškarni) 5686

Prodaj JUGO 45 A, star 2 leti in pol. Ivan Bokal, Zminec 23, Škofja Loka, ☎ 621-041 5692

Prodaj Z 101, letnik 1986. ☎ 061/611-106, int. 359, dopoldne, Remec 5699

Prodaj Z 101 GTL, letnik oktober 1983. ☎ 33-789, popoldne 5704

Prodaj Z 101, letnik 1983. ☎ 84-634 5707

Ugodno prodaj KOMBI IMV diesel, registriran celo leto. Milan Perkič, Kovor 33, Tržič, ☎ 57-803 5708

Prodaj R 4 TL, letnik 1978. ☎ 25-120 5710

Prodaj 4 PLATIŠČA za Golf, novi tip. ☎ 48-125 5720

Prodaj Z 101 GTL 55, star 2 leti. ☎ 51-776 5721

Prodaj GOLF, letnik 1980. Voklo 47, Senčur, ☎ 49-401 5722

Prodaj MZ ETZ 250, letnik 1988. Brane Konc, Triglavski 35, Boh. Bistrica 5724

Prodaj BT 50, malo vožen, star 1 leto, dodatno opremljen. ☎ 69-784 5725

Aluminijasta BBS in navadna PLATIŠČA z gumami za BMW, serija 5, prodam. Benčina, Ljubljanska 35, Kranj 5738

Prodaj moped APN 6, star 1 leto. Hartman, Hafnarjevo nas. 91, Škofja Loka 5742

Ugodno prodaj FIAT 128, letnik 1983, 47.000 km, prenovljen, dobro ohranjen. ☎ 69-182 5744

ZAPOSLOTITVE

Gostilna pri Jaku, Retnje 11, Križe pri Tržiču, takoj zaposli upokojenko, ki ima veselje do kuhe (za kuhanje približno 50 malic dnevno). Delo je honorarno in 5 x tedensko. Informacije osebnostno ali na ☎ 57-661, popoldne 5406

Če želite postati HONORARNI ZASTOPNIK in odlično zaslužiti pri prodaji VODNIKA NARAVNE MEDICINE pokličite na ☎ 38-206 5520

Za vsakodnevno dopoldansko POSPRAVLJANJE in ČIŠČENJE gostinskega lokala na Bledu iščemo mlajšjo upokojenko. ☎ 77-458 5656

Beseda ni konji! Zato si lahko popravš finančno stanje s PRODAJO enkratnega artikla. ☎ 23-108, med 10. in 16. uro 5713

Iščem kakršnokoli DELO na Jesenicah, ki bi ga opravljala na svojem domu. Ivana Razingar, Jeralova 5, Jesenice 5733

JARKICE NESNICE STARE
9 TEDNOV UGODNO
PRODAJ
MOSTE 99
p. KOMENDA
tel.: 061/841-471

Izkušeni potniki pozor! Čakajo vas izdelki za dom in gospodinjstvo, lasten prevoz in prosti čas so vodilo do odličnega zaslužka. Košir, ml., Titova 33, Jesenice 5737

ŽIVALI

Prodajam 1 leto stare KOKOŠI za zakol ali nadaljno rejo. Cena ugodna. Pavlin, Temniška 19, Naklo (nasproti Živil) 5574

Prodaj KRAVO simentalco s teletom in 10 dni staro TELIČKO. Selo 32, Žirovnica 5638

Podaj BIKCA simentalca starega 3 tedne in 200 kg semenskega KROMPIRJA igor. Visoko 47, Senčur 5676

Prodaj TELICO ali KRAVO simentalco. Obe sta v 8. mesecu brejosti. Tavčar, Gozd Martuljek 15 5684

Prodaj TELICO simentalco, brejo 8 mesecev. Poljče 24, Begunje 5695

Prodaj plemensko TELICO. ☎ 73-185 5703

Prodaj mlado KRAVO za zakol. ☎ 64-254, zvečer 5715

KUPIM

Kupim suhe hrastove, bukove in jesenove DESKE in PLOHE. Kurnik, Tupaličič 11, Predvdor, ☎ 45-488 5674

KOSILNICO alpina, bočno, primerno za hribovit teren, kupim. Ponudbe vsak dan popoldne. Milan Vovk, Kebetova 10/b, Ljubljana 5693

Kupim rabljen dvoredni SADILEC koruze. ☎ 40-585 5694

Kupim smrekove in macesnove HLODE ali PRIZME deb. 8 cm. Informacije na ☎ 64-103 5739

LOKALI

V Kranju vzamem v najem PROSTOR, primeren za trgovino, velikosti 30 do 50 kvad. m. Šifra: TRGOVINA - PREDPLAČILO 5644

OBVESTILA

VODOVODNO INSTALACIJO NA HIŠI, novo (ali popravila stare - razna) vam naredim solidno in hitro. ☎ 28-427 5275

Cenjenim strankam sporočam, da sem v Kovorju 62 (pod trgovino) odprla nov FRIZERSKI SALON. Delovni čas: ponedeljek, torek, sobota, od 7. do 13. ure, sredo, četrtek, od 12. do 19. ure in petek, od 11. do 19. ure. Za obisk se priporoča Majda Jelenc! ☎ 57-943 5647

POPRAVLJAM kasetofone in radio aparate. ☎ 21-267 5666

KOZARCE in PORCELAN po zelo ugodni ceni lahko nabavite v obratovalnici POKER v Orehovijski 11. REKLAMNA PRODAJA bo v soboto, 15. 4. in 22. 4. 1989 po 14. uri 5669

V sezoni oddajam SOBE v Zadru. ☎ 057/444-943, zjutraj in zvečer 5729

OSTALO

Prodaj krmilno REPO. Rogelj, Žabljice 2, Golnik 5632

Prodaj polovico KRAVE. Milač, Zg. Bitnje 67, Zabnica 5633

Prodaj konjsko SENO in hlevski GNOJ. Tenetiše 6, Golnik 5637

Prodaj semenski KROMPIR igor, desire in erla. Velesovo 6, Cerklje 5641

Prodaj 16 m suhih bukovih DRV. ☎ 631-568 5653

Prodaj športni VOZIČEK peg. ☎ 38-461 5654

Prodaj krmilni KROMPIR. Sr. vas 41, Senčur 5655

Prodaj 300 kg semenskega KROMPIRJA igor. Brode 3, Škofja Loka 5661

Prodaj semenski KROMPIR desire in igor. Voklo 16, Senčur 5664

Prodaj dolgo belo obhajilno OBLEKO. Mavčiče 49 5678

Prodaj SENO in SILAŽO. ☎ 64-207 5679

Iščem resno žensko za dopoldansko VARSTVO 15-mesečne hčerke v Škofji Loki. Smiljanič, Podlubnik 155, Škofja Loka 5690

Prodaj semenski KROMPIR desire. Praprotna polica 5, Cerklje, ☎ 42-438 5700

Prodaj SENO. Valburga 61, Smlednik 5706

Prodaj nemški ŠOTOR za 5 oseb. ☎ 36-756 5709

Prodaj tono SENA. Ilovka 2, Kranj, ☎ 27-066 5714

Prodaj stoječ KAMIN. Cena po dogovoru. Oglede ves dan. Fanči Jakovec, Gradnikova 11, Kranj 5726

Prodaj italijanski športni otroški VOZIČEK, uporaben kot avtosedež. No-grašek, Predoslje 117, Kranj 5734

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec iz tozda Velepnevmatika

STANE GRAŠIČ
roj. 1932

Od sodelavca smo se poslovili v soboto, 8. aprila 1989, ob 13. uri na pokopališču v Križah.

Sindikalna organizacija
SAVA KRANJ

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustil naš dragi ata, dedek in pradedek

LOVRENC DEBELJAK

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so počastili njegov spomin, mu darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo UKC — Golnik, dr. Pavlinu, dr. Zormanovi in sestrski oddelku 500 za skrbno nego in lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se Alpetouru — TOZD Potniški promet, Iskri Kibernetiki — TOZD Vzdrževanje, Osnovni šoli Predoslje, osebju kuhinje bolnice Golnik, ZB Goriče, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, govornikom in pevcem za občuteno zapete žalostinke. Vsem in vsakemu posebej najlepša hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi
Golnik, 29. marca 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube žene, mame, stare mame, sestre in tete

TEREZIJE MADJAR
roj. Gider

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkem trenutku slovesa stali ob strani in jo pospremili na njeno zadnjo pot. Hvala vsem darovalcem cvetja in govorniku za poslovljne besede. Zahvala velja tudi g. župniku za lepo opravljen pogreb in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njeni
Škofja Loka, 5. aprila 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mamice, hčerke in sestre

MARIJE KEJŽAR

se najtopleje zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem, ki so nam nudili pomoč in podporo v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se govornikom za poslovljne besede. Še enkrat hvala vsem, ki so spremili našo drago pokojnico na njeni zadnji poti in ji okrasili grob s cvetjem.

VSJ NJENI

SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

Cesta železarjev 8
64270 JESENICE

Na osnovi 73. člena Statuta delovne organizacije Železarne Jesenice in 125. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi TO v DO Železarno Jesenice, objavlja razpisna komisija

JAVNI RAZPIS

prostih del in nalog

PODPREDSEDNIK POSLOVNEGA ODBORA ZA RAZVOJ

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka šola tehnične smeri
- pet let dela v gospodarstvu

Mandatna doba traja 4 leta.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi tega razpisa na naslov: Kadrovskega sektorja Železarne Jesenice, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice, z oznako »za razpisno komisijo za podpredsednika PO za razvoj«.

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila draga mama, sestra in teta

FRANČIŠKA PRETNAR
roj. Aljancič iz Podbrezj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, ki poklonili cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Lepa hvala sosedom za pomoč, posebej Milici Mihelič za nego v času naše odsotnosti, osebju doma Petra Uzarja Tržič za skrb in nego zadnje tedne njenega življenja, dr. Tonetu Martinčiču za dolgoletno zdravljenje, pevcem iz Nakla za spremstvo s petjem od hiše žalosti do zadnjega počivališča, g. župniku za pogrebni obred, Francki za zvonjenje na Tabru, praporščaku, zastavonoši, govorniku Viktorju Jeseniku za poslovljne besede ob odprtem grobu, sodelavcem lesnega oddelka in ostalim iz DO Elan Begunje. Vsem tudi neimenovanim še enkrat hvala.

Sin Franci z družino, sestra Marija in Rezka ter ostalo sorodstvo

Podbrezje, 3. aprila 1989

Ob zadnji, največji povojni podražitvi mleka

Vsaka palica ima dva konca

Kranj, 7. aprila - Ko je nova zvezna vlada na čelu z Antejem Markovičem zadnji dan marca sprejela odlok o prostem oblikovanju drobno prodajnih cen mleka in novo zaščitno ceno mleka (1600 dinarjev za liter), je bilo pričakovati, da bodo tej odločitvi sledile precejšnje podražitve svežega mleka in mlečnih izdelkov. To se je tudi zgodilo: mlekarji so komaj šest dni od zadnje podražitve navadnega mleka znova popravili cenike in v četrtek jutraj "presenetili" kupce s precej višjimi cenami.

V Špecerijini trgovini v Radovljici so nam povedali, da odslej stane pri njih liter navadnega mleka s 3,2 odstotka tolsče od 4840 do 5280 dinarjev, odvisno od proizvajalca in od vrste embalaže, navadni jogurt 1764 dinarjev, sadni jogurt 2100 dinarjev, kislá smetana (dva decilitra) 3624 dinarjev, maslo (125 gramov) okrog 6400 dinarjev, liter alpskega mleka 7322 dinarjev... Podobno je kajpak tudi v drugih živilskih trgovinah na Gorenjskem in v Sloveniji.

Iz izjave Slovenske kmečke zveze: "Zavedamo se, da je danes eksistenca mnogih družin ogrožena, da jim zmanjkuje denarja že tudi za kruh in mleko, vendar menimo, da lahko njihovo stisko reši samo država z učinkovito in pravično socialno politiko. Temelj take politike pa ne more biti ogrožanje ekonomske varnosti in eksistence celega stanu - kmetov."

Ker je bilo mleko, čigar ceno je vse do četrtka določala zvezna vlada, podcenjeno, je razumljivo, da se je ob sprostitvi cen najbolj podražilo. Pogled v cenik kranjske mlekarne to potrjuje. Mleko se je podražilo za več kot sto odstotkov, medtem ko so se izdelki, čigar cene so se že prej določale prosto, od 9 do 28 odstotkov.

Podražitve, ki so najbolj udarile po žepu družine s povprečnimi in podpovprečnimi mesečnimi prejemki, bodo razrešile nekatere nakopičene probleme v

Podatek, ki zaskrbljuje in kaže na to, kam nas je pripeljala nespametna (gospodarska) politika: leta 1952 si je občan lahko za povprečno plačo kupil 371 litrov mleka, za letošnji februarjsko plačo (1,5 milijona dinarjev) pa vsega 314 litrov "aprilskega mleka". V Zvezni republiki Nemčiji so plače in cene mleka tolikšne, da si Nemec lahko kupi na mesec približno 2500 litrov mleka.

kmetijstvu in mlekarstvu, še zdaleč pa ne vseh. Po novem naj bi v kmetov žep kanilo od 2000 do 2200 dinarjev za liter oddane mleka (koliko natančno, ta čas v mlekarinah še ni znano), po izračunu Kmetijskega inštituta Slovenije pa so bili stroški prireje litra mleka že 1. marca 1990 dinarjev. Ker takšno kalkulacijo priznavajo v zadrugah, mlekarinah in nenazadnje tudi v republiškem izvršnem svetu, v Slovenski kmečki zvezi zahtevajo, da se kmetom plača mleko po ceni, izračunani za 1. marec, in povečani z odstotkom inflacije. V nasprotnem primeru napovedujejo dvodnevni opozorilni bojkot oddaje mleka, ki ga bodo izvedli, če bo treba, 24. in 25. aprila. V mlekarinah so za zdaj, ko še ne vedo, kako bodo podražitve vplivale na prodajo, zelo previdni v odgovorih, po koliko bodo plačali mleko zadrugam in kmetom. Osnova za izračun je nova zaščitna cena mleka (1600 dinarjev za liter), toda od te pa do tiste, ki jo zahtevajo rejci za kritje stroškov, je še precejšnja razlika.

Čeprav je bilo ob podražitvi slišati tudi za pripombe, da so zanje krivi le kmetje, pa vse "krivde" ni mogoče naprtiti na njihova ramena. Z novimi cenami naj bi si vsaj nekoliko izboljšal položaj tudi v mlekarinah, ki so bile doslej v velikih težavah. Kranjska, na primer, je v prvih treh letošnjih mesecih predelovala mleko z izgubo najmanj 390 in največ 960 dinarjev pri litru.

Najvišja povojna podražitev mleka (nova cena je za dobrih sedemkrat višja, kot je bila pred

Ob podražitvah mleka je pogosto slišati tudi očitke na rovaš nizke storilnosti v našem kmetijstvu, podkrepljene s podatki iz drugih držav. Same številke (o povprečni mlečnosti krav) povedo bolj malo, če ne poznamo tudi "ozadja", predvsem velikosti naših kmetij.

letom dni) ne spravlja v slabo volje le porabnikov, ampak zastavlja tudi resna vprašanja, koliko različnih odkupnih cen mleka bomo imeli v Sloveniji, se bo prodaja še bolj kot zdaj zaustavljala ob republiški meji, bo drago mleko udarilo nazaj kmeta v obliki zalog in prodajnih težav, bo mleka naenkrat preveč...? Odgovori na nekatere od teh vprašanj bodo kmalu znani, že zdaj pa je mogoče reči, da prosto oblikovanje cen in uveljavljanje tržnih zakonitosti nastavlja pasti vsem, ki se tako ali drugače pojavljajo na trgu.

C. Zaplotnik

Ob 50-letnici ustanovitve CK ZKJ v Bohinjski Bistrici

Proslava in posvet

Radovljica, 6. aprila - Zveza komunistov Jugoslavije praznuje letos dve pomembni obletnici. Pred sedemdesetimi leti (natančneje - od 20. do 23. aprila 1919) je bil v Beogradu kongres, na katerem so se delavske stranke združile v novo partijo - v Socialistično delavsko partijo Jugoslavije, ki je takoj sklenila, da se včlani v komunistično internacionalo. Pred petdesetimi leti (21. marca 1939) je bila v hiši Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici ustanovljena seja centralnega komiteja

Komunistične partije Jugoslavije, ki jo je vodil Tito. V spomin na ta dogodek je bila v Bohinjski Bistrici pred desetimi leti seja CK ZKJ, ki jo je tudi vodil Tito. To je bila pravzaprav tudi zadnja Titova najvišja partijska aktivnost.

Občinski komitej ZKS Radovljica je na četrtkovi seji sklenil, da se bo 50-letnice ustanovitve CK ZKJ spomnil s skromno proslavo, ki bo v četrtek, 25. maja, ob desetih dopoldne v domu Joža Azmana v Bohinjski Bistrici. Na

slovesnost bodo povabili predstavnike vseh gorenjskih občinskih organizacij ZK, podelili bodo priznanja in pripravili sprejem za starejše komuniste. Isti dan bodo odprli tudi muzej prve svetovne vojne v Muzeju Tomaža Godca in pripravili strokovni posvet o ekoloških vprašanjih Bohinja.

V primeru, da bo proslava v Bohinjski Bistrici osrednja republiška slovesnost ob 50-letnici ustanovitve CK ZKJ, bo radovljiški program del skupne prireditve. C. Z.

Na prometnem tekmovanju v Lescah

Najuspešnejši domačini

Lesce, 8. aprila - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Radovljica je letos pripravil že 21. občinsko tekmovanje osnovnošolcev Kaj veš o prometu. Najboljša ekipa je priborila leški šoli prehodni pokal, najuspešnejši med mlajšimi tekmovalci Davorin Rozman iz OŠ Gorje pa bo odšel na republiško tekmovanje.

Doslej so že nekaj let zapored prirejali občinska prometna tekmovanja v Radovljici, letos pa so se odločili, da bodo vsako leto obiskali drugo šolo v občini. Tekmovalce - skupaj z rezervnimi se jih je zbralo blizu 60, sodnike in goste je tokrat gostil kolektiv OŠ F. S. Finžgar v Lescah. Poleg domačinov so tekmovali v skupinah mlajših (5. in 6. razred) in skupinah starejših (7. in 8. razred) učenci iz šol v Radovljici, Lipnici, Gorjah in Bohinjski Bistrici ter na Bledu, ki so se najbolj izkazali na šolskih tekmovanjih.

Kot vedno je bila tudi letos šibkejša točka v tekmovanju preizkus teoretičnega znanja o prometnih predpisih. Bolje so se



tekmovalci izkazali v pripravi koles pa ocenjevalni vožnji po Lescah in spretnosti vožnji na šolskem dvorišču. Vsi udeleženci so si za prizadevanje prislužili pismo priznanje, značko akcije -10% in kresničko, ekipe in posa-

meznike so za prva tri mesta nagradili s kolajnami, zmagovalna ekipa pa je priborila svoji šoli poleg prehodnega pokala še kolo. Prireditve so podprle delovne organizacije Žito, Almira in Merkur, poleg predstavnikov SPV pa so si jo ogledali tudi družbenopolitični delavci iz občine.

In še rezultati! V skupinah mlajših tekmovalcev so prva tri mesta zasedli Davorin Rozman iz OŠ Gorje, Slavko Papler iz OŠ Lesce in Damjan Vester iz OŠ Bled, v skupinah starejših pa Dane Javorič, Sandi Toerok in Uroš Avguštinčič, vsi iz OŠ Lesce. Tako je ekipno zmagala OŠ Lesce pred OŠ Gorje in OŠ Bled.

V teh dneh potekajo prometna tekmovanja tudi drugod po Gorenjskem. Osnovnošolci iz kranjske občine se bodo preizkusili v soboto, 15. aprila 1989, ob 8. uri pri OŠ Lucijan Seljak v Stražišču pri Kranju. S. Saje

Konferenca rezervnih starešin

Kranj, 7. aprila - V četrtek, 13. aprila 1989, ob 17. uri bo v sejni sobi številka 14 občine Kranj letna konferenca Zveze rezervnih vojaških starešin v kranjski občini. Delegatom krajevnih konferenc bo poročal o delu v lanskem letu predsednik OK ZRVS Kranj Miloš Bregar. Kot je predsednik med drugim

zapisal v gradivu za konferenco, so starešine izpolnjevali začetne naloge na več področjih. Veliko pozornosti so namenili zlasti izobraževanju v svojih vrstah, vzgoji mladih in usposabljanju prebivalstva. Ob strokovnem delu je bila opazna njihova aktivnost tudi v družbenopolitičnem življenju in drugih dejavnostih

po krajih, kjer so organizirani.

Na konferenci bodo poleg ostalega sprejeli novi statut občinske konference ZRVS Kranj. Le-ta vnaša v organizacijo rezervnih vojaških starešin nekaj novih kvalitet, ki bodo osnova usmeritvam za delo članstva v prihodnosti. S. Saje

Bio hrana na pohodu

Škofja Loka, aprila - V celo vrsto zanimivih predavanj je škofjelški hotel Transturnist ta konec tedna vključil tudi predavanje o urejanju bio vrta in pomembnosti bio hrane. Predavala je priznana strokovnjakinja Marija Omahen, dolgoletna sodelavka revije Zdravje in avtorica dveh knjižic o bio vrtu in bio hrani, ki je nalašč zato prišla iz Švice, kjer zdaj živi.

Bio vrt pomeni vrtnarjenje brez kemije, brez umetnih gnojil, bio hrana pa je hrana, ki je pridelana na tako obdelanih vrtovih in njivah. Kaže, da je med ljudmi vedno več zanimanja za zdravo življenje, za čisto okolje, tudi številni obiski na obeh predavanjih v Škofji Loki je to znova potrdil.



Zmago Benčan, Kranj: "Omahnovo sem poslušal že lani na enem od predavanj na Biovrtičarski univerzi v Ljubljani. Tudi takrat je bil izreden odziv. Osveščeni ljudje, da je treba rešiti zemljo pred kemikalijami, pridelovati zdrav hrano, narašča. Mislim, da je takih predavanj pri nas še vedno premalo, vsaj v vsakem večjem kraju bi jih morali organizirati. Jaz sam sem se lotil pridelave humusa iz gnoja iz domačih hlevov in ga imam v prodaji pod imenom Vital humus. Tudi po prodaji humusa, ki postopoma narašča, vidim, da vrtničarji vse bolj dajejo prednost zdravemu vrtnarjenju."



Pavle Šegula, predstojnik Biovrtičarske univerze v Ljubljani: "Naša univerza deluje že od 1984. leta prav z namenom usmerjati ljudi k zdravemu načinu obdelovanja vrta. Kemikalije so strup za zemljo, v Nemčiji in drugih razvitih državah morajo prav zaradi njih že kupovati vodo za kuho in pitje v

steklenicah. Vrtničar potrebuje malo kemikalij za svoj vrt, toda če bi hotel dati nanj prave odmerke, bi morali imeti apotekarsko tehniko. Tako pa odmerjajo kar na oko, dajo raje več kot manj, da bi ne bilo premalo, in zemlja je vse bolj zastrupljena. Naše gibanje hoče ljudem dopovedati, da je edino naravno gnojenje pravilno. Poleg tega pa vodimo še eno gibanje, za cvetoče in prijetno okolje."



Jožica Šifrer, Škofja Loka: "Najbolj me je zanimalo predavanje o bio hrani, kajti po poklicu sem kuharica. Da bi v službi kaj poskušala z bio hrano, je prežgodaj, verjetno bi ne bili zadovoljni, tudi priprav zahteva bio kuhinja preveč, da bi bila uporabna v delavski restavraciji, sčasoma pa se bodo začeli bolj zaželeli. Zanimanje bom tovrstno uveljavljala doma."



Sonja Pojbič, Kranj: "Že nekaj let se zanimam za bio vrt in bio hrano, veliko to literature sem že prebrala, ukvarjam se tudi z jogo in sem sploh za zdrav način življenja. Potrošniška mrzlica kvari ljudi. Jaz sem "stopila s tega vlaka" in grem lepo počasi, peš... Življenje te izuči. Resno razmišljam, da bi to znanje, ki ga imam, morda kdaj ponudila družbi. Ni vse prehrana, notranje se mora človek umiriti - zdravo življenje je splet vsega."

D. Dolenc

Izlet v loško pogorje

Kranj, 7. aprila - Planinsko društvo iz Kranja prireja v soboto, 15. aprila 1989, izlet po delu Loške planinske poti čez Stari in Mladi vrh. Udeleženci se bodo ob 7. uri odpeljali izpred hotela Creina v Kranju do vasi Javorje. Od tam se bodo peš napotili skozi zaselek Četena ravan do koč na Starem vrhu, od koder bodo po krajšem oddihu nadaljevali vzpon na vrh. Sledil bo krajši spust na sedlo in še vzpon na sosednji mladi vrh. Hoje bo vsega skupaj približno štiri ure; zato in zaradi lepih razgledov po deželi iz Tavčarjevega romana Čevljev v jeseni organizatorji priporočajo udeležbo na izletu tudi manj izkušenim planincem.

Prijave za izlet, ki ga bosta vodila Milan Čelik in Edo Erzetič, sprejemajo do 13. aprila v društveni pisarni. Tam zbirajo tudi prispevke po 10 tisočakov za stroške prevoza. (S)

Kekec kot maskota Kranjske gore

Kranjska gora, 10. aprila - Pri Turističnem društvu Kranjska gora so se odločili, da se poslej Kranjska gora kot turistični kraj predstavlja na turističnem tržišču izključno le z maskoto. Izbrali so Vandotovega Kekca, ki bo simbol tega kraja tako na turističnih prospektih kot na raznih predstavah in na turističnih sejnih. Prva večja prireditve bo septembra na Švedskem, od koder prihaja v Kranjsko goro precej turistov. Kekec bo simboliziral kranjskogorski turizem tudi na berlinskem in drugih sejnih, ne nazadnje pa naj bi bil maskota tudi ob morebitnih olimpijskih igrah treh dežel. Turistični delavci bi tudi radi, da bi bil Kekec nagrada tudi ob vsakoletnem pokalu Vi-tranc. D. S.

Socializem in postindustrijska družba

Jesenice, aprila - Danes dopoldne (torek, 11. aprila) v sejni dvorani občinske skupščine predava dr. Gojko Stanič na temo: Socializem in postindustrijska družba, povabil pa ga je občinski sindikalni svet Jesenice.

Predavatelj bo pojasnil modele upravljanja in vodenja inovacij v podjetju, pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih pri organiziranju in izvajanju projekta, pogodbo o izvajanju projekta, modele pravne ureditve, opomnik pri delitvi dobička v družbenem in mešanem podjetju in podal teze za pravilnik o inventivni dejavnosti ter spodbujanje in vrednotenje ustvarjanosti.

Predavanje torej vsebuje zelo aktualne probleme, zanimive predvsem za gospodarstvenike, člane delavskih svetov in drugih samoupravnih organov, sindikaliste itd, ki so na predavanje povabljeni.

Večnamenska športna dvorana, most, obvoznica, igrišča za tenis

Kranjskogorski gradbeni zagon

Kranjska gora, 10. aprila - Predstavniki Turističnega društva Kranjska gora in predstavniki krajevnih skupnosti so skupaj z investitorji posameznih objektov pripravili tiskovno konferenco o bodočem razvoju Kranjske gore. Pritegniti predvsem zasebno ponudbo. Prvi del večnamenske dvorane naj bi bil pod streho že do konca letošnjega leta.

V Kranjski gori naj bi delavci Gradisa do 15. avgusta zgradili 28 metrov dolg most preko Pišnice, željezo pa si, da bi obenem začeli tudi z gradnjo 1.400 metrov dolge vršiške obvoznice po levem bregu Pišnice. Zdaj v Kranjski gori iščejo investitorja, saj je področje urbanistično rešeno, žal pa v planu republiške skupnosti za ceste vršiške obvoznice ni med prednostnimi naložbami.

Na poobudo Turističnega društva in krajevnih skupnosti Kranjska gora pa se intenzivno pripravlja gradnja trgovskega centra in večnamenske dvorane na prostoru od osnovne šole proti sedanjemu trgovskemu središču. Na 10.000 kvadratnih metrih naj bi zgradili večnamensko športno dvorano za 500 obiskovalcev ter pripadajoče kabinete in rekreacijske prostore, kinodvorano za 250 obiskovalcev, pošto, razstavne prostore in več lo-

kalov in drugih prostorov. Za večnamensko dvorano imajo lokalni dokumentacijo, čakajo še na gradbeno dovoljenje. Investitor so Slovenijceste, gradili pa bodo za trg, za neznanega kupca torej. Sedanja vrednost je 14 milijard dinarjev, tako dvorane kot 25 lokalov. Predstavniki Turističnega društva so zagotovili, da so lokalni prodani zasebnikom. Prva faza naj bi bila končana že 20. decembra letos. Turistično društvo tudi obljublja, da bodo v dvorani zanimivi in kvalitetni programi, za kar namenja društvo četrtino lastnih sredstev, iz turistične takse, ki jo je bilo letos za več kot 2 milijardi dinarjev.

Naslednja pomembna novost je gradnja treh teniških igrišč v teniški dvorani, ki jo gradijo trije zasebniki. Aprila so sicer sporazumno prekinili pogodbo z Gradbincem, vendar bodo sami nadaljevali z gradnjo, saj nameravajo do konca avgusta končati tri teniška igrišča s pripadajočimi prostori najvišje kategorije, urediti parkirišče in še šest zunanjih igrišč, restavracijo s 150 sedeži. Zasebniki so tudi najemniki gostišča Mojce, vključno z drsalščem.

Predstavniki kranjskogorskega turističnega društva in krajevnih skupnosti so optimistični: Kranjska gora naj bi s temi objekti postala turistično še bolj privlačna in zanimiva predvsem za zasebnike. Že zdaj je v kraju v gradnji pet zasebnih penzionov s skupaj 170 posteljami in restavracijskimi sedeži...

D. Sedej

